

Henning Døvlø

Stokke og omegn Travforening
gjennom 100 år

-en jubileumsbok

2009

Foto omslagets forside: Bilde av Akersvannet oktober 2009
Foto omslagets bakside: Bilde fra Gjennestadvannet oktober 2009
Begge foto: Fredrik Engell Sæthereng

Forord

En sprek 100-åring!

Etter å ha sagt ja til å skrive jubileumsbok for Stokke og omegn Travforening, så tenkte jeg; Hjelp, hva er det nå jeg har gitt meg i kast med? Utfordringer skal en ikke gå av veien for, men enkelte ganger så kan det jo være at man tar på seg litt vel mye.

Det skulle raskt vise seg at flere av mine engstelser var ubegrunnede. Det skyldes først og fremst det faktum at laget har en dugnads- og innsatsånd som det virkelig står respekt av. Når man har bestemt seg for å gjennomføre noe i foreningen, ja, så gjør man det til gangs. De som blir tildelt ymse verv og oppgaver leverer det som forventes av dem, og følgelig har arbeidet med boken for meg som forfatter gått svært så greit, slik jeg ser det.

Stokke og omegn Travforening er i sitt jubileumsår en svært så oppegående hundreåring. Aktiviteten er stor og økonomien glimrende, ja, man har uten tvil satset på de riktige hestene! I tillegg så er det verdt å merke seg hvilket stort engasjement foreningen også har utenfor travsporten, noe som har kommet mange til gode i nærmiljøet rundt Stokke og Tønsberg.

Hatten av for folk som vil noe, og som virkelig gjør noe med det! Jeg har plukket opp smått som stort på veien og forsøkt å få med mye av foreningens vesentlige historie. Det kan nok allikevel tenkes at noen av leserne savner episoder og navn som burde vært med i denne boken, men intet er i så fall utelatt med hensikt.

I en så aktiv forening lar det seg ikke gjøre å favne om absolutt alt som har skjedd gjennom hundre år.

Referansegruppen for boken har vært god å ha. Noen må nevnes spesielt. Øyvind Moen og Fred Nilsen har vært til uvurderlig hjelp og støtte for undertegnede underveis. Takk til dere for alle konstruktive bidrag og gode meningsutvekslinger i perioden som denne boken er blitt til. Det er ikke få timer disse karene har ofret i dugnadsinnsats i forbindelse med jubileumsboken.

Takk til Jane Meum og Erik Holmsen i Trav og Galopp-Nytt, for at dere lot bladets fantastiske billedarkiv være tilgjengelig.

Stokke og omegn Travforenings styre har vært en glede å samarbeide med underveis i prosjektet, og da til særdeleshet foreningens leder, Frank Skarsholt.

Han har utvist en utpreget evne til å motivere andre, raskhet og servicevilje, noe som i sterk grad har bidratt til god framdrift underveis. Gratulerer med jubileet og god lesning!

Larvik ultimo november 2009.

Henning Døvre

Intelligens

*Det var i de dager, da øllet var godt
og folk hadde lov til å tørste -.
Vi satt på kaféen og håpet så smått,
at øllet ble bragt med det første.*

*Men tjeneren tok seg visst andre ting til;
det varte og rakk; vi ble svimle.
Min venn tok og så på et stykke med sild;
jeg satt og var nær ved å himle.*

*Da så vi en vogn i urimelig fart,
en ølhest sprang løpsk med sin doning.
Min venn bare tygget nervøst på sin bart
og sa med fortvilet betoning:*

*Man tror at vår kelner er dum
som en hest
men så du det lynrappe føllet?
Her fattet da dyret unektelig best
at det stundom kan haste med øllet.*

Herman Wildenvey

Gjengitt med tillatelse av Hanna Wildenvey

INNHold

STIFTELSEN.....	9
NAVNEENDRING.....	12
FORENINGSLIVET.....	13
DE FØRSTE ÅRENE.....	13
HALVVEIS TIL HUNDRE.....	16
RUTINELØPENE – DE SISTE 20 ÅRENE.....	17
UT PÅ TUR – ALDRI SUR.....	19
STYRE OG STELL.....	21
MEDLEMMER OG ØKONOMI.....	27
DET TOK TID Å SKRIVE FOLK INN I MANNTALL!.....	27
JA, DE PENGA, JA, DE PENGA.....	30
PENGE GALOPPEN.....	36
DE GODE HJELPERNE.....	38
LOKALTRAV – PREMIEKJØRINGER.....	43
FRA VANN TIL LAND.....	43
STOKKE LANDBANE.....	51
RASKE FRAMSKRITT.....	52
BANENS SKJEBNE.....	55
SALGET.....	56
AMATØRSTALL.....	58
ÆRESMEDLEMMER.....	62
PERSONLIGHETER.....	74

MESTERENS MINNEMERKE.....	107
HESTER.....	114
DE SPEIELLE.....	114
ÅRETS HEST.....	127
ÅRETS 3-ÅRIG VARMBLODSHEST.....	131
ÅRETS 4-ÅRIG VARMBLODSHEST.....	132
ÅRETS 3-ÅRIG KALDBLODSHEST.....	132
ÅRETS 4-ÅRIG KALDBLODSHEST.....	133
ÅRETS MONTÉHEST.....	134
DET ER OGSÅ DELT UT DEKKEN TIL 2-ÅRINGER.....	134
ANDRE HESTER.....	135
SMÅHESTENE.....	136
PONNITRAVET OG REKRUTTERING TIL SPORTEN.....	136
KATEGORIER.....	138
HARALD SKOGLI.....	139
PONNITRAVET PÅ JARLSBERG.....	141
VINNERE AV JARLSBERG MINI GRAND PRIX.....	145
SPRANGRYTTERE.....	146
TRAVRITT.....	147
VIL DU BLI MILLIONÆR?.....	150
DET BERØMTE GULLHÅRET.....	151

Stiftelsen

Året var 1910, nærmere bestemt i mars måned. Datoen var den 4. og lite visste de knapt to håndfuller med travinteresserte herrer at de denne dagen dannet grunnlaget for det som med tiden skulle bli en av de største, driftigste og mest innflytelsesrike travforeningene i Norge.

Skysstasjonen på Sørby i Stokke. Her ble Stokke og omegn Travforening stiftet 4. mars 1910. Mannen som sitter på kuskesetetet er Othmar Sørby, foreningens første formann. Foto: Privat

Hesten sto i sentrum, stedet var Sørby i Skjee, og forbilledlig nok så stiftet man Stokke og omegn Travforening på Sørby Gård. Gården som var et knutepunkt midtveis mellom Sandefjord og Tønsberg, ja, det var nettopp en skyss-stasjon. Og på den tiden så var det naturligvis vår firbeinte venn hesten som sto for det meste av transportoppdragene, sammen med jernbanen, og som fraktet gods og mennesker i stor stil. Bilen var født, men var fremdeles et svært sjeldent skue.

Skjenkestua på skysstasjonen slik rommet er i dag. Her ble det skjenket øl og brennevin. I 1847 tillot formannskapet at det ble skjenket 600 pottes brennevin (1 potte = 0,965 l)I årene 1854 og 1855 dekket avgiftene av brennevinsalget på Sørby, alle kommunens utgifter. Foto: Henning Døvre

Gården nevnes i historiebøkene så langt tilbake som i 1398. Som skysstasjon antar man at den var i drift fra rundt 1790. Den eldste delen av dagens bygning er fra slutten av 1600-tallet. Anders Kristian Kjær, sønn til æresmedlem Halvdan Kjær, drev gården fra 1968 til 1992, og overlot den deretter til sønnene Anders Kristian jr. og Lars Ivar Kjær, men senior eier fortsatt det gamle hovedhuset. Eiendommen ble i 1983 tildelt Fortidsminneforeningen avdeling Vestfolds vernepris.

Det var hesten som gjaldt, framfor alt, den gang som nå, for de som har sin lidenskap for hestesporten. Den estetiske nytelse det er å se dyrets utfoldelse der det kjemper om best mulig plassering. Innbitt kjemper de, side om side, disse kraftmaskinene på fire bein.

Vel har bilen mange hestekrefter, og ruller atskillig fortere på sine fire hjul. Dog finnes den firbeinte utgaven i minst like mange modeller, og den hestefrelste vil utvilsomt si; mange flere interessante.

Aar 1910 den 4te Marts afholdtes et møde
paa Forby i anledning af en praktisk Teater-
forening. Teaterforening blev stiftet.

Til bestyrelse valgte Othmar Forby
N. Berg Buer N. R. Jespersen Hangan, Olef Dolven
Hans Larsen Bergarden. Som suppleanter fra aaret
valgte Egon Mathiesen Buer og Herman Thingnes.
Til Kasserer valgte Lars Eskin Snokemang.
Mødet ender om følgende lovt.

§ 1

Foreningens maal er fremme, at aaben og en
velin og raske landbrugshest.

Dette maal siktes ved afholdelse af
Korløp om præmier.

§ 2

Bestyrelsen skal bestaa af 5 medlemmer
og 1 Kasserer. Hverdagen er til 2.00 aarlig

§ 3

Den aarlige generalforsamling afholdes inden
af December, og fremlægges regnskab og
aarsberetning, fremlægges val, paa bestyrelse, hvilken
skal bestaa af 2 og 3 udvalgte medlemmer.

Til formand valgte Othmar Forby

Næst formand N. Berg Buer

Bestyrelsen
Othmar Forby N. Berg Buer
N. R. Jespersen Olef Dolven H. Larsen Bergarden

Faksimile av stiftelsesprotokollen med "bestyrelsens" underskrift

I protokollen fra 4. mars 1910 er foreningens formålsparagraf nedtegnet: ”Fremme av avlen av en solid og rask landeveishest. Målet søkes nådd ved å avholde travløp om premier”.

Othmar Sørby ble foreningens første styreformann, han virket i perioden 1910 – 1913, og med seg i det første styret hadde han;

N. Berg Buer, nestformann

N K Jespersen Haugan

Olav Dolven

Hans Larsen Bugaarden

Allerede fra første stund må Stokke og omegn Travforening karakteriseres som en særdeles aktiv forening. Stifterne var ivrige og allerede den 19. februar 1911 ble den første premiekjøringen avholdt. Den fant sted på Akersvannet hvor det ble kjørt hele 7 løp.

Samme år meldte man foreningen inn i Det norske travselskap (DNT), og man betalte en kontingent pålydende 10,- kroner. Protokollen viser at foreningen på det tidspunkt hadde elleve medlemmer.

Navneendring

I januar 1921, da foreningen var elleve år gammel, besluttet årsmøtet at foreningen heretter skulle ha navnet Stokke Travforening. Dette holdt man på i 23 år, inntil foreningen under krigen, nærmere bestemt i 1944, endret navnet tilbake til det opprinnelige; Stokke og omegn Travforening. En kuriositet er at man opp gjennom årene flere steder har sett foreningen oppført som ”Stokke & omegn Travforening”, men her er det ikke snakk om noen midlertidig navneendring. Noen slik endring er aldri protokollført siden man i 1944 endret navnet tilbake til Stokke og omegn Travforening.

Det er utvilsomt foreningens fulle og korrekte navn de siste 66 årene – og slik skal det antagelig forbli i mange år framover.

Foreningslivet

De første årene

Personer og hendelser innen foreningens liv og virke opp gjennom årene, og som ikke har fått sin plass andre steder i denne jubileumsboken, skal også vies oppmerksomhet.

Medlemstallene var ikke store de første årene, og rundt om på gårdene var det selvsagt mest arbeidshester. Det var fortrinnsvis disse man konkurrerte med, mest på vinterstid, men enkelte startet også i ordinære løp sommerstid. Kaldblodshesten var framtrедende.

Lars Bergan, baker i Stokke, kjørte ikke travløp selv, men var en ivrig hesteeier tidlig i foreningens historie. Hans mest kjente traver var kaldblodshesten King, som var en bra hest på den tiden.

Peder Bergan var gårdbruker, kusket sine travhester selv, og han var dessuten en veldig nevenyttig mann. Han lagde blant annet sulkyer til bruk i travløp.

Lomsjenta og Lomsgubben er hestenavn som de i den eldre garde vil erindre.

Peder Bergan var en stund vekstsjef på Jarlsberg, hvilket var et betydelig funksjonærverv den gang.

Knut Kværne forteller: ”Inge Jacobsen i Stokke hadde en nyttig traver som het Blåen. Jeg erindrer godt at den hesten gikk til topps på premiekjøring”.

Kristoffer Eugen Johnsrud, på Tveitan, satte tidlig i gang med å drive avlsstasjon. Den kjente hingsten Farmand sto der. Johnsrud hadde travere i Brutto og Netto – som begge var gode i regi travtrener Sigvart Larsen i Skien. Priscilla er et annet travernavn som knyttes til Johnsrud, som satset både på kald- og varmbloodshester. Han var kjent for å være en skvær og real kar innen hestesporten.

Han var styremedlem i foreningen gjennom en årrekke.

”Etter premiekjøringen på Gjennestadvannet i 1941 inviterte Johnsrud til middag hjemme på gården etter kjøringen”, forteller Knut Kværne.

**Bilde fra 1926. Personene er fra venstre: Otmar Olsen, John og Didrik Haslestad.
Foto: Privat**

I 1934 ble det vedtatt nye lover og formannen ble etter dette valgt av den årlige generalforsamlingen.

Avlsvirksomhet har det vært i vårt distrikt gjennom mange år. Allerede i 1938 foreslo styret at Stokke Travforening burde leie en avlshingst for sesongen. Styrets forslag ble ved den anledningen nedstemt på generalforsamlingen.

Jarlsbergbanen åpnet i 1935 og tidligere var det slik at travforeningsmedlemmer hadde et visst antall gratisbilletter til arenaen under løpssesongen. Under årsmøte i 1939 ble det fremmet forslag om at antall gratisbilletter skulle økes fra 2 til 4 for medlemmene. Dette ble enstemmig vedtatt oversendt Vestfold Travforbund. Senere samme år ivret Peder Bergan for at man skulle gå til innkjøp av

et høytaleranlegg til lokalet ”Myrvang” – der foreningens innendørs arrangementer som oftest fant sted.

Forslaget ble møtt med lite entusiasme og det ble bestemt å utsette det inntil videre.

Under krigen, nærmere bestemt i 1944, forelå det nytt lovforslag fra Det norske travselskap. Den viktigste endring da var at alle medlemmer over 16 år skulle være stemmeberettigede. Egentlig var dette litt ”revolusjonært” den gang, myndighetsalder (21 år) tatt i betraktning.

Da generalforsamlingen ble avholdt 19. januar 1944 ble de fremmøtte forelagt følgende årsberetning for 1943 – gjengitt i sin helhet (!);

”Stokke Travforening har i året avholdt 3 styremøter og avholdt premiekjøring på Jarlsberg Landbane søndag 28. februar. Tilslutningen var god, det deltok 49 startnummer. Pokalen til beste 3 åring tilfalt Botneprinsen tilhørende K Johnsrud, Våle. Beste norske hest var Olli tilhørende I Nilsen, Nøtterøy”.

Slik kunne det altså gjøres for drøyt 65 år siden! Kort og konsist i all sin enkelhet.

Titter vi til sekretær Nuste Engers fyldige årsberetning med regnskap for 2008, så er den på i alt 14 sider. En enorm utvikling over et for menneskehetens forholdsvis knøttlite tidsperspektiv.

Høy temperatur kunne det saktens være innen sporten på 40-tallet også. I 1947 fikk foreningen en eksklusjons-/ utestengelsesak i fanget etter en medlemsfest.

Vedkommendes uttalelser kunne ikke godtas og utestengelse ble vedtatt, både hva angikk medlemskap og fra foreningens fester, inntil videre, som det het i det rekommanderte brevet som ble sendt medlemmet.

Halvveis til hundre

Ved 50-årsjubileet i 1960 ble det selvsagt avholdt premiekjøring og fest. Samme år tok man i bruk ny Forhandlingsprotokoll og Løpsprotokoll og kontingenten ble, grunnet svak økonomi, hevet fra 6 til 10 kroner. Kontingenthevingen fikk som direkte følger at antall betalende medlemmer ble redusert fra 72 i 1960 til 39 i 1961 (!). Rask hoderegning viser at man ”tapte” 42 kroner i 1961 ved å øke kontingenten til kroner 10.

Samme år ble det besluttet at man heretter ikke skulle utnevne sekretær og kasserer i forbindelse med valgene under årsmøtet, men at disse funksjonene skulle besettes/velges av og innenfor styret i etterkant.

Jarlsberg Travbane feiret 50 år i 1985, sammenfallende med Stokke og omegn Travforenings 75-års jubileum. Foreningen hadde tidligere besluttet å gi to flotte pokaler til Jarlsbergs jubileum, og disse skulle settes opp i hurtigklassene, for også å markere at Stokke-foreningen rundet år! I oktober ble det hele feiret for Stokkes del med stor fest i Jarlsbergs gamle restaurant.

Så vel Det norske travselskap, Vestfold Travforbund, Vestfold Hesteeierforening og Stokke Kommune var blant gratulantene som overrakte gaver.

Etter dette skjøt foreningsvirksomheten betydelig fart på en rekke områder.

Å arrangere møter med aktuelle foredragsholdere har alltid vært populært. I 1986 var det et godt besøkt sådan da eier og trener av ungheststjernen Window W gjestet Jarlsberg.

Samme år startet man med å innkreve kontingent-kronene på en ny måte, ved å sende ut bankgiroer til medlemmene. Den gang som nå gjaldt at de som ikke hadde betalt sitt medlemskap de to siste årene ble strøket som medlem av foreningen.

Et foreningsmerke, en logo, som skulle prege papirer, konvolutter og lignende ble besluttet laget samme år, og tatt i bruk et par år senere. Det ble også leid inn et videokamera (ja, for såpass kort tid siden så var et slikt

kamera ikke ”allmannsei”, slik det nærmest er i dag). Dermed kunne medlemmene leie dette av foreningen. Dette ble selvsagt benyttet oftest til å filme sine egne hester, for så å sitte i fred og ro hjemme foran tv-skjermen og nyte sitt eget ”vidunder”.

Rutineløpene – de siste 20 årene

Dette bilde er fra årsrevyen til Trav og Galopp-Nytt for 2003 og viser fra venstre Kjell Arne Arthurson, Frank Skarsholt, Nina Auen og Nuste Enger under rutineløp-arbeid på Jarlsberg. Foto: Henning Døvlø

Høsten 1987 begynte foreningen å arrangere rutineløp på Jarlsberg. Utgangspunktet var at foreningens medlemmer via dugnad skulle ta på seg å avvikle disse, fortrinnsvis hver 14.dag, med kortere opphold sommerstid, rundt jul samt i premiekjøringssesongen.

Dette tiltaket skulle vise seg å bli svært populært blant hesteeierne, ikke bare innen Vestfold, men også i nedre del av Telemark og tilsvarende i Buskerud.

Stokkes rutineløp på Jarlsberg blir avviklet på kveldstid noe som ikke alltid er tilfelle ved andre travbaner. Dermed passer det utmerket for mange, selv med litt lenger reisevei, å dra til Jarlsberg, med sine fine fasiliteter, for å teste sine firbeinte adepter der.

At denne dugnaden skulle gå over så mange år, og fortsatt holdes ved like på en ypperlig rutinemessig måte, det var det vel ikke så mange som hadde trodd for drøyt 22 år siden, men det er altså tilfelle. Deltagelsen kan være varierende i disse løpene, men alt i alt er populariteten overfor dette for hesteeierne betydningsfulle tiltaket fortsatt på topp.

For å hjelpe til økonomisk for de som skal kjøre eller ri opp til lisens innen trav- og montésporten, så har foreningen de siste ti årene sponset rutineløpdeltagelse på Jarlsberg for disse med inntil 10 ganger pr. år. Man regner med, grovt summert, at dette dreier seg om rundt 500 personer som har deltatt på lisenskurs i løpet av denne tidsperioden.

Æres den som æres bør, og her må Frank Skarsholt trekkes fram spesielt. Han har vært foreningens leder i alle disse årene som dette tiltaket har eksistert, og har dermed sørget for å holde dette gående på en utmerket måte, til stor glede for hestesporten i distriktet. Jon Eilert Arntsen, Svein Lunde, Sigvald Kleppan, Kjell Kristiansen og Martine Skarsholt er alle med på å trekke rutineløp-lasset sammen med vår arbeidsomme leder.

Tiden går og teknologien utvikles. 1987 var det tid for foreningen å anskaffe en PC.

Et par år senere er foreningen for første gang hovedsponsor for et løp under rikstotokjøring på Jarlsberg, hvilket ikke var en ubetydelig kostnad. Samme år besluttet årsmøtet også å øke kontingenten kraftig, fra 30 til 50 kroner.

Fortsatt samarbeidet vi med Sandefjord om premiekjøringene og det var ofte knallgod oppslutning om travfestene. I 1990 skiltet man med 256 akkrediterte, inkludert 46 personer fra Sandefjord-laget. Året etter satte man opp busstransport til festen og arrangerte denne i "Messehuset" i Stenmalen, rett og slett for å få litt mer armslag for deltagerne. 210 deltagere møtte opp på festlighetene det året.

Stokke-dagen på Jarlsberg har gått over mange år. I 1992 var det første

gang foreningen hadde skaffet sponsorer til alle løpene. Dette fortsatte helt fram til 2001. Fra det året så holdt foreningen premiene under Stokke-dagen selv. Det er blitt delt ut rikelig med gavepremier, og ikke bare til kusker og eiere, men oppasser/trener er også blitt tilgodesett med fine påskjønnelser de senere årene under denne kjøredagen.

I 2001 gikk Ulrika Stenman, som den gang var Stokke-medlem, til topps i NM for amatører. Samme år var hun montéchampion på hjemmebanen Jarlsberg.

En kuriositet som er verdt å nevne. I 1997 foreslo Stokke og omegn Travforening å legge Jarlsbergs seremoniplass mot publikumssiden, altså der den ligger i dag.

Jarlsberg Travbane AS svarte den gang med avslag, men tre år senere, i år 2000, nedsetter Jarlsberg en prosjektgruppe nettopp for å få til den løsningen vi skisserte i 1997 (!).

Vår forening bidro da med 120.000 kroner til prosjektet, under forutsetning av at Ulf Thoresen-statuen på banen skulle bli stående der den har sin plass i dag, nemlig ”skuende” ut mot løpsbanen, rett ved siden av den nye seremoniplassen

Ut på tur – aldri sur

Sammenkomster utenom foreningslivet har flere viktige aspekter rundt seg. Det å komme sammen på andre arenaer og oppleve felles hygge på en slik måte, styrker samholdet og gjør laget på mange måter sterkere.

Allerede på et tidlig tidspunkt i foreningens historie arrangerte man turer av ymse slag og med ulike formål.

Protokollene forteller om den første fellesturen allerede i 1938 i forbindelse med Skandinavisk Mesterskap, og den gikk til Bjerke Travbane. Alle medlemmene var inviterte til å delta, og kostnaden pr. ”snute” den gang var 2 kroner. Det er ikke nedfelt hvor mange som deltok, men foreningen dekket utgiftene.

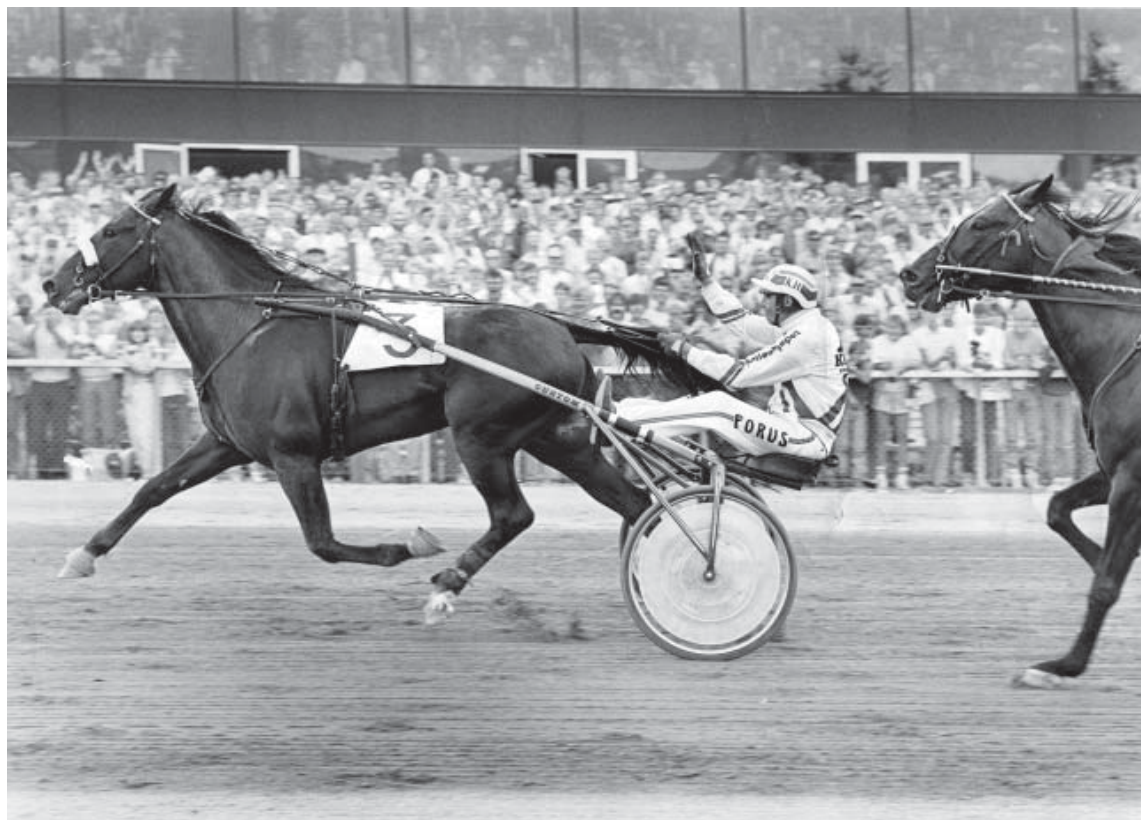
Det ble avholdt en fest på lokalet Myrvang i januar 1939 som blant annet dekket inn disse utgiftene.

Året etter, i 1939, ble det arrangert busstur til travløp på Klosterskogen travbane i Skien. Rutebilene Farmand ble engasjert til å forestå transporten av 17 medlemmer som deltok på arrangementet. Egenandelen var 3 kroner mens foreningen dekket resten av regningen fra busselskapet.

Interessen for felles bussturer var stigende og etter krigen var nok også underholdningsbehovet i sterk vekst. Således var det 37 medlemmer som deltok på turen til Bjerke Travbane i 1948 i forbindelse med arrangementet av Skandinavisk Mesterskap.

Spørsmålet om å bygge en amatørstall kom på sakskartet første gang allerede i 1976.

For å få inspirasjon, nyttige tips, råd og vink i så måte, oppnevnte man en komité, bestående av tre personer, som skulle dra til Sverige for å se på ulike travamatørstaller der.

Foreningen arrangerte tur til Solvalla og Elitloppet i 1986.

Det var det året Rex Rodney vant en bejublet seier for sin trener og kusk Kjell Håkonsen Foto: TGN-arkiv.

Helklaff fikk man til de grader da det ble arrangert tur til Elitloppet i 1986.

Etter reise i dødens i finalen så var det legendariske Rex Rodney, med sin trener Kjell Håkonsen i sulkyen, som satte svenskenes håp Utah Bulwark/Stig H. Johansson, ettertrykkelig på plass. Utvilsomt en av de aller største norske travsportsdager gjennom historien.

Til alt overmål tok også Alm Svarten dette året seg av den første Elitekampen som ble arrangert på Solvalla, til 7,5 ganger pengene. Da var det mange glade nordmenn som fylte lommebøkene.

I 1996 sørget Nuste Enger for at foreningens tre æresmedlemmer fikk tur til Jacob Meyer-dagen på Bjerkebanen.

Etter elitloppsdagen på Solvalla i mai hvert år, samt Derby-dagen på Jägersro i Malmö i september, så er Åby Stora pris i Göteborg den tredje største trav-hendelsen årlig i vårt naboland Sverige. Fra og med 1992 har Stokke og omegn Travforening arrangert medlemstur til dette arrangementet. Den planlagt turen i jubileumsåret 2010 blir således den 19. i rekken.

Styre og stell

Likestilling og kvinneandel til tross; det gikk mange år før foreningen tok den delen ”ad notam”.

Inger Lill (Lille) Hop brøt barrieren i 1992, 82 år etter at foreningen ble stiftet. Da stilte hun for første gang i styret, for Geir Lerbo.

Inger Lill Hop gikk senere inn i styret i Jarlsberg Travbane AS. Det skjedde i 2005, da sammen med ytterligere en Stokke-representant, Kjell Arne Arthurson, som for øvrig har vært både styremedlem og leder av Vestfold Travforbund.

De siste elleve årene, fra januar 2000 så har Stokke og omegn Travforening avviklet premiekjøring, årsmøte og medlemsfest på en og samme dag.

I 2007 er foreningen på nett for første gang, www.stokketrav.no

Foreningens travamatører har i de siste årene deltatt flittig i den årlige kuskematchen mot amatørerne fra Årjäng i Sverige. Det kjøres et oppgjør med returoppgjør hver sesong, og så langt så har svenskene vist seg best, men det norske laget gjør sitt ytterste for å pynte på statistikken sett med våre øyne. Hyggelig var det da at i 2009 ”banket” man svenskene gule og blå.

Foreningens formenn/ledere opp gjennom årene

1910 – 1913	Othmar Sørby
1913 – 1914	Laurits Flaasnæs
1914 – 1916	A P Borge
1916 – 1917	Kristian Omdahl
1917 – 1919	O Habberstad
1919 – 1920	Sigurd Stensholt
1920 – 1923	Olav Dolven
1923 – 1926	Magnus Thorsen
1926 – 1926	Mathias Hansen
1926 – 1930	Didrik Haslestad
1930 – 1932	Even Buer
1932 – 1933	Mathias Hansen
1933 – 1936	Lars Bergan
1936 – 1953	Even Buer
1953 – 1956	John Haslestad
1956 – 1958	Sigurd Stensholt
1958 – 1962	C O H Korstvedt
1962 – 1973	Knut Kværne
1973 – 1985	Bjarne Olsen
1985 – 1994	Frank Skarsholt
1994 – 1995	Geir Lerbo
1995 –	Frank Skarsholt

Listen inneholder 22 navn, hvorav fire har hatt to formannsperioder. Dermed er det 18 personer som i løpet av de hundre årene har innehatt ledervervet i foreningen.

De med flest år som ledere er:

Frank Skarsholt	24 år
Even Buer	19 år
Bjarne Olsen	12 år
Knut Kværne	11 år

Det vil med andre ord si at disse fire nevnte har vært ledere i til sammen 66 år, eller i 2/3 av den tiden foreningen har eksistert.

Ordet stabilitet er utvilsomt en god karakteristikk av Stokke og omegn Travforening.

Følgende personer har hatt styreverv i Stokke og omegn Travforening:

N Berg Buer, N K Jespersen Haugan, Hans Larsen Bugaarden, Hans Henriksen, Edv. Larsen Aarholt, Kristoffer Vennerød, Hans Pettersen, A Pettersen Bakken, Nils Nygaard, Harald Myhre, Haakon Olserød, Simon Sundby, H Dammen, J Jørgensen, Edvart Hansen, Haakon Hegna, Andreas Herland, Kristian H Gulbransrød, Haakon Henriksen, Bjarne Nilsen, C von Tangen, Inge Jacobsen, K E Johnsrud, Peder Bergan, Kristoffer Kværne, Brede Grorud, Håkon Sørhaug, Leif Hansen, Hans Veierød, Halvdan Kjær, Frank Brynhildsen, Anders Olsen, Olaf Haugan, Jørgen Hammerlow-Berg, Kåre Rastad, Olaf Haga, Oddvar Buer, Kjell Kværne, Leif Grorud, Jan Løvvold, Fred Nilsen, Knut Husum, Øyvind Moen, Vidar Grorud, Tore Simonsen, Thor Borg, Walter Brynhildsen, Hans Gunnar Hogsnes, Roger Gjølberg og Nina Auen.

Styret fra venstre Egil Johansen, Sigvald Kleppan, Tom Andersen, Nuste Enger, Frank Skarsholt, Inger Lill Hop og Kjell Arne Arthurson. Foto: Henning Døvle

Foruten foreningens leder, Frank Skarsholt, er følgende medlemmer av styret i jubileumsåret, og som dermed er med og har ansvaret for jubileet: Kjell Arne Arthurson, Nuste Enger, Inger Lill Hop og Egil Johansen, samt varamedlemmene Tom Andersen og Sigvald Kleppan.

I foreningens hundreårige historie er det 72 personer som har hatt styreverv.

Frank Skarsholt (f. 1954) er den som har innehatt ledervervet i foreningen desidert lengst.

Ved jubileumsmarkeringen 100 år så har han vært leder i 24 av disse. Med andre ord nær en fjerdepart av foreningens historie. Skarsholt ble valgt inn i styret i 1984, og allerede året etter tok han over lederrollen, og har ledet foreningen sammenhengende, med unntak av et år, i en periode hvor aktiviteten har økt enormt. Noe av årsaken til dette er ikke minst leders glødende engasjement, samt evne til å få med seg andre personer, slik at man drar lasset sammen. Ideene, engasjementene og bidragene har floreret i denne perioden. Rutineløpene, Ulf Thoresen-statuen, flyttingen av seremoniplassen på Jarlsberg, er bare noen av de største tingene.

Hovedårsaken til den blomstrende økonomien er først og fremst at det ble satset på spilleautomatene og de inntekter det kunne medføre. Stokke og omegn Travforening var tidlig ute, etter idé fra Frank Skarsholt, og det er nærmest ene og alene takket være hans stå-på-vilje, innsending av søknader til Lotteritilsynet og ved å ta hånd om alle formaliteter gjennom ”byråkratiet” i disse sakene, at pengene begynte å strømme inn på slutten av 1990-tallet. Midlene har mange gode formål, både innenfor og utenfor hestesporten, nytt godt av.

Finansrådgivere har med sine råd bidratt til en god avkastning av midlene, og dermed sørget for at det har blitt penger til mange gode formål.

”Frank stiller alltid opp! Som teknisk sjef på Jarlsberg har han god oversikt og godt innarbeidede rutiner. Det kommer lisenssøkere, voltekursdeltagere og lagsmedlemmer til gode. Som oftest er de fleste ting ordnet til alles felles beste. Dette gjelder også lokalkjøringen om vinteren. Har Frank sagt at han har orden på en ting, så vet vi at det faktisk er OK! Han er helt rå til å stå på, og styremøter er alltid interessante og innholdsrike. Dessuten; det er meget høyt under taket. Ingen er redde for å si hva de mener, og åpenheten for forslag er storveis. Som leder er Frank en integrerende sådan. Når noen påtar seg oppgaver kontrollerer han ikke disse; Han stoler på at hver enkelt gjør og står for det de har påtatt seg. Han er en inspirator og står for en flott lederkultur. Med Frank blir det ikke bare med praten – han får ting gjort”.

Slik karakteriseres han av flere av sine samarbeidspartnere gjennom en årrekke, hvilket må være en god attest å få for en leder. Det er selvsagt ikke uten grunn at han har oppnådd gjenvalg og styrt laget i 24 år hittil. Da han overtok klubba fra en ruvende personlighet som Bjarne Olsen så kunne det virke som å skulle hoppe etter Wirkola. Men det har ettertrykkelig vist seg at Skarsholt har taklet så vel ova- som unnarennet ganske så greit.

Bjarne Olsen uttalte senere, under årsmøtet i ”Messehuset” i 1992 at han mente Stokke og omegn Travforening hadde det beste travforeningsstyret i hele landet. Det måtte være rause og inspirerende ord fra en ”høvding” som selv hadde stått ettertrykkelig på i årevis.

Frank Skarsholt har også vært en ivrig hesteeier opp gjennom årene. Red Harvester var vel den første, men etter en positiv innledning så

ble det ingen suksess. Super Scarlett (-80) derimot ble en flott løpshest, oppdrettet av en av Vestfold Travforbunds tidligere ledere, Thorvald Skar. Hesten noterte rekorden 15.8a og vant hele 14 løp. Vallaken signerte en trippelprosent på drøyt 40 og travet inn 225.000 kroner. Sterkt med tanke på premiene i løpene den gang. Hestens høyeste premiesum i et enkelt løp var ikke større enn 12.000 kroner.

Gjømle Rappen (-90) gledet Frank mang en gang. 19 triumfer på 130 starter, rekord 25.5.v og 447.000 kroner inn på kontoen lyder fasiten til den traveren. Gjømle Rappen ble årets hest innen foreningen i 1998.

Høibysmåen (-92) gjorde 130 starter i karrieren og triumferte 15 ganger. Vallaken tjente nesten 800.000 kroner. Den største premien kapret Lappe Troll-sønnen da han vant Magnus O. Landaas' æresløp på Bergen Travpark i mars 2002, som 10-åring. Belønningen var hele 100.000 kroner. Høibysmåen kapret tittelen årets hest både i 2001 og 2002.

Franks Skarsholt høstet også framganger med Høiby Lyn, en hest som han en tid hadde leieavtale på.

Frank Skarsholt, her med California Blue. Foto: Hesteguiden

Medlemmer og økonomi

Det tok tid å skrive folk inn i manntall!

Stokke og omegn Travforening fikk en forholdsvis trang fødsel i 1910. Ved opptelling etter et år talte ikke medlemslisten mer enn elleve navn, hvorav fire av disse var passive medlemmer (ikke hesteeiere).

Senere skulle medlemstallet øke kraftig, men det skulle gå mange år før antallet innmeldte skjøt fart for alvor. Det var heller ikke lett å få inn medlemskontingenten de første årene. Allerede 1917, syv år etter oppstarten, var det et flertall av foreningens medlemmer som var skyldige sin kontingent for ett eller flere år.

Økonomisk utroskap var aktuelt så vel for hundre år siden som den dag i dag, men antagelig den gang som oftest i noe mindre skala. Stokke Travforening fikk i 1926 et underslag å hanskes med. Beløpet det dreide seg om var i alt 306,38 kroner.

Dersom man regner om beløpet til 2009-kroner så snakker man om rundt 16.400 kroner.

I 1933 møtte 20 stemmeberettigede medlemmer på generalforsamlingen. Allikevel framgår det av årsberetningen fire år senere, i 1937, at ”foreningen har god framgang da den nå teller 25 betalende medlemmer”.

I 1945 fikk Stokke og omegn Travforening en henvendelse fra Det norske travselskap hvor det ble spurt om foreningen blant sine medlemmer hadde personer som hadde vært medlemmer/hatt tilknytning til Nasjonal Samling – NS. Medlemslistene den gang ble gransket, men gledelig nok var det ingen som i etterkant ble ekskludert.

Når det gjelder medlemstallet så må vi fram til midt på 1960-tallet før dette øker betraktelig.

I mars 1965 viste oversikten 45 betalende medlemmer, men så ble det satt i gang en storstilt vervekampanje. På et styremøte i mars måned besluttet man å gå mer aktivt til verks i så måte, ettersom man mente at potensialet var stort. Det skulle vise seg at styret hadde rett i sine antagelser, og at det i tillegg ble brukt ekstra ressurser på dette med medlemsverving.

Skallkontingent 1943	
J. G. Nænge	kr. 2
Bingen Nænge	2
L. G. Nænge	2
H. G. Nænge	2
H. Solbæing	1.
E. Hansen	2
Leif Hansen	1.
R. Lufsen	1.
L. Jonsrud	2.
L. Skimab	2.
L. Sandasen	2.
A. Skerud	2.
L. Skensholt	2.
Agge Hestby	2
H. G. Jonsrud	2
Oven Bæier	2
H. G. Sæbriansrud	2
H. Skerud	2
Frank Hvorsne	2
Helgesen Halmen	2
L. Buzan	1.

B. Grorud
 H. Hjar
 H. Skerud
 J. Skel
 P. Buzan
 L. Skerud
 O. Skerud
 L. Skerud
 L. Skerud
 F. Skerud
 H. Skerud
 John Skerud
 Anders Skerud

33 medlemmer

Medlemsoversikt for 1943. 33 medlemmer har innbetalt kr. 66,00 i samlet årskontingent. I løpet av 2008 passerte medlemstallet 400.

”Belønningen” framgår av årsberetningen for 1965 da antallet personer innmeldte er oppe i 113, det største antallet i foreningens historie fram til da.

Det er to navn som skal nevnes spesielt i denne forbindelse. Bjarne Olsen og Leif Grorud. Sistnevnte var nestleder i foreningen i 4 år, og mangeårig styremedlem..

Herrene Olsen og Grorud var noen ”rever” til å tegne nye medlemmer, og dem imellom pågikk en intern konkurranse om hvem som kunne klare å verve flest nye medlemmer.

Denne tevlingen var i stor grad med på å heve medlemstallet betraktelig midt på 1960-tallet.

Etter en anmodning fra Det norske travselskap i 1968 hadde man en opptelling over hvor mange av foreningens medlemmer som var hesteeiere. Man kom til rundt 20 %. 20 medlemmer var registrerte som eiere av travhest og disse hadde til sammen 30 hester.

Etter den voldsomme innsatsen i 1965 lå man nok litt lavere de neste årene hva vervekampanjer angikk. I 1969 hadde medlemstallet steget med beskjedne 5, til 118.

Men travsporten i Stokke var tydeligvis i sterk framgang de neste årene. Midt på 70-tallet viser medlemslistene 208 navn, og videre framover skulle det hele bare "ta av" fullstendig. Under årsmøtet i 1988 møtte 115 medlemmer opp, av disse var 30 damer.

Stokke og omegn Travforening fortsatte å vokse. I 1990 var medlemstallet oppe i 306 og når man går inn i jubileumsåret har antallet akkurat passert 400.

Foreningen var en tid landets største travlag, men etter en sammenslåing av et par travlag på Jæren for noen år tilbake, så ble Stokke "detronisert" når det gjelder denne tittelen. Men den betyr jo egentlig ikke noe som helst. En ting er å være stor, en annen ting er hva man utretter, både innen sporten og i lokalsamfunnet. At man deltar på flere arenaer er en viktig og positiv måte å profilere seg på. Her har Stokke og omegn Travforening vært flinke, og det er noe vi skal komme tilbake til.

En litt artig ting er å ta en titt på medlemskontingentens størrelse. Den har variert noe opp gjennom årene. For å få en sammenligning har vi regnet om tidligere kontingenter til 2009-kroner.

Kontingent 1910 – 2010

2009-kroner

1910 – 1946	kr.	2,00	1910	kr	107,00
1946 – 1951	kr.	4,00	1946	kr	69,00
1951 – 1961	kr.	6,00	1951	kr	83,00
1961 – 1973	kr.	10,00	1961	kr	103,00
1973 – 1976	kr.	15,00	1973	kr	82,00
1976 – 1984	kr.	20,00	1976	kr	83,00
1984 – 1989	kr.	30,00	1984	kr	62,00
1989 – 1994	kr.	50,00	1989	kr	77,00
1994 – 2010	kr.	100,00	1994	kr	134,00

Som vi ser var det altså forholdsvis kostbart å være medlem ved oppstarten i 1910, samt tidlig på 60-tallet. Under den forrige ”finans-krisen”, i slutten av 1980-årene, var medlemskontingenten forholdsvis rimelig.

En hundrelapp er billig i 2010. Mye av årsaken til at kontingenten har blitt stående uendret de siste 16 årene er nok utvilsomt lagets enormt gode økonomi. Med mange kroner på bok, så har liksom ikke det å øke kontingenten vært noe aktuelt tema.

Ja, de penga, ja, de penga....

I 1911 hadde foreningen kontingentinntekter på 10,- kroner. I 1922 er man oppe i snaut 300 kroner på bok, før man altså fire år senere må hankses med det foran nevnte underslaget. Det framgår for øvrig av protokollen fra 1926 hvilken person som hadde begått underslaget, uten at vi finner det hensiktsmessig å trykke det her, svart på hvitt.

I 1930 ble det avholdt ekstraordinær generalforsamling i forbindelse med innmelding i Vestfold Travforbund, og avstemmingen viste at inn i forbundet ville man. Det måtte da stilles en garanti på 500 kroner, som ble dekket av innestående midler i Stokke Sparebank.

For å unngå å tømme kassen helt, så tok man opp et lån i Stokke Sparebank på kroner 200.

De resterende 300 kronene ble tatt fra kassebeholdningen.

I 1933 bevilger man i styremøte 100 kroner til Jarlsberg Travbane, som da er i emning som totalisatorbane, den første kjøringen ble avholdt sommeren 1935.

Jarlsberg er et navn som klinger godt, den gang som nå. Allerede den første kjøringen med totalisator på arenaen resulterte i et solid overskudd.

Det var derfor midler til at Stokke Travforening kunne få tilbake den garantien som ble stilt i 1930 på 500 kroner, pluss ytterligere kroner 100 i renter.

Under krigen, nærmere bestemt i 1942, var foreningens egenkapital for første gang notert til over 1000-lappen, nærmere bestemt kr. 1147,75.

Ellers ble det i mange år arrangert travfester på lokalet Myrvang. Disse tilstelningene var som regel vellykkede økonomisk, og tilførte foreningskassa jevnt og trutt en slump penger, men økonomien var allikevel trykkende til tider og det var flere oppfinnsomme ideer som ble lansert for å berge det hele økonomisk.

I 1956 måtte man gå til et låneopptak på kroner 3.000 i Stokke Sparebank. Den gang måtte alle styremedlemmene garantere for lånet.

Høsten samme år forsøkte man å få til et lotteri ettersom økonomien da var særdeles vanskelig. Det skulle anskaffes et KPS-kjøleskap (hvem erindrer vel ikke det varemerket!), og det ble i tillegg planlagt en fest på Myrvang.

Så langt kom man dog ikke, for Politimesteren i Tønsberg helte ”salt i såret” og avslo søknaden om lotteri.

Styret ga imidlertid ikke opp. Et år senere, i november 1957, ble det søkt igjen, og nå ga Politimesteren i Tønsbergs sitt samtykke. Kjøleskapet ble anskaffet fra Kornmagasinet til en innkjøpspris av 1.098 kroner.

Man hadde tillatelse til å selge i alt 2.300 lodd á kr. 1,-.

John Haslestad ble utnevnt til sjef for loddsalget, og han kunne i februar 1958 meddele at det var solgt 1.900 lodd. Etter fradrag av kr. 107 i påløpte kostnader viste regnskapet at overskuddet etter loddsalget ble på 695 kroner, hvilket var et pent og akseptabelt resultat den gang. Beløpet ble benyttet til nedbetaling av gjeld.

1954

		Drevet:		1299 73	1842 29
26/3	Bet. varer hos Bergsholm	18			55 70
21/4	- renter av båret	19			52 50
19/3	- for bringning av isbane	20			55 -
9/11	- Trönsbergs blad for trykk. etc.	21			153 10
18/11	- " - " - annuett	22			7 60
.	- for adgangstegne	23			18 -
.	- renter av båret	24			53 -
	Skott. skattkontingent på gj.st.v.	25	233 -		
	Frank. ved billettsalg	26	600 -		
	Skott. medlemskontingent i året		240 -		
	Diverse utg: porto - telefon etc.				60 -
	Skott. renter på bankkreditt		693		
	Beholdninger.				
	Foreningens bankbok kr. 20 46				
	Håndanter " 62 01				82 47
				<u>2379 66</u>	<u>2379 66</u>

Revidert og funnet i orden

Anders Olsen O. Skjelland

Utdrag av regnskapet for 1954. Egenkapitalen var den gang kr.82,47.
 Dette er den laveste egenkapitalen som vi har notert fra den perioden som vi kjenner regnskapstallene. (1936 - 2008)

Så feiret man 50-års jubileet i 1960 med overrekkelse av blant annet mange gavepremier.
 Nevnes skal dog at under et styremøte i februar 1960 ble det besluttet at servering på det kommende årsmøtet "blir å betale av medlemmene".

Årsmøtet ble avholdt på Holters Kafé 13. desember 1960. I referatet fra møtet skriver ”commander” Korstvedt:

”Forslaget om at bevertningen under årsmøtet skulle bestrides av medlemmene falt ikke i god jord”.

Økonomien var nå allikevel i bedring og det kommende tiåret skulle, etter hardt arbeid, føre til en skikkelig oppsving for foreningen både hva økonomi og medlemstall angikk.

Dette med økonomi ble tatt svært alvorlig og oppfinnsomheten når det gjaldt å skaffe inntekter var det intet å si på. Under et styremøte i 1961 ble det bestemt at Bjarne Olsen, Kåre Rastad, Knut Kværne og John Haslestad skulle kjøpe hver sin grisunge. Formannen, ”Commander Korstvedt” skulle så påta seg ansvaret med å føre opp disse grisungene. Slakter Bergsholm i Stokke tok seg av endeliktet da tidspunktet for det var inne, og hele affæren innbrakte 1.688,50.

Også dette beløpet ble i sin helhet brukt til å nedbetale gjeld til Stokke Sparebank.

Skisse av Hanne Jonsmyr.

De neste fem årene arbeidet styret trutt og iherdig for å bedre økonomien. Som tidligere nevnt fikk man et skikkelig oppsving på medlemsfronten midt på 60-tallet, og i 1967 var situasjonen den at all gjeld var innfridd. I tillegg hadde foreningen en formue på 4.500 kroner.

Ved årsskiftet 60/61 hadde situasjonen vært den at i kassa befant det seg 151 kroner, og det var mye gjeld.

To år senere, i 1969, var situasjonen ytterligere forbedret. Da kunne man overføre kroner 6.000 av foreningens midler til en konto med 12 måneders oppsigelse, som det het den gang. Altså en såkalt høyrentekonto.

Det var med andre ord klart for bedre tider!

Og det til de grader. Ti år senere, i 1977, ryktes det at Vestfold Travforbund skulle bygge ny stall på Jarlsberg. Her ville Stokke og omegn Travforening være i forkant, all den tid man hadde diskutert dette med amatørstall livlig innen foreningen. Foreningen tilbød Vestfold Travforbund et lån på kroner 100.000 dersom forbundet valgte å bygge en amatørstall på banen.

Jarlsberg hadde behov for hjelp fra en sterk lokal forening. Allerede fem år senere, i 1982, måtte Jarlsberg gå til anskaffelse av en ny veiskrape. Her hadde man et kapitalbehov på rundt 70.000 kroner, og da søkte forbundet Stokke og omegn Travforening om å få låne dette beløpet. Foreningen satte renten til 7,5 %.

Seks år etter, i 1988, hadde Vestfold Travforbund behov for å låne penger igjen. Stokke stilte opp og innvilget et lån på 80.000 kroner til en rente på 12,5 %. Dette var akkurat før det forrige finanskrakket, i slutten av 1980-årene.

På årsmøtet i 1994 fikk styret klarsignal til å bruke 50.000 kroner til et rettbaneprosjekt på Jarlsberg Travbane. Som kjent ble denne ferdigstilt til glede for de mange som trener på arenaen. Banen benyttes også en del til oppvarming under travstevner. Som naturlig var forbeholdt foreningen seg retten til at dens medlemmer fikk benytte rettbanen avgiftsfritt, i tilfelle det senere skulle bli aktuelt å ta inn betaling/avgifter for å trene her.

I 2003 ble Jarlsberg Travbane innvilget et rentefritt lån på 150.000 kroner da det skulle anskaffes ny harv ved banen.

Så sent som i 2007 lånte Vestfold Travforbund 100.000 kroner av Stokke og omegn Travforening i forbindelse med et nytt førprosjekt – Vestfoldfør. Dessverre havarte førselskapet sommeren 2009, det gikk konkurs. Nå gjenstår for Vestfold Travforbund å tilbakebetale lånet til Stokke og omegn Travforening.

Men laget har ikke bare lånt ut penger opp gjennom årene, men også gitt svært mye ut til forskjellige aktiviteter og formål, fortrinnsvis i nærmiljøet.

Pengegaloppen

Årsregnskap

STOKKE & OMEGN TRAVFORENING

	31.12.2008	31.12.2007
Balanse		
Sum varebeholdning	107 000	131 312
Sum kundefordringer, andre krav	2 100	7 850
Sum aksjer og verdipapirer	0	0
Sum kontanter, bankinnskudd	3 092 821	2 600 841
SUM EIENDELER	3 201 921	2 740 003
Sum bokført egenkapital	2 726 878	2 322 425
Årets resultat	459 828	404 453
Sum egenkapital	3 186 706	2 726 878
Sum leverandørgjeld	15 215	13 125
Sum gjeld	15 215	13 125
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	3 201 921	2 740 003

”Nu går alt så meget bedre”

Pr. 31. desember 2008 har egenkapitalen kommet opp i kr. 3 187 000,00. Uten å ta for hardt i må vi vel kunne si at det er en pen økning i løpet av 54 år.

Årsaken til den enormt gode økonomiske veksten er at Stokke og omegn Travforening var tidlig ute da det ble åpnet for frivillige lag og organisasjoner i automatmarkedet. Stokke søkte, og fikk tillatelse til å operere flere slike automater fra og med 1998. Betingelsen fra Lotteritilsynet var at avkastningen fortrinnsvis skulle gå til barne- og ungdomsarbeide innen lagets arbeidsområde, det vil si innen trav- og hestesporten.

Ettersom årene gikk og inntektene økte betydelig, så har Stokke og omegn Travforening delt ut midler til en rekke veldedige og allmenntilgode formål, også utenfor sitt virkeområde. Dette har vært påpekt fra Lotteritilsynet. Foreningen har dog argumentert og bevitnet at midlene er brukt til positive tiltak i foreningens eget nærmiljø også overfor barn og ungdom innen andre idretter og aktiviteter, og tilsynet har senere sett nytten av dette og gitt sitt tilsagn til foreningens politikk.

Bingo!

Da automatforbudet trådte i kraft fra 1. juli 2008 var foreningen allerede inne på en annen arena, nemlig bingo. Foreningen har avtale/samarbeide med en bingoentreprenør fra 2007. Her opplevde man en positiv inntekstøkning allerede det andre året. Mens 2007 ga en avkastning på 113.000 kroner, så økte denne i 2008 til 351.000.

Automatprovisjonen hadde følgende utvikling opp gjennom årene:

1998	208.000
1999	210.000
2000	178.000
2001	209.000
2002	460.000
2003	449.000
2004	492.000
2005	620.000
2006	621.000
2007	605.000
2008	209.000

Om lag 4 ¼ million kroner over en elleve års periode endte automatinntektene på. I samme periode viser regnskapene at det er sponset og gitt ut gaver for rundt millionen. Ponnigruppa har en solid støttespiller i Stokke og omegn Travforening. I årene 1998 – 2008 mottok denne viktige rekrutteringskilden om lag 600.000 kroner i løpende tilskuddsmidler.

Ingen tvil om at det satses på barn og unge innen travsporten. Travforeningen har nedlagt et betydelig arbeide for å sikre viktig rekruttering, noe det står respekt av og som laget skal ha skikkelig honnør for.

En kort oppsummering viser at foreningens egenkapital har hatt følgende utvikling de senere årene:

1985	212.000
1990	288.000
1995	322.000
2000	659.000
2005	1.678.000
2008	3.187.000

De gode hjelpere

Det er naturlig å nevne mange av de formål som Stokke og omegn Travforening har bevilget midler til, i tillegg til ponnitravet som nevnt ovenfor.

Men dersom noen tror at det er først i de siste årene at foreningen har bidratt positivt til andre saker og virksomheter, så tar man feil. Det er mange år siden foreningen for første gang ga av seg selv for å hjelpe andre.

Den første bevilgningen som nevnes er i 1930 da man yter 100 kroner til Jarlsberg Travbane, som da var i emning. I 1940 noteres så det første tilskudd som gis utenfor travets grenser; Da bevilges 100 kroner både til Finlands Røde Kors og til den Finske Legion.

Men det var ikke alltid man kunne ha spanderbuksene på. Året etter, i 1941, avsto styret en anmodning om tilskudd fra Stokke Bondekvinnelag, som hadde søkt om bidrag i forbindelse med innkjøp av et høytaleranlegg.

Økonomien i laget var som tidligere referert svak på denne tiden, men selv om man ikke kunne evne å gi bidrag til alt, så var det tidlig i lagets historie en god sosial og imøtekommende linje overfor andre grupper.

Vestfold Hesteeierforening søkte i 1975 om et tilskudd på 2.000 kroner til innkjøp av et røntgenapparat. En slik investering var selvsagt midt i blinken når det gjaldt nytten for lagets formål, og styret besluttet

enstemmig å yte det søkte bidrag.

Ved årsskiftet 1991/1992 herjet en voldsom orkan på nordvestlandet. Dette rammet Rauma Travlags flotte lokaltravanlegg på en slik måte at en stor og pengekrevende gjenoppbygging måtte til. Stokke og omegn Travforening gikk tidlig inn og bevilget 1.000 kroner til sine travvenner. Dette var en fin gest og et godt signal til alle andre travlag rundt om i landet. Hvor mye Rauma Travlag fikk inn i tilskudd den gang vites ikke, men sikkert er det at dersom alle stilte opp på en slik måte som Stokke gjorde, så ble den økonomiske utfordringen atskillig mindre enn det laget i Rauma først hadde sett for seg.

I 1993 inngikk man en avtale med Vear IF's håndballgruppe om en sponsoravtale med kroner 3.500 pr. år over 3 år, mot at håndballgruppen skulle profilere Stokke og omegn Travforening blant annet på spillerdrakter. Idrettslaget skulle også gjøre en innsats i forbindelse med større arrangementer på Jarlsberg, og på en slik måte så spredte man interessen for travsporten i nærmiljøet.

Med Geir Lerbo som primus motor ble det også samtidig startet en egen sponsorgruppe.

Økonomien blomstret for alvor opp fra 1998, og noe av det som Stokke og omegn Travforening har vært stolte bidragsyttere til, foruten 600.000 til ponnigruppa, er:

1998: 50.000 kroner øremerket til barn og unge med spesielle behov innen Stokke Kommune.

1999: De tre idrettslagene i Stokke mottar i alt 52.000 kroner, fordelt etter medlemsmassen.

Nuste Enger overrekker spill og leker til barneavdelingen ved Vestfold Sentralsykehus. Foto: Travposten

2000: Barneavdelingen ved Vestfold Sentralsykehus støttes med 50.000 kroner.

2000: Is Tønsberg Stadion i vinterferien – betalt med 15.000 kroner.

Klatrevegg i Vear- hallen. Foto: Tore Simonsen

- 2001: Klatrevegg i Vear-hallen – tilskudd 75.000 kroner
- 2001: Ny seremoniplass Jarlsbergs publikumsside – tilskudd 120.000 kroner.
- 2002: Klatrevegg Vear-hallen, tilskuddet økes med ytterligere 25.000 kroner.
- 2002: Røde Kors mottar 25.000 kroner.
- 2002: Det gis midler i forbindelse med utdanning innen travsporten, 20.000 kroner.
- 2003: Utdannelsestilskuddet økes til 30.000 kroner for dette året.
- 2004: Ungdomsløp på Jarlsbergbanen sponses med 101.000 kroner.

Løypemaskin til Stokke I L. Foto: Tønsberg Blad

- 2004: Stokke Idrettslag mottar et tilskudd på 60.000 til innkjøp av ny løypemaskin.
- 2005: 1. Slagen Speidertropp får 40.000 kroner til sin virksomhet.
- 2006: Stokke og Vear fotballgutter mottar 13.000 kroner.
- 2006: Tilskudd til Travutdannelse ytes med 15.000. Det videreføres i 2007 og 2008.
- 2007: Vear IL sponses med 17.000 kroner.
- 2007: Det utbetales i alt 61.000 kroner i kuskepremier. Ytterligere 7.000 kroner i 2008.
- 2008: Stokke Idrettslags Skigruppe får et tilskudd på 25.000 kroner. Laget skal arrangere Ski NM 2010 i sitt flotte anlegg i Storås.

Med bakgrunn i foranstående liste, og med tanke på alle gode formål som har nytt godt av Stokke og omegn Travforenings solide kasse, så var det ikke uten grunn at Stokke kommunes ordfører Nils Ingar Aabol sa han misunte foreningen dens gode økonomi, da han besøkte årsmøtet 2007.

Lokaltrav – Premiékjøringer

Fra vann til land

Allerede i 1911 arrangerte Stokke og omegn Travforening sin første premiékjøring på Akersvannet.

De første årene holdt man seg til den arenaen, mens man avviklet stevnet på Gjennestadvannet for første gang i 1915.

I 1911 kostet det fra 4 til 12 kroner å starte i løpene. ”Stokke-løpet” gikk som 6.løp med et innskudd på kroner 12. Å ha starthest i det løpet kostet med andre ord seks ganger den årlige medlemskontingenten. 12 kroner i 1911 utgjør rundt regnet 650 kroner i 2009. Da var det kan hende ikke så underlig at bare en hest ble meldt og startet i det nevnte løpet den gang, i 1911.

For øvrig så kom 35 hester til start på dette første arrangementet til foreningen, og samlet startkontingent utgjorde 231 kroner.

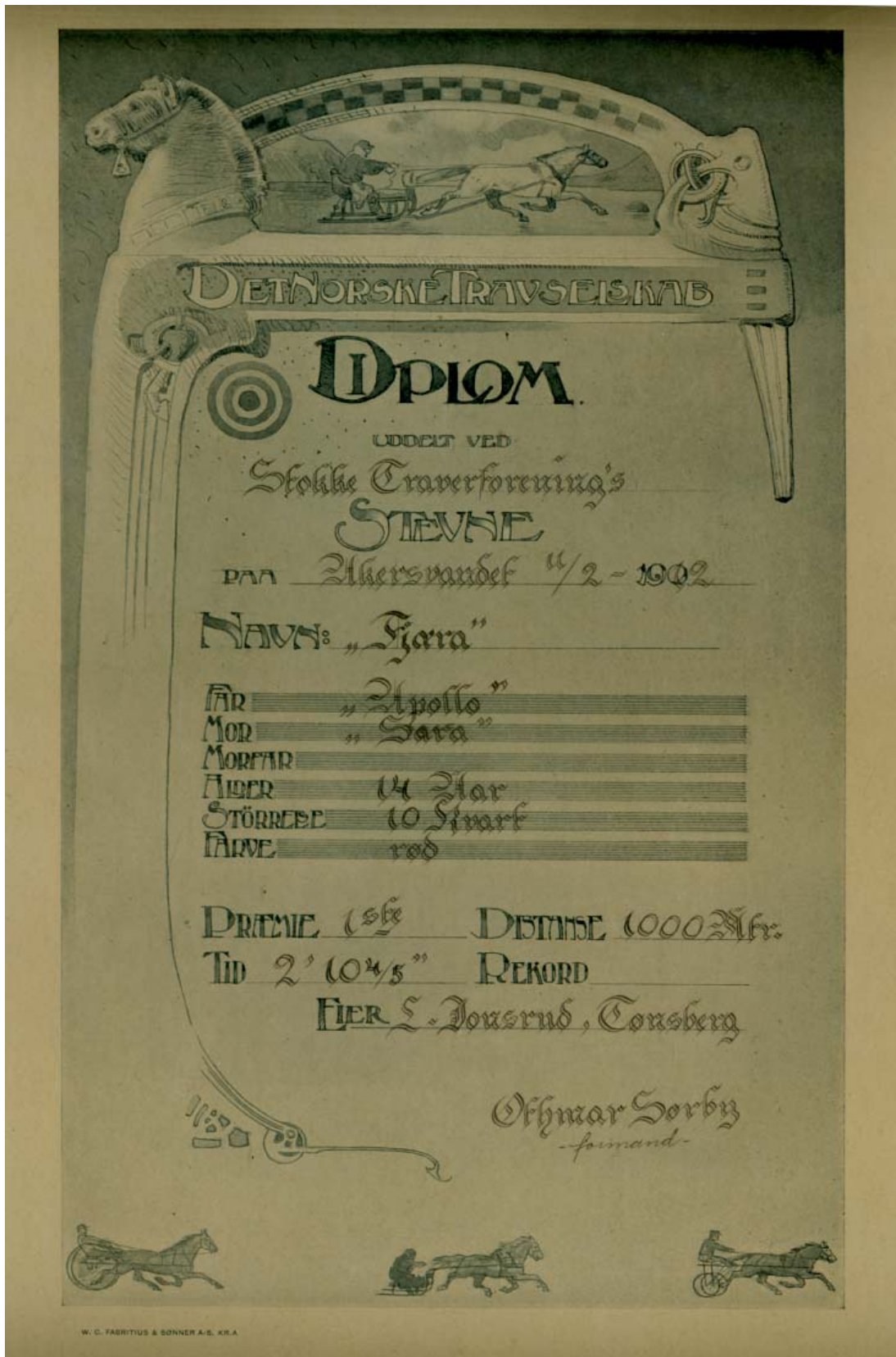
Det var ofte snø- og isforhold som var avgjørende for hvor man arrangerte disse kjøringene.

Fordelen med å ha iskjøringene på Gjennestadvannet var flere. Det var enklere rent veimessig å komme til Gjennestadvannet, og det å brøyte og holde banen oppe var lettere her. Men man vekslet altså mellom de to arenaer, alt etter hva værgudene bestemte.

Fra protokollen i 1917 går det fram at 4. og 6.løp ble innstilt. Grunnen til dette var at ”deltagerne nektet å kjøre da banen var mindre god”. Hva det eksakt gikk ut på framgår ikke av notatene, men det kan jo ha handlet om usikker is.

Det hendte også at man måtte hoppe over dette årlige arrangementet, som i 1920, da isforholdene ikke gjorde det tilrådelig å arrangere istrav.

Det kan også tenkes at ettersom det skiftet med tillitsmenn i ledelsen, at noen av disses hjerter banket mer for den ene arena framfor den andre.

Faksimile av diplom utdelt i forbindelse med premiekjøring på Akersvannet i 1912. Akersvannet ble benyttet som arena for de første premiekjøringene som foreningen arrangerte.

Det norske travselskap bevilget i 1915 50 kroner til avholdelse av avsløp, en betydelig sum den gang. Foreningens økonomi var, i motsetning til nå, langt fra god. Det var tungt å få inn kontingentpengene.

Selv med få medlemmer, og en god oversikt, var det ikke enkelt å få penger ”ut av” folk. Men så var vel heller ikke de økonomiske tider så lyse den gangen.

I 1918 ble lokalkjøringen innstilt grunnet rasjonering. Dette var en beslutning som ble fattet av Det norske travselskap sentralt.

For å sette det hele litt i perspektiv så hadde man i 1919 totale inntekter på kroner 245,71 på årets premiekjøring. Året etter, i 1920 da man ikke avholdt kjøring, hadde foreningen en kassebeholdning på 155,99. Det var smalhans i trav-Norge, som på så mange andre områder.

I 1929, da premiekjøringen ble avholdt på Akersvannet, ble det satt opp en vandrepokal, som måtte vinnes tre ganger for at man skulle få den til odel og eie. Pokalen kostet den gang hele 165 kroner.

Jarlsberg Travbane ble åpnet i 1935, og da hadde fylket noen år to totalisatorbaner, ettersom det også ble avholdt totalisatorkjøringer på Hovlandbanen i Larvik. Her fortsatte man fram til 1947.

Stokke og omegn Travforening satset på Jarlsberg som arena for premiekjøring første gang 26. januar 1936. Den gang fikk stevnet en særdeles dårlig oppslutning. Det skyldes den sterke kulden, men kjøringen gikk allikevel etter planen.

Om aftenen ble det avholdt travseksa og på denne deltok blant annet to medlemmer fra foreningens første styre, Othmar Sørby og Hans Larsen Bugaarden. Dette ble nesten for en jubileumsfest å regne. Foreningen rundet 25 år i 1935. På grunn av manglende regnskapsførsel de første årene var det ikke mulig å skrive en utførlig beretning for denne perioden. Det ble derfor ingen skikkelig markering, men man forsøkte altså så å ta dette igjen i januar 1936.

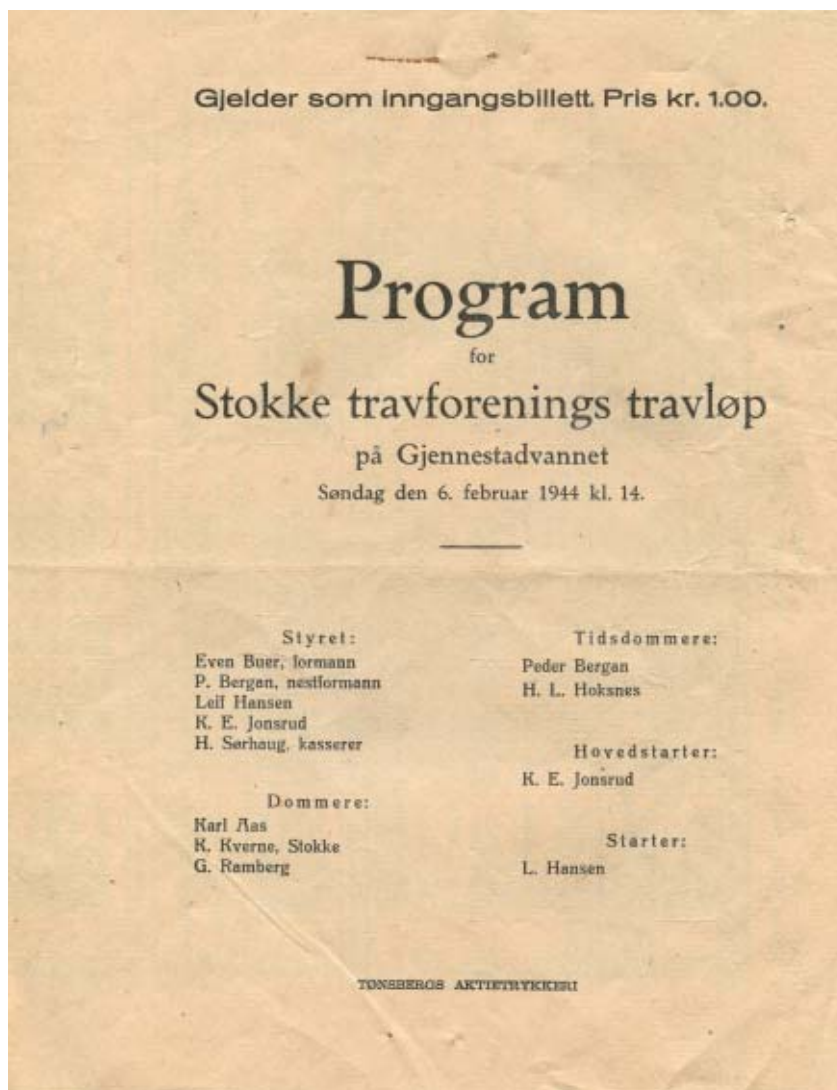
Faksimile av avisreferat fra foreningens premiekjøring på Jarlsberg Travbane 11. februar 1945. I forbindelse med premiekjøringene under krigen ble det utbetalt pengepremier i alle løp. Dette kom i tillegg til utdeling av sløyfer. Det å få festet en sløyfe på hestens hodelag var gjeve saker!

I 1939 ville Tønsberg og omegn Travforening gjerne arrangere felles premiekjøring med Stokke, men det ble nedstemt i Stokke-styret, som i stedet ville ha et eget arrangement på Gjennestadvannet.

Økonomien var ikke den beste, men det er tydelig at man la seg skikkelig ”i selen” i forbindelse med denne kjøringen. Det ble i etterkant avholdt dansefest på Myrvang-lokalet i Stokke. Festen var godt besøkt og ga et solid overskudd til en slunken foreningskasse.

Under krigen var underholdningstilbudet til folk flest svært sparsommelig. Mange hungret etter positive opplevelser i en dyster krigstid. Dette var nok noe av årsaken til at travarrangementet på Gjennestadvannet i februar 1944 ble en så stor suksess. Ikke mindre enn rundt 1200 personer møtte fram for å overvære stevnet, noe som var rekordtall.

Mange følte nok behov for et sosialt samlingspunkt, samtidig som det nok var tegn i tiden til at krigen var i ferd med å snu til de alliertes fordel. Og

Faksimile av programmet fra premiekjøringen på Gjennestadvannet i februar 1944.

hvilke muligheter til utveksling av informasjon et slikt arrangement bidro til kan man jo bare tenke seg!

Man fortsatte med Akersvannet og Gjennestadvannet som ”isbaner” fram til 1950. I 1951 skulle sistnevnte være arena for den årlige premiekjøringen, men da var snømengdene så store at man besluttet å avholde kjøringen på Jarlsberg.

Fra 1952 gikk man så over til egen grunn på Stokke Landbane, og kjørte der fram til og med jubileumsåret 1960. Dette man kan lese om i kapitlet om landbanen.

Styret i Stokke og omegn Travforening anbefalte at man skulle kjøre sammen med Sandefjord fra januar 1962, man ville ikke ta beslutningen om dette alene, men la fram forslaget for generalforsamlingen, der styret fikk full tilslutning til sin anbefaling.

Risebron sammen med Knut Kværne i Bugården
Bugården var i mange år arena for den årlige premiekjøringen som ble arrangert sammen med Sandefjord. Foto: Privat

I romjulen 1961 ble det avholdt felles styremøte og her var det mange kjente travnavn som møttes, Gullik Huseby, Thor Tholfsen, Tholf Hem, Thorstein Oustorp og Bjarne Andersen møtte for Sandefjord mens Stokke var representert ved C O H Korstvedt (Commander'n), Knut Kværne og Kåre Rastad.

Lite visste man den gang at denne samkjøringen skulle bli en tradisjon i hele 45 år.

Siste felleskjøring med Sandefjord, så langt, ble nemlig avholdt i januar 2006.

Lørdag 27. januar 1962 gikk kjøringen av stabelen i Bugården, der hele 71 ekvipasjer var påmeldte til løpene. Om kvelden samlet man seg så til festligheter på hotell Kong Carl i Sandefjord.

Det første ”fellesskapet” ble meget vellykket, men allikevel ble fortsatt felles kjøring gjenstand for diskusjon under generalforsamlingen i 1962.

Der framkom det flere synspunkter og argumenter. Noen ønsket å arrangere ”gammeldags” iskjøring på Gjennestadvannet. Dette ble støttet av flere, med henvisning til viktigheten av at gamle tradisjoner ikke skulle falle bort.

Diskusjonen endte med at styret fikk fullmakt til å forhandle med Sandefjord, eller velge å kjøre på Stokke Landbane eller Gjennestadvannet.

Underveis var ikke samarbeidet ”uten skjær i sjøen”. I 1965 hadde Sandefjord Travforening mottatt brev fra Det norske travselskap angående løpstilskudd der det framgikk at det bare ville bli gitt ett tilskudd, stort kroner 600, til den arrangerende forening.

Summen skulle brukes til klargjøring av arenaen for løpene samt banevedlikehold for hele året. Sandefjord ville dermed beholde hele tilskuddet, noe Stokke ikke var enige i.

Etter en diskusjon ble man enige om å dele beløpet, altså 300 kroner på hver forening, men da hadde Stokke og omegn Travforening gått med på å dekke halvparten av utgiftene i forbindelse med klargjøring av banen for løpene.

I de første årene viste regnskapet som regel et lite underskudd, som naturlig nok ble delt mellom lagene. Antall avviklede løp var som regel 7-8 mens deltagende ekvipasjer varierte mellom 45-70.

I 1965, da medlemstallet i foreningen hadde vokst til 116, ymtet flere om at Stokke nå burde avvikle premiekjøring alene. Styret hadde dog innstilt på å fortsette samarbeidet med Sandefjord, og etter en kort diskusjon så vedtok årsmøtet styrets forslag.

En kuriositet fra arrangementet i 1966 må nevnes. Forut for stevnet 15. januar kom det store snømengder. Johan Evensen var en travinteressert mann. Han stilte opp med firmaets maskiner og ryddet arena samt parkeringsplasser, men betaling for jobben ville han ikke ha. En invitasjon

til festen var godt nok for Evensens, noe som kostet 97 kroner og 50 øre, dvs. 48,75 på hver av foreningene.

I desember 1968 ble det under et felles styremøte bestemt at alle utgifter forut for og i forbindelse med premiekjøringen, samt banetilskuddene, skulle deles likt mellom foreningene.

Sett i ettertid er det noe merkelig at dette måtte diskuteres og forpliktes. Det var jo noe som virker svært naturlig sett utenfra, men det var altså diskusjoner om dette. Nå ble det satt en endelig stopper for slike disputer.

Banen i Bugården ble nedlagt i 1972 og da flyttet man til Jarlsberg. Jarlsberg travbane ble da arena for disse felleskjøringene fra og med 1973.

I 1975 hadde man sikret flotte gavepremier til alle løpsvinnerne og det var noe av forklaringen på at man for første gang på mange år kunne skilte med et lite overskudd på en premiekjøring.

Et par år senere var situasjonen den at de lokale travbanene stadig arrangerte flere totalisatorkjøringer, nå også tidligere på året enn det som før hadde vært vanlig. Dermed ble det hardere konkurranse om hestemateriellet, men premiekjøringene fortsatte å være populære hos hesteeierne. I 1977 inneholdt programmet 81 startnumre, i 1978 økte antallet til 95. I 1984 passerte man 100, nærmere bestemt 104 og i perioden 1988-1992 var det rekordhøy deltagelse nærmest hvert år. Det absolutte toppåret var i 1991 da 144 ekvipasjer var påmeldt. Av disse kom 108 til start.

Også programsalget var det fart over i disse årene. Regnskapene viser at det ble solgt mellom 200 og 300 programmer, hvilket er betydelig til lokaltrav å være.

Felleskjøringene gikk nærmest uavbrutt fra 1962 til 2006, med noen få unntak.

I 1980 avsto Stokke og omegn Travforening fra arrangementet. Sandefjord arrangerte stevnet alene ettersom foreningen det året fylte 100 år.

I 1987 måtte man først avlyse planlagt stevne 11. januar grunnet sterk kulde (-22). Fem uker senere, 15. februar fikk man så løpene for det året

unna, med god oppslutning ved den anledning også.

Hesteinfluensaen – A2 – herjet på Østlandet tidlig på året i 1993, noe som naturlig nok ga en merkbar reduksjon av antall innmeldte hester.

Det skal ikke legges skjul på at samarbeidet med Sandefjord ikke alltid gikk ”på skinner”.

I årsberetningen for 1993 skriver Stokkes styre at ”man føler at engasjementet fra medarrangør Sandefjord var noe labert”.

Konflikten i Det norske travselskap i forbindelse med omorganiseringen (5-manns-styret) toppet seg midt på 90-tallet. I januar 1995 fikk de to arrangørene derfor store problemer med å lage program til premiekjøringen ettersom travselskapet hadde stengt datasambandet til Jarlsberg (og tre andre totalisatorbaner) i flere dager.

Etter dette gikk det altså ytterligere ti år med samarbeide, men etter kjøringen i 2006 var det slutt. I november samme år besluttet styret i Stokke og omegn Travforening at man ikke lenger skulle avvikle premiekjøringer sammen med Sandefjord, men stå på egne bein fra og med 2007. Og slik ble det. Stokke er en stor og engasjert forening, så det å fylle alle funksjonærposter og andre roller i forbindelse med slike arrangementer, bød ikke på problemer. Foreningens økonomi er glimrende og dermed kan man selv dele ut gaver og premier rundhåndet, uten å ta hensyn til en total felles pott.

Stokke Landbane

I august 1948 kom for første gang planene om å bygge en treningsbane i Stokke på agendaen.

”Det ble foretatt en befaring rundt på forskjellige steder. Styret foretok befaringen på egen regning” – slik det framgår av protokollen fra den gang.

Styret mente at banen skulle ligge rundt bygdas idrettsplass.

Til dette hadde man behov for et areal på rundt 25 dekar og det ble

innledet forhandlinger med grunneieren, men disse strandet i første omgang.

Dermed ble det hele skutt fram i tid, man skulle sondere terrenget forøvrig og forsøke å få til et prosjekt som ville falle rimeligere ut. Noen andre arenaer ble ikke funnet og i 1951 kom man tilbake til arealet rundt Stokke idrettsanlegg, og det ble innledet forhandlinger med så vel idrettslaget som grunneier Gunnar Røisgård.

Stokke og omegn Travforening tilbød Røisgård 8.000 kroner for 8 mål, mens han på sin side forlangte 9.000 kroner. Foreningen endte så opp med å få arealet ”på hånden” for 9.000 kroner, mot at grunneieren skulle tegne seg for 5-6 andeler à kroner 100 i banen.

På dette tidspunkt hadde foreningen anstrengt økonomi. Man hadde et kapitalbehov på rundt 20.000 kroner til ervervelse av grunn, samt planlegging og opparbeidelse av banen.

Hvor tok man så pengene fra, bortsett fra andelstegning og låneopptak av 8.000 kroner i Stokke Sparebank?

Forklaringen ligger i overføringer fra Det norske travselskap. DNT hadde i årene 1942 til 1947 overført i alt 10.000 kroner til foreningen, som var avsatt på et fond. Ved igangsetting og oppbygging av Stokke Landbane fikk man løst ut midlene fra dette fondet.

Raske framskritt

To måneder senere ble det avholdt ekstraordinær generalforsamling, noe som var naturlig i en slik stor beslutningssak. Styret fikk helhjertet tilslutning fra forsamlingen, men skulle man få det hele til å gå i hop økonomisk måtte det andelstegning til.

Slik skaffet man seg penger til innledende planeringsarbeid og andre kostnader.

Allerede under generalforsamlingen ble det tegnet 21 andeler á kr 100,-, og det ble nedsatt en banekomité bestående av Monrad Jacobsen, Leif Hansen og Oddvar Buer.

Styret og banekomiteen arbeidet godt og raskt sammen, og halvannen måned etter vedtak, ultimo juli 1951, hadde man fått inn anbudspapirer fra fire entreprenører

Monrad Jacobsen, foreningens første æresmedlem, fotografert i forbindelse med en premieoverrekkelse på Jarlsberg i 1936. Foto: Privat

Man valgte å la firmaet Wexal, Horten, få oppdraget, etter anbud på 9.500 kroner. Foreningen måtte foreta et låneopptak i Stokke Sparebank, og som sikkerhet for lånet ble tegnede andeler deponert i banken.

Da man skulle bygge et gjerde rundt banen, kostet man ikke dette i kroner og ører, men man skaffet seg materialene ved å tilby andeler i banen. Tre andeler i banen var gjerdet ”verdt”.

Monrad Jacobsen var selve ildsjelen i banearbeidet. Utover ettersommeren og høsten 1951 nedla han et stort arbeid her.

Det norske travselskaps formann, generalsekretær og totalisatorsjef var i november 1951 på befarings av anlegget. Utsendingene fra hovedstaden uttalte seg klart positivt om anlegget og Stokke Landbane ble etter dette godkjent av DNT.

Men selv om innsatsen var stor høsten 1952, var det fortsatt et stort behov for dugnadsarbeide på anlegget.

Ingen tvil om at man allerede den gang så konturene av en svært så sammensveiset og stå-på-villig forening der samhold og innsats til felles glede, og ikke minst til formålet – hesten, sto i sentrum.

Det ble programfestet at man skulle avvikle den første premiekjøringen på Stokke Landbane i januar 1952, men av ukjente grunner (værforhold?) ble kjøringen først avviklet søndag 2. mars 1952.

61 hester stilte til start og i følge protokollen var publikumstilstrømmingen særdeles god.

Banens lengde var i underkant av 600 meter.

Trav og Galopp-nytt skrev på lederplass i mars 1952:

”Nye landbaner vokser opp som paddehatter. Og blant disse er også Stokke Landbane, som ble innviet med en vellykket travkjøring søndag 2. mars. Det er travsportens folk og idrettsforeningens ivrige medlemmer som her har etablert et klokt og fruktbringende samarbeid – til alles beste. Styret i Stokke og omegns Travforening består i dag av: Even Buer, formann, H. Kjær, nestformann, A. Olsen, D. Haslestad og H. Sørhaug.

Det er grunn til å gratulere foreningen med åpningsstevnet og den nye landbane.”

Bladet hadde også en egen reportasje fra åpningskjøringen i Stokke;

Stokke Landbane innviet – vellykket kjøring – Sjødina vant åpningspokalen – Monrad Jacobsens ærespokal til Lamine.

”Ved godt samarbeid med Stokke Idrettsforening har Stokke Travforening fått i stand en god landbane på Holtet. Og åpningen fant sted 2. mars. Anlegget må betraktes som meget godt. Travbanen ligger rundt idrettsplassen og har en lengde på 554 meter. Det opplyses at banen på oppløpssiden er 14 meter bred, den annen langsiden 12 m og med 10 meters bredde i svingene. Anlegget vil sikkert få sin store betydning for travsporten og hesteoppdrettet i bygda, og kanskje også i noen grad for de omkringliggende bygder.

Ildsjelen for den nye banen, Monrad Jacobsen, holdt åpningstalen før løpene og ønsket Stokke Travforening til lykke med anlegget. Dermed startet åpningsløpet og den første hest som passerte mål som vinner var Sjødina, som derved sikret seg den vakre åpningspokalen. Løpene ellers var meget gode og av stor interesse for det ganske tallrike publikum.

Avsløpet ble vunnet av Syrana Jakken, mens Lamine fikk notert dagens beste tid for norske hester, 1.43.4 som holdt til 3. premie fra 60 meters tillegg. Lamine tok også seieren i Monrad Jacobsens æresløp med tia 1.43.8, og dro av sted med laurbærkransen og den vakre ærespokalen. En pokal til dagens raskeste varmblodshest tilfalt Champto. Arrangementet var meget godt.”

Det ble også utformet lovforslag for Stokke Landbane, men i en ekstraordinær generalforsamling kort tid etter den første kjøringen, nærmere bestemt i april 1952, besluttet man å endre foreningens vedtekter slik at foreningen overtok anlegget og at driften dermed ble lagt inn under foreningens økonomi, og ikke som et eget andelsselskap ved siden av.

Banens skjebne

Aktiviteten var stor de første årene, men det varte ikke så lenge før interessen for Stokke Landbane avtok sterkt. Noe av årsaken til dette var selvsagt nærheten til Jarlsberg Travbane og økende biltrafikk, slik at folk etter hvert fikk tilgang til utstyr for å transportere hestene selv. Da var det like lett å kjøre til Jarlsberg som til Stokke Landbane, og fasilitetene på Jarlsberg ble nok naturligvis betraktet som atskillig bedre enn på landbanen.

Likevel gikk foreningen i 1952-53 i gang med å reise et dommertårn på Stokke Landbane, og i desember 1954 avholdt man for første gang et ordinært styremøte her.

I 1960 ble det avholdt Jubileumskjøring på Stokke Landbane i forbindelse med at foreningen rundet 50 år i mars. For øvrig den siste premiekjøringen på anlegget. I mai måned avholdt man så jubileumsfesten på Myrvang i Stokke. Foreningens formann C O H Korstvedt hadde sykdomsforfall, så det var Knut Kværne som fikk æren av å holde festtalen. Det framgår av protokollen at det ble et svært vellykket arrangement. Ole G. Yndestad var hyret inn som underholder. Han bidro med så vel sang som et utvalg av sedvanlig gode historier, noe som fikk festen til å vare ut i de små timer, ifølge referatet fra arrangementet. ”Etter de offisielle årlige premiekjøringene på Stokke Landbane var ferdige, så hendte det rett som det var at flere ekvipasjer avholdt uoffisiell innbyrdes kappkjøring med spiss-slede på arenaen” sier Nuste Enger, som godt kan erindre dette.

Det var også en episode under et stevne der en kusk brukte piskan mot hodet på motstanderens hest, da denne kom opp på siden i løpet. Denne episoden førte til utelukkelse for kuskens del, og episoden ble straks rapportert inn til travselskapet sentralt.

Ettersom anlegget de neste tre-fire årene sto mye ubrukt, ble det gjenstand for en del hærverk. Dommertårnet ble ramponert både i 1962 og 1963. Etter dette ble det besluttet at bygningen var i en så dårlig forfatning at den burde rives. Dette ble senere gjort.

Salget

Fra januar 1962 og i en årrekke framover, arrangerte Stokke og Omegn Travforening sine premiekjøringer sammen med Sandefjord. Disse arrangementene gikk av stabelen på Sandefjord Landbane i Bugården. Dermed ble anlegget i Stokke liggende nærmest brakk de neste årene. Lite skjedde før Stokke idrettslag i begynnelsen av 1970-årene tok kontakt, da laget gjerne ville utvide sitt areal, i takt med en økende aktivitet blant barn og unge på deres anlegg.

Det ble diskutert hvorvidt et kjøp var aktuelt, eller om man kunne få til en flytting annen steds, da en utvidelse av Stokke idrettsanlegg ikke var mulig så lenge travbanen omkranset idrettsanlegget.

I 1973 konkluderte Travforeningens styre i første omgang med at et salg ”kom ikke på tale”, men at man kunne vurdere en flytting.

I løpet av et par år modnet saken, og i 1975 kom den igjen på styrebordet for fullt. Idrettslaget måtte få til en løsning. I løpet av noen hektiske måneder, i perioden fra august til desember 1975, ble det hele avgjort.

I august noterte man i protokollen ”ingen avgjørelse fattet”. I oktober diskuterte man så inngående, så vel med idrettslaget som Stokke kommune om saken. Pris ble ikke fastsatt, men idrettslaget lovet å komme raskt tilbake med så vel pristilbud som alternative betalingsmåter.

I november mottok man så et tilbud. Det lød på 75.000 kroner, noe styret i travforeningen synes var skuffende lavt, og mente at videre forhandlinger var utelukket.

Allikevel gikk det ikke mer enn en måneds tid, det var tid for julegaver i 1975 og idrettslaget ble tilbudt Stokke og omegn Travforenings grunn for 100.000.

I løpet av 1976 ble alle solgte andeler i banen innløst. Ved årets begynnelse

var antallet andeler som ikke var innløst 67. Selve innløsningen viste seg å bli noe mer krevende enn først antatt fordi flere andelsbevis var kommet på avveie, eller også det faktum at enkelte andelshavere hadde gått bort. For å bli endelig ferdig med saken besluttet styret å utbetale til de personer som hadde tegnet andeler, eller til arvinger etter disse personer. Det ble utbetalt et beløp tilsvarende det andelshaveren hadde tegnet seg for, mot at mottagerne fraskrev seg alle krav på disse dersom andelsbrevne senere skulle komme til rette. Også før 1976 ble enkelte andelsbrev innløst av foreningen. En opptelling viser at 82 andeler var blitt innløst, til pålydende verdi, 100 kroner.

Avtale ble inngått og kapitlet om Stokke Landbane kunne avsluttes, drøyt 27 år etter at baneplanene opprinnelig kom på bordet. Man rakk å feire ”sølvbryllup”, men så var det altså slutt.

Amatørstall

”Opp som en løve og ned som en fell”. Spissformulert og litt humoristisk, sett i etterkant.

Slik kan man vel egentlig oppsummere hvordan det gikk med dette tiltaket.

Mange var vel optimistiske hva prognoser angikk. En rekke hesteeiere lovte å sette hester på stallen, noe som i etterkant viste seg ikke å bli gjennomført. I tillegg var det flere av brukerne som ble skyldig boksleie, men som ikke ville/evnet å gjøre opp for seg.

Foreningens styre viste handlingskraft da det forholdsvis hurtig sørget for at tiltaket raskt kom til et endelikt, men la oss gå tilbake til da det hele startet.

Allerede i juni 1976 ble det vedtatt at styret skulle forberede en Sverigetur for å besøke noen amatørstaller der, se på driften og skaffe seg nyttig innsikt og opplysninger om drift, økonomi og lignende. Som fagkyndige oppnevnte man Knut Kværne, Kåre Rastad og Kåre Himberg, og disse ble følgelig invitert til å være med på ekskursjonen.

Høsten samme år hadde styret, etter oppdrag fra siste års generalforsamling, arbeidet med ulike løsninger om mulighetene for å bygge en amatørstall på Jarlsberg. Den gang lykkes man ikke med å finne en passende løsning, og det ble heller ikke lagt skjul på at det blant foreningens medlemmer var en god del skepsis til planene.

Flertallet foreslo derfor et foreløpig kompromiss den høsten;

Medlemmene som trente hester på Jarlsberg skulle gis reisegodtgjørelse etter bestemte kriterier.

Man avsatte 5.000 kroner til dette formålet.

Dette beløpet ble utbetalt i sin helhet i 1977 til 16 hesteeiere som søkte om, og mottok, bidrag.

I de neste årene ble amatørstallen flittig diskutert ved flere anledninger, men det skulle gå nesten 15 år før det for alvor ble ”fart i sakene” igjen, nærmere bestemt i 1991.

Etter sonderinger i forkant ble det i februar avholdt et møte der man valgte et interimsstyre bestående av Geir Lerbo og Øyvind Moen fra Stokke. Tønsberg og omegn Travforening skulle også være med, representert ved Morten Tidemansen.

1. ALT UTSTYR OPPBEVARES I SKAP ELLER PÅ BOKSDØR.,
2. ROADCART, SULKYER ETC. SKAL Plasseres I Uteskur.
3. ALLE HOLDER ORDEN RUNDT SIN EGEN BOKS.
4. IDENTIFISERINGSTAVLE SKAL SETTES OPP PÅ BOKSDØR.
5. FREMLEIE ER IKKE TILLATT.
6. HESTEIERE SOM HAR MED ANDRE HESTER TIL BANEN, MÅ
TIL ENHVER TID VIKE FOR STALLENS EGNE HESTER.
7. PARKERING SOM HINDRER ADKOMST TIL STALLEN ER
STRENGT FORBUDT.
8. NÅR STALLEN BENYTTES I HELGENE SKAL HESTEIERENE
SELV HOLD ORDEN. D.V.S. SOPE GULV ETC.
9. SPØRSMÅL VEDRØRENDE STALLENS DRIFT RETTES TIL
STALLENS FORMANN.
10. STALLMØTE AVHOLDES SISTE FREDAG I HVER MÅNED
KLOKKEN 17.00

Nå skjedde ting i rask rekkefølge. Allerede tre uker senere var daglig leder ansatt med en månedslønn på 8.000 kroner samt dekning av sosiale utgifter.

Hesteeierne måtte belage seg på en boksleie pålydende 1.900 kroner + mva, og det ble selvsagt ført et eget regnskap og opprettet egen bankkonto for driften av stallen.

To måneder senere var det bare ”gloria” med 12 hester oppstallet, og interimstyret dro til Bjerkebanen i Oslo for å la seg inspirere av driften der, samt motta råd og vink.

Fire måneder senere, sommeren var på hell og man skrev august 1991, var tonen en ganske annen. Protokollen forteller om ledig bokskapasitet og at manglende betalinger av boksleie må sendes til inkasso, såpass tidlig etter igangsettelsen.

Primo oktober ble det klart for styret at driften ikke kunne fortsette etter det mønster som opprinnelig var tenkt. Styreleder fikk fullmakt til å ta saken videre, diskutere med stallpersonalet og de som på det tidspunkt hadde hester oppstallet.

Snaue to måneder senere, mot slutten av november konkluderte styret med at, for å begrense kostnader og tap mest mulig, måtte driften av amatørstallen avvikles pr 31. desember 1991.

Hvorfor gikk så det hele galt? Et prosjekt man begynte å planlegge femten år tidligere, ble realisert for så å bli avviklet i løpet av ti måneder. Flere framsatte kritiske bemerkninger under årsmøtet i desember 1992.

Det var tre vesentlige årsaker til at prosjektet havarerte;

- 1. Det ble gjennomført i en økonomisk sett vanskelig periode, forholdsvis kort tid etter det økonomiske krakket i slutten av 80-årene. Det tok tid før samfunnsmaskineriet fikk sving på oppgangshjulet igjen.**
- 2. Så vel medlemmer som andre interesserte ga sitt tilsagn til at de ville benytte seg av tilbudet og sette hestene sine på amatørstallen. I ettertid viste det seg at så ikke skjedde.**

3. Enkelte av brukerne var bent fram ikke så nøye med å gjøre opp for seg.

Før årsmøtet var alle utestående fordringer sendt til inkasso og 31/12-1992 ble det klart at prosjektet hadde påført foreningen et økonomisk tap på rundt 49.000 kroner.

I etterkant er det alltid lett å kritisere, men etter mange års påtrykk forsøkte man å imøtekomme en etterspørsel som ble forespeilet der ute. Så viser det seg som så ofte før at ønsker og realiteter langt fra går hånd i hånd. Styret viste handlekraft ved å følge opp prosjektet fra første stund og sørget for at utgiftssluket ble avvirket så raskt det lot seg gjøre.

Snipp, snapp, snute – så var amatørstall-eventyret ute!

Æresmedlemmer

Æresmedlem Monrad Jacobsen. Foto: Privat

Monrad Jacobsen (1878 - 1972) ble i 1959 utnevnt til foreningens første æresmedlem. Monrad Jacobsen var slakter og drev egen virksomhet med forretning på Nøtterøy Torv. Jacobsen var svært ivrig og deltagende når det gjaldt utbyggingen av Jarlsberg Travbane (til ferdigstillingen i 1935), og han var en nestor i det å promotere denne banen. Han ivret svært for å få folk til å kjøpe andeler i Jarlsbergbanen slik at denne kunne realiseres. Som medlem i Stokke og omegn Travforening tente han umiddelbart på ideen om å bygge en landbane i Stokke, og det sies at Jacobsen var å se både sent og tidlig ved Stokke Landbane under utbyggingen av denne. Monrad Jacobsen kjørte maskiner og var en ildsjel av de sjeldne.

Da landbanen endelig var ferdig til bruk skjenket foreningens styre Jacobsen 12 andeler i banen. Da ga han umiddelbart ti av disse tilbake til foreningen, hvilket var en stor gest. I tillegg sa ikke dette så rent lite om Jacobsen som person. Rettskaffen og idealistisk. Han sto på og jobbet for et resultat som fellesskapet skulle ha glede av.

At han så ble hedret med æresmedlemskap i 1959 var helt på sin plass.

Didrik Haslestad (1897 - 1983) var foreningens formann i perioden 1926 – 1930. Haslestad var gårdbruker og var i likhet med Monrad Jacobsen veldig engasjert i byggingen og driften av Stokke Landbane. Det framgår av protokollene at Didrik Haslestad var en ildsjel på banen i det tiåret som mesteparten av aktiviteten med travhester i Stokke foregikk her. For denne innsatsen ble Didrik Haslestad utnevnt til æresmedlem i 1975. Didrik Haslestad var også den første i foreningen som, sammen med Mathias Hansen, ble valgt til å representere foreningen under generalforsamlingen til Vestfold Travforbund. Dette var i 1930.

Æresmedlemmene Didrik Haslestad og Kristoffer Kværne. Foto: Privat

Kristoffer Kværne (1894 - 1979) var gårdbruker og drev mye med arbeidshester. Kristoffer Kværne hadde et stort engasjement spesielt i forbindelse med prosjektering og utbygging av Jarlsberg Travbane. Han karakteriseres også som en drivende kraft innen lagsarbeidet, og fikk sitt æresmedlemskap i 1975, samtidig som Didrik Haslestad.

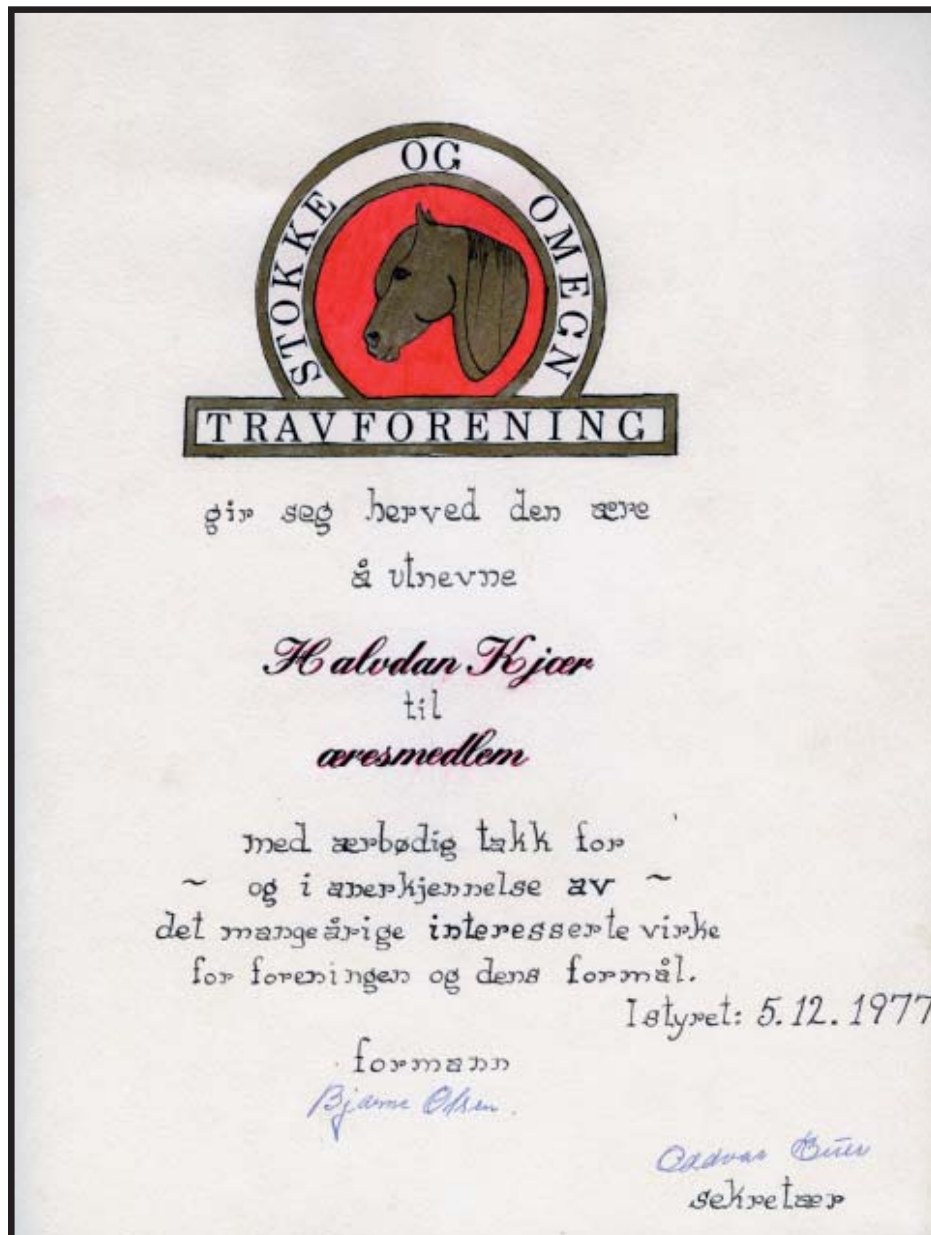

Æresmedlem Halvdan Kjær. Foto: Privat

Halvdan Kjær (1906 - 1979) drev gård på Sørby i Stokke, nærmere bestemt gården der foreningen ble stiftet i 1910, den gamle skyssstasjonen i Skjee. Kjær hadde en rekke travere og hadde Mathias Monsen ansatt som privattrener. Vera- og Verona Mc Elwyn var bra varmblodstravere på 50-tallet, og disse hestene ga Kjær mange gleder.

Våre hester skriver om Jarlsbergregionen i 1956: *"Rekrutteringen innen kaldblodshestene imponerer ikke, mens distriktet er godt forspent med varmblodstravere. Verona Mc Elwyn har hatt en god sesong"*.

Diplomet Halvdan Kjær fikk i forbindelse med utnevnelsen til æresmedlem.

Etter en premiekjøring som ble avviklet på Gjennestadvannet under krigen, inviterte Halvdan Kjær til gjestebud på Sørby Gård for dommere og styremedlemmer. Dette med dommere var spesielt i de tider. Styret kom sammen foran kjøringene og utnevnte diverse funksjonærer, deriblant dommerne, som var veldig viktige. Dette var ærefulle verv som ikke ble overlatt til tilfeldighetene. Det var en stor og betydelig oppgave det å bli oppnevnt som dommer under iskjøringene. Kjær ble utnevnt til æresmedlem i 1977.

Bjarne Olsen (1921 - 2004) var foreningens formann i årene 1973 – 1985, og han var styremedlem i foreningen i til sammen 30 år (!). Bjarne Olsen drev stort med hester fra sin gård i Bogen i Stokke. Bjarne kjørte ofte hestene sine selv i løpene, og brukte også hestene i arbeid på gården. I sin karriere eide Bjarne Olsen drøyt 50 hester og nevnes kan et lite utvalg av de beste. Navn som Tokan, Lille Stegg, Johnny, Bjarne, Luringen, Joni, Joni Sjursdotter, Ulf og Dally Spent. Olsens hester kapret over 200 seire på norske travbaner.

Nevnes skal også at i 1975 ble Bjarne den første kaldblodstraveren oppdrettet innen foreningen som rundet 100.000 i grunnlag. Samme året, 1975, kapret Luringen den gjeve Farrispokalen. Luringen hadde også passert 100.000 i samlet grunnlag da den avsluttet karrieren i 1978.

1972 var det året da Olsen kunne bokføre flest triumfer, hele 21 i tallet! I 1981 ble det første montéløp med totalisatorspill ridd på Øvrevoll galoppbane i Bærum. Trippelen i løpet ble en ren Stokke-trippel. Østalinus Pojk vant foran Brigitte, begge eid av Bjarne Olsen. På tredjeplass endte Nicolai, eid av Øyvind Moen, Bjarnes svigersønn.

Bjarne Olsen uttalte ved flere anledninger at etter hans mening så var hans navnebror Bjarne den beste av alle hestene han hadde hatt i sin varetekt. Kaldblodshesten Bjarne var en svart vallak etter Sjur, en slugger i banen som så absolutt kom til sin rett når det handlet om full distanse og vel så det. I tillegg til dette så var Bjarne kjent som en utrolig snill hest.

Nuste Enger forteller: Jeg kan huske at jeg kom til Bjarne Olsen en forsommerdag, og ble møtt av Bjarne Olsen, som på sin lune måte fortalte at nå var det kommet et hingsteføll til verden; ”Og vet du hva det skal hete? –Bjarne!”, sa Bjarne Olsen, med et lurt smil.

**Bjarne Olsen satt som medlem av styret i 30 år.
Her ser vi Bjarne sammen med tre av sine mange gode travere:
Bjarne, Luringen og Joni Sjursdotter. Foto: Privat**

Lite visste han vel da hvilke mangfoldige gleder han skulle få med denne hesten.

Bjarne har tre døtre, og disse måtte være med i den daglige treningen av hestene, og det var også flere andre ungdommer som hjalp til. Nuste Enger var flittig med i treningen av Olsens hester, og hun husker godt hvordan det foregikk;

”Vi fikk ikke lov til å kjøre hestene noe særlig i god travfart. Vi skulle spenne for og skritte lange turer, men vi var unge og syntes dette var spennende, så vi passet på da ingen kunne se oss. Da gasset vi på og kjørte for fullt bitevis. Da vi nærmet oss stallen på returen hendte det at vi måtte tørke av svette på hestene med gress, slik at Bjarne ikke skulle se at vi hadde kjørt såpass hardt som det vi hadde gjort. Bjarne Olsens hester gikk så det gnistret i løpene. Intervalltrening hadde vi ikke hørt om den gang, men det var faktisk nettopp det vi drev med. Mange år seinere fortalte jeg dette til Bjarne Olsen, hvordan vi virkelig hadde trent hestene, og det synes han faktisk var veldig artig å høre om”.

Historien forteller også om en gang da Bjarne Olsen hadde to hester i samme løp. Disse to ble kjørt av Kåre Rastad og Thor Tholfsen. De to ekvipasjene kjempet en innbitt kamp langt foran det øvrige felt. Ingen av kuskene ville gi seg, og det ulykksalige skjedde da mål nærmet seg; begge feilet og ble disket for målgalopp. Da var det ikke akkurat gøy å være hesteeier, og kuskene fikk visstnok i etterkant sitt ”pass påskrevet” av Bjarne Olsen den gang.

Bjarne Olsen ble utnevnt til æresmedlem av foreningen i 1990.

Bjarne Olsen opplevde at hans barnebarn, **Jan Morten Hansen** (f. 1971), førte familietradisjonen med hest videre. Hansen er nå trener ved Jarlsberg Travbane. Han jobbet som stallmann hos Thor Borg i noen år før han så startet opp som travtrener rundt midt på 1990-tallet. Hansen var da først en kort periode i Stokke, men forholdsvis raskt flyttet han sin trenervirksomhet til Jarlsbergbanen.

Jan Morten Hansen og Thor Borg med Speedycane Ax. Foto: Hesteguiden

Familiehesten Speedy Ax var ei flott hoppe for Mette og Morten Hansen. Hun vant 17 av 94 starter, hadde en trippelprosent i karrieren på hele 50 og passerte 450.000 i grunnlag. I 1992 var hun sesongens beste varmbloodshest i Stokke, og året etter stakk hun av med tittelen Årets Hest innen foreningen. Hennes beste avkom ble Speedycane Ax som har gledet

Jan Morten mang en gang. Dorr Valentin er en god kaldblodshest som i regi Hansen har hevdet seg godt i flere sesonger. Jan Morten Hansen har nå rundt 25 hester i trening.

Knut Kværne, Bjarne Olsen og John Haslestad ble nye æresmedlemmer under årsmøtet i 1990. Klipp fra Tønsberg Blad

Knut Kværne (1922-2009) ledet foreningen i perioden 1962 – 1973. Midtveis i hans formannsperiode var laget inne i en meget driftig tid, der så vel medlemstallene, antallet medlemmer som eide hester og ikke minst lagets økonomi, bedret seg betraktelig. Knut Kværne var oppvokst med hest og startet i tidlige år med sine arbeidshester i løpene, og kusket dem som oftest selv. Risebron var Kværnes første hest som både utførte arbeid hjemme på gården og som også kapret premier på travbanen. Risebron ble historisk da han i 1961 ble vinner av verdens første autostartløp for kaldblodshester.

Kværne forteller også at hestene fikk mye trening den gang, da de som oftest ble kjørt langs veien til og fra banen da det handlet om start i løp. Knut Kværne fikk også fram nyttige travere som Riseblæsa og Spinal.

Her nærmer det seg start i det første autostartløpet som ble kjørt for kaldblodshester. Risebron, tilhørende Knut Kværne, vant løpet. Kusk for anledningen var Thor Tholfsen. Foto: Privat

Senere, da traktoren gjorde sitt inntog på gårdene og det ble mindre behov for hester i arbeide, gikk Kværne over til varmblodshester. Knut Kværne handlet inn Line Khedive fra formann i Det norske travselskap, Johan Bjerke. Hoppa ble innkjøpt med tanke på avl, og etter hvert fikk Knut Kværne fram flere gode hester. Aller høyest raget selvsagt Kværne-oppdrettede Line Song som gikk til topps i Norsk Derby 1972. Hesten var eid av Håkon Skjelland i Andebu. Det samme året ble Kværnes Lin Hanover treer i Norsk Travkriterium.

Knut Kværne hadde også en kriteriedeltager i 1974, Lill Fraizer.

Senere fikk Kværne mange gleder med kapable Fino (-77), som blant annet sanket sammen hele ti triumfer i 1983. Som tiåring satte Fino banerekord på Jarlsberg da han travet 15.9 med voltstart.

I sesongen 1990 vant Kværnes Kelin's Bay hele syv løp og travet da inn 105.000 kroner.

På årsmøtet i 1976 ivret Kværne for at pisen skulle gjeninnføres i travløp, som et korrektiv og til lett maning som det het den gang. Det ble sendt brev til Vestfold Travforbund om dette. Opp gjennom tidene er det mange som har engasjert seg i piske-saken, for og i mot, men resultatet så

Vinneren av Norsk Derby i 1972 Line Song avbildet sammen med sin eier Håkon Skjelland. Hesten var oppdrettet av Knut Kværne og Gunnar Eggen kusket i nevnte løp. Foto: Privat

langt, mange år etter er kjent for de fleste; pischen er fortsatt fraværende. Knut Kværne drev også i flere år avlsstasjon. På slutten av 1960-tallet sto den kjente kaldblodshingsten Lapp Lars oppstallet her, og ved siden av avlen gjorde Lapp Lars det godt i løpsbanen på denne tiden, i regi Knut Kværne. Kværne hadde også Dallyprinsen oppstallet i to sesonger. Hingsten var sågar fulltegnet i en av disse.

Knut Kværne var gjennom flere år styremedlem i Vestfold Travforbund og ble forbundets første formann da det ble innført 5-manns styre i februar 1972. Kværne satt som leder i halvannet år, til juli 1973, da han trakk seg. Knut Kværne var å se på hver eneste Jarlsbergkjøring fram til i høst, 2009. Der koste han seg med løpene og det sosiale samværet på travbanen sammen med en fast gjeng med garvede travpensjonister. Kværne ivret veldig for arbeidet med og utgivelsen av jubileumsboken, og var en god bidragsyter i referansegruppen. Knut Kværne døde primo november-09. Han ble utnevnt til æresmedlem av foreningen i 1990.

Ragna Kværne (fra venstre), Knut Kværne, Åse Haslestad, John Haslestad og foreningens leder, Frank Skarsholt. Foto: Privat

John Haslestad (f. 1921) var med i foreningens styre i atten år, hvorav tre år som formann i perioden 1953 – 1956. Haslestad var gårdbruker og en ivrig hesteeier der han på løpssiden særlig satset på de varmblodige traverne. Haslestad kjøpte hoppa Volo Brisante hos Jahre-familien på Granum i Sandefjord, og denne avlet han senere på. Hoppa ble blant annet mor til Speedysante, som var en meget god traver. Men før det hadde Volo Brisante selv gjort det bra i løpsbanen for Haslestad. I 1976 sikret hoppa ikke mindre enn seks triumfer. Parsja var ei heit og vanskelig, men kapabel hoppe for Haslestad.

Aid Direkt beit også skikkelig godt fra seg i løpsbanen i regi John Haslestad som ble utnevnt til æresmedlem av foreningen i 1990.

Stokke og omegn Travforening har så langt utnevnt syv æresmedlemmer. En kuriositet er det at travinteressen blant engasjerte medlemmer ser ut til å gå i arv, da det er to tilfeller av far/sønn når det gjelder æresmedlemskap. Didrik Haslestad er far til John Haslestad, mens Knut Kværne har Kristoffer Kværne som faderlig opphav.

Æresmedlem John Haslestad sammen med en flokk firbente venner. Foto: Privat

Personligheter

Travsporten har stått sterkt i Stokke-bygda gjennom mange år.

Hovedårsaken til dette er selvsagt at hesteholdet har vært økende, de aktive har engasjert seg, noe som har skapt interesse for hestesporten i lokalsamfunnet generelt.

Alltid er det noen ildsjeler som er med på å bringe det hele til periodiske høyder, og når man memorerer så er det alltid noen øyeblikk, hester og hestefolk som huskes best.

Slik er det bare. Her vil vi fortelle om noen av disse, både to og firbente og deres bravader innenfor travsporten.

Det er mange å ta av i Stokke, og dersom leserne synes noen eller noe skulle være glemt her, så er det i så fall helt ubevisst fra forfatterens side. Et selektivt utvalg må gjøres, så får det bære eller briste.

Commander C.O.H. Korstvedt (1897 – 1980) kommer vi ikke utenom. Carsten Oscar Hartvig Korstvedt var hans fulle navn. Under den 2.verdenskrig seilte han ute i den engelske marinen og derfra fikk han/skaffet han seg tittelen Commander, og den brukte han selv også ganske så flittig. Derfor gikk da også Korstvedt stort sett bare under betegnelsen Commander'n.

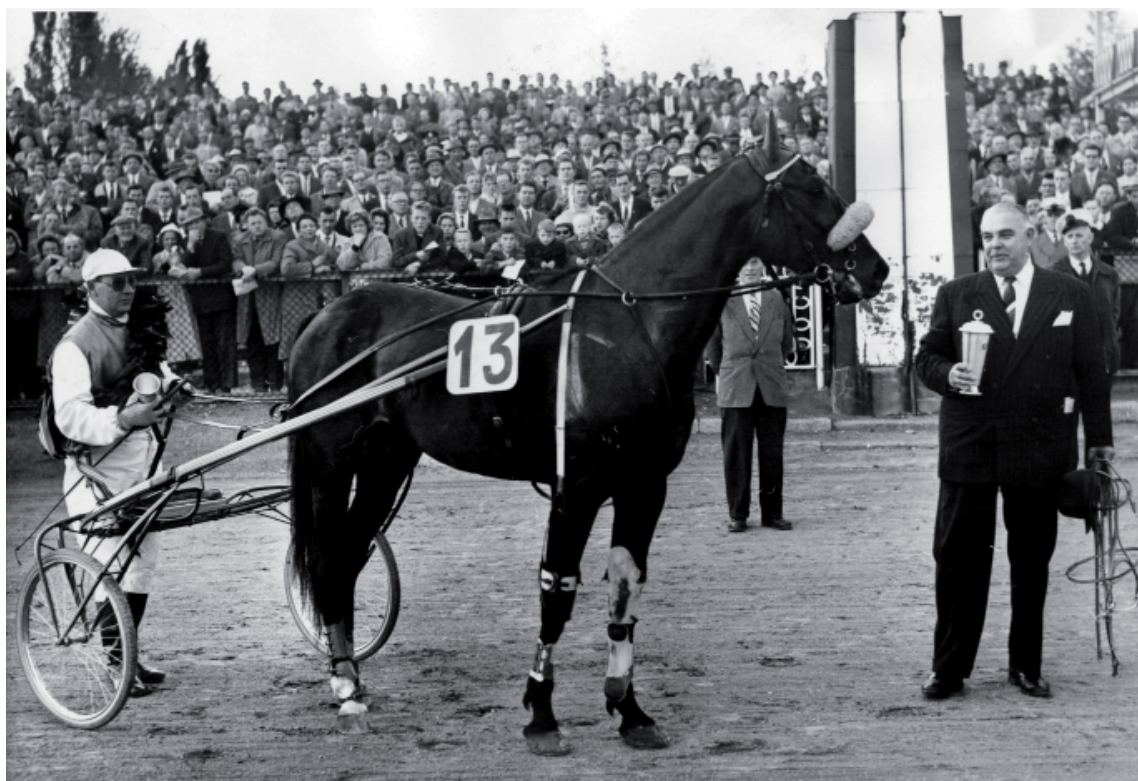
En liten kuriositet bør nevnes. Stokke og omegn Travforening var foreningens offisielle navn. Commander'n var formann i årene 1958 – 1962 og med hans inntreden i foreningen ser vi ofte i protokollene på den tiden at foreningens navn skrives slik: Stokke & omegn Travforening. Straks etter at Korstvedt var ute av foreningens ”styre og stell” så er man tilbake med bruken av det gamle, og korrekte, foreningsnavnet; Stokke og omegn Travforening.

På den tid å være så hadde C.O.H. Korstvedt en meget romslig økonomi, og etter sine utenlandsopphold så hadde han i tillegg skaffet seg et bredt kontaktnett.

Tidlig i 1950-årene kjøpte Korstvedt Ekelund Gård, som ligger mellom Melsomvik og Storevahr. Her ble det raskt satt i gang med minkproduksjon. I tillegg ble det etter hvert drevet en ikke ubetydelig travstall på gården.

C.O.H. Korstvedt er de berømte Grand Prix-løpenes far. Først kom han med ideen om et Skandinavisk Grand Prix i 1953, og i 1954 gikk løpet av

stabelen for første gang. Men det stanset ikke der. På slutten av femtitallet lanserte Korstvedt ideen om også å kjøre Grand Prix-løp for de 4-årige varmbloshestene.

Star Protector etter seieren i Derby 1960. Hestens eier, C O H Korstvedt, med pokalen. Kusken, John Espeseth har fått laurbærkransen. Foto: TGN-arkiv

Jarlsbergledelsen var ikke entydig entusiastisk over denne ideen. Flere mente at kostnadene ville bli for store, men Korstvedt var en raus mann. Han tilbød seg å garantere for 10.000 kroner i premiesum, i tillegg til de innbetalte termininnskuddene. Da gikk Jarlsbergstyret for forslaget, og det første Jarlsberg Grand Prix så dagens lys i 1960. Og hvem vant? Jo, det gjorde nettopp Korstvedts hest (Stall Sunbeam), gode Star Protector. Dermed kunne han innkassere førstepremien på hele 20.000 kroner selv, en svimlende sum den gang. For det beløpet fikk man i 1960 kjøpt en ganske så anstendig bil. Skulle man anskaffe tilsvarende motorkjøretøy i våre dager ville man trolig måtte ut med rundt 300.000 kroner. Det sier litt om hvor stor premiesummen i 1960 var.

Verdt å nevne er også at Korstvedt under foreningens årsmøte 1965 kastet fram ideen om et hoppe-Derby. Det kan ikke være tvil om at mannen var langt forut for sin tid.

Nevnte Star Protector vant i tillegg flere andre store løp. Commander'n

opplevde nemlig som hesteeier at han vant de klassiske løpene fire år på rad. Puck Song hjemførte Norsk Travkriterium i 1957 og ble så derbyvinner året etter. Så var det Star Protectors tur. Han seiret i de to samme oppgjørene i 1959 og 1960. For en hardt satsende hesteeier må det ha vært enormt sterk, utrolig, morsomt og gledelig å få oppleve en slik framgang.

Puck Song vant Kriteriet og Derby i årene 1957 og 1958. Korstvedt eide og Espeseth kjørte. Bildet er tatt i forbindelse med et løp på Axvalla i 1961. Foto. TGN-arkiv

Puck Song og Earl Song var svært gode løpshester for Korstvedt, og begge disse to hingstene satte også betydelige spor etter seg innenfor varmbloodsavlen i Norge.

Våre hester skriver i 1957: ”*Puck Song travet 25.3/1560 meter på Jarlsberg 18. mai, hvilket er en sensasjonelt god tid*”. Nærmeste hest i løpet var for øvrig Beryl Champlain som fikk notert 29.9. Her var det med andre ord ”vann mellom båtene”.

I 1962 hadde Puck Song sin første årgang framme på banene. Disse unghestene tok den gang hele 22 seire og 9 av debutantene travet under 1.30, hvilket var en meget respektabel tid for en ungdommelig varmbloodshest for nærmere femti år siden.

Lille Inger, Ingma Scott og Bess Garbo er andre hestenavn som har sin tilknytning til Korstvedt.

Trygve Ramse (1930 – 2005) hadde ingen tillitsverv innen foreningen, men han var et medlem som eide mange gode kaldblodstravere opp gjennom 1960-årene, før han senere flyttet til Telemark. Huldreprinsen og Ernar Vangen var de som først utmerket seg. Huldreprinsen var for øvrig den første kaldblodshesten eiet innen foreningen som rundet 100.000 i grunnlag, og hesten tilhørte kaldblodseliten på den tiden. Tele Baus og Tele Kvikk var andre gode travere som tilhørte Trygve Ramse, men ennå har vi ikke nevnt den aller gjeveste, Thea.

Thea, tilhørende Trygve Ramse, etter en av sine mange seire. Foto: TGN-arkiv

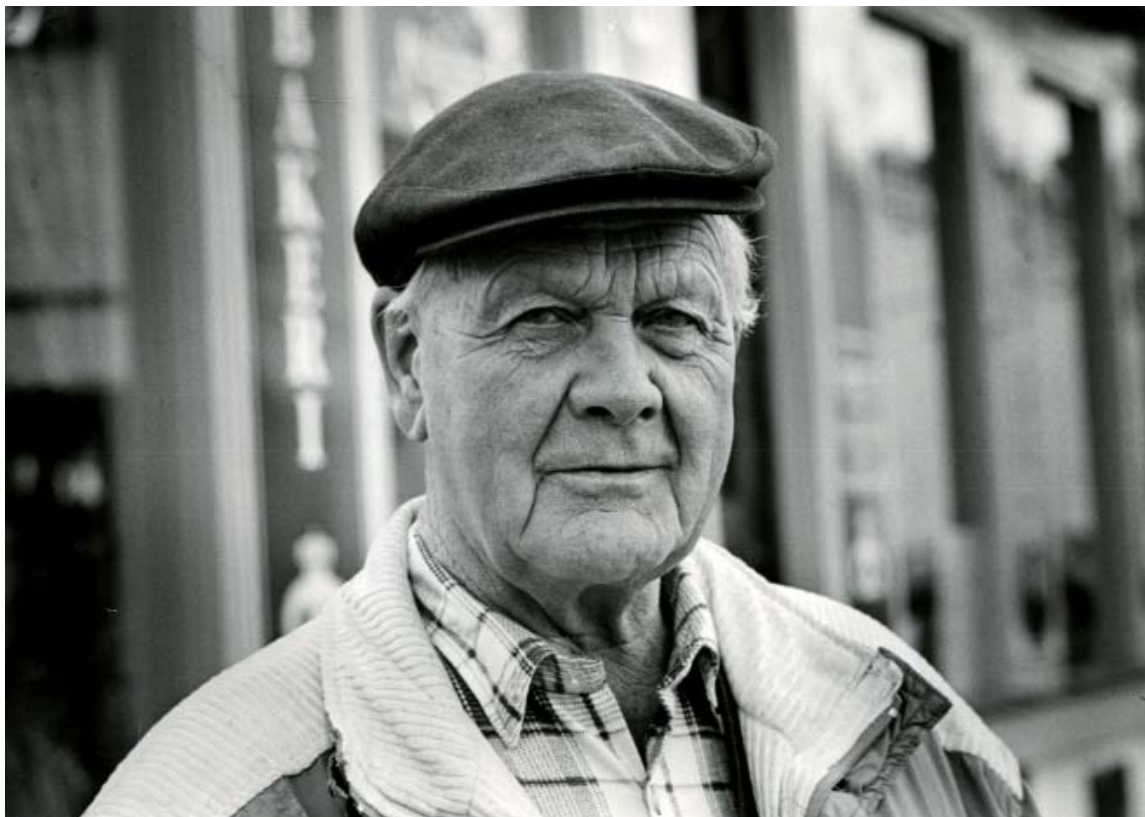
Thea var født i 1962. I 1966 gjennomførte hun en formidabel 4-årssesong med hele 17 triumfer å vise til. Hun travet 1.36.2, noe som var utrolig sterkt av en fireårig kaldblodshoppe den gang. Thea utmerket seg senere ved å bli den første kaldblodshoppa i Norge som travet inn mer enn 500.000 kroner.

Kåre Rastad (1916 – 1996) virket som travtrener i Vestfold gjennom mange år. Han radet opp seire, men ble ikke kjent for å være noen storløpsgrossist.

At Kåre Rastad sanket triumfer over en lav sko taler tallene i statistikken tydelige om. I 1961 var han trener champion med 120 seire. Året etter økte Rastad til hele 125 triumfer og ble med det både landschampion og Skandinavias mestvinnende travkusk det året.

Men selv om Rastad tok mange triumfer var kampen på hjemmebanen hard. I 1956 kjørte Rastad først over mål på Jarlsberg 15 ganger, men det var Thor Tholfsen som tok championatet den gang, med 27 fulltreffere. Rastad var opprinnelig fra Kongsvinger. Han arbeidet noen år som stallmann hos trener Widding på Bjerke-banen i Oslo, før han satte kursen sørover til vårt distrikt. Han kjøpte først stedet Stallheim, øverst i bakken bak Jarlsbergbanen, i retning Stokke. Senere kjøpte Rastad eiendommen Hesby på Sem, og drev sin virksomhet herfra, i Taranrødveien.

Kåre Rastad var styremedlem i foreningen opp gjennom hele 1960-årene.

Kåre Rastad i 1992. Foto: TGN-arkiv

Kåre Rastad drev ikke bare trenervirksomhet. Han etablerte også avlsstasjon på sin gård hvor han hadde både kald- som varmblodshingster

oppstallet. Kjente hingster som hadde stor søkning mens de var i Kåre Rastads varetekt var Dally Sjurson, Kvikk Sylfiden og Clean Sweep, bare for å ha nevnt noen.

Eget oppdrett sto også på Kåre Rastads agenda, og ”Wing-hestene” var Rastads varemerke på den tiden.

Kåre Rastad sto ofte oppført på flere hester i løpene og noe av grunnen til at han kapret så mange triumfer var nettopp den innsikten han hadde når det gjaldt å plukke ut det riktige oppsittet i det aktuelle løpet. Der var han for en spesialist å regne.

Kåre Rastad var ikke kjent for å være så nøye med utstyret. Om det var lappet litt sammen og ikke helt rent, så betydde ikke det så mye. Bare hesten gjorde det den skulle, travet reint, godt og raskt, så var Rastad mer enn fornøyd.

Ole Jan Fallet forteller: -Kåre Rastad var kjent for å være litt av en kremmer, og god i regning og økonomi. På slutten av 60-tallet så var ofte sistepremien i løpene 250 kroner, hvorav det da vanket 10 % til kusken, hvilket i kjapp hoderegning blir 25 kroner.

Det ble ikke betalt for oppsittet den gang om hesten ble premiært, men dersom hesten havnet utenfor pengene, så måtte eieren ut med oppsittpengene på 30 kroner. Det ble mer enn en gang ”spøkt” med at Rastad tellet antall hester kontra premier og ”sørget for” å kjøre uplassert dersom han hadde en hest som ikke strakk til i fremste rekke.

Guro var en god hest som Kåre Rastad eide selv. Hun var født i 1961 og som fireåring noterte hoppa en sterk rekord, 1.36.

Vognmann Harry Bjerke fra Horten fikk en storløpsvinner med Kåre Rastad i sulkyen. Det skjedde da Tia vant Nils Østbys æresløp for 3-årige kaldblodshester (løpet som senere er blitt til Nils Østbys minneløp) i 1969. Vinnertiden den gang ble skrevet til 42.8v/2020.

Rastad seiret også i Telemarkspokalen med Bjarne Olsens Sylvester.

I 1974 opplevde Rastad å få sin egenoppdrette Kirsti Wing med i Norsk Travkriterium.

Kåre Rastad sluttet å kuske om lag midt på 1970-tallet på grunn av helseproblemer.

Ole Jan Fallet (f. 1946), travtrener, travamatør og en mye brukt smed rundt om i distriktet. Hans aller største dag på travbanen hadde Ole Jan Fallet en sommerdag i 1967. Da styrte han Mr Sonny Champlain, tilhørende Linge Stutteri, inn til storløpsseier da Skandinavisk Grand Prix ble hjemført. Dette var for litt av en bragd å regne.

Ole Jan Fallet og Mr. Sonny Champlain etter triumfen i Skandinavisk Grand Prix i 1967. Linge Stutteri eide vinneren. Foto: Privat

Han drev som travtrener i mindre skala noen år, og har hatt hest bestandig. Leik Ford var en vinnerhest i regi Ole Jan Fallet. I 1966 vant den traveren hele 9 løp. Året etter tok Leik Ford og Sonny Lissie til sammen 15 triumfer og travet inn 57.000 kroner, hvilket var et anselig beløp den gang.

I 1995 ble Fallets traver Everspeed kåret til årets hest i foreningen da han

travet inn 106.400 i sesongen. Året etter plusset Everspeed på ytterligere 2.500 kroner til 108.900, og ble mestvinnende varmblodshest innen foreningen det året.

Senest i 2008 hadde Ole Jan Fallet to fine vinnerhester framme, Jobie Brodda og Final Game. Fallet er kjent for å være en skikkelig fagmann som smed, og hans kunnskaper om stammer og blodlinjer innen varmblodsavlen er store. Han har en fantastisk hukommelse. I tillegg er Fallet en ordets og replikkens mann, samt en mester til å ta vare på, erindre og å gjengi de gode historiene.

Oddvar Buer. Foto: Privat

Oddvar Buer (1929 – 2003) ble innvalgt i styret for første gang i 1969, og satt deretter sammenhengende i foreningens ledelse fram til 1981. I disse tolv årene bekledd han verv som så vel sekretær som kasserer. Oddvar Buer huskes aller best for sine mange år i funksjonærverv ved Jarlsbergbanen. I slutten av 1960-årene startet han opp som sekretær for dommerkomiteen på banen. Etter få år ble han så medlem av nevnte komité, før han senere på 1970-tallet og fram til begynnelsen av

1990-årene bekledd ledervervet blant dommerne, et verv han altså da hadde i nærmere 20 år.

Leif Grorud (1928 – 2004) hadde gjennom årene en god del travere, hvorav Texas Vinna nok i ettertid er den mest kjente. Grorud var gårdbruker på Sem der han hadde overtatt gården Tveitan etter Johnsrud. Leif Grorud var på hvalfangst flere sesonger og var blant dem som også overvintret ved flere anledninger på Syd Georgia, og det var der han la det økonomiske grunnlaget for å kjøpe gården, som han i forkant hadde forpaktet en rekke år.

Texas Vinna er nok den mest kjente traveren Leif Grorud hadde opp gjennom årene. På 181 starter ble innkjørte penger 223 000. Rekordene ble 1,30,9v og 1,29,6a. Foto: Privat

Travtrener Sigvart Larsen i Skien var Groruds svigerfar og fra Larsen kom hingster som Texas Jan, Atgeir og Myllargutten som sto i stasjon hos Leif Grorud. Han samarbeidet også med Asmund Spiten når det gjaldt varmbloodshingstene Viceroy Hanover og Argyle Hanover

Jan Enger (f. 1943) lærer og bonde på Sem. Jan Enger overtok gården etter sin far. Gården har vært i familiens eie i 500 år. Her drives vekselbruk med frøproduksjon, erter og korn, samt hest ved siden av.

Jan Enger forteller: ”Far hadde alltid arbeidshester hjemme på gården, men ikke travere. Jeg begynte å arbeide som 12-åring på Jarlsberg, som is-, pølse- og sjokoladeselger. Allerede som ung ble jeg veldig opptatt av travsporten og spillet, og etter å ha tatt V5-kassa som 22-åring i 1965, så kjøpte jeg sammen med to andre Klingi i 1966. Klingi ble en veldig bra travrer som ga oss mange gleder, og det var henne vi her på gården startet å avle på.”

Jan Enger sammen med Tembro. Hesten vant 15 løp på 74 starter, travet inn 266 000, og tok rekordene 1,29,5v og 1,29,1a. Foto: Nuste Enger

Klingi ble mor til blant andre Temson, Tembrest (derbydeltager), og

Temi. Sistnevnte var ustartet, men ble mor til flere bra travere; Tembros, Temperton (kriterie og derbydeltager), Temlinn og Temgull, for å ha nevnt noen. Sistnevnte er igjen mot til Tem Mari, som kapret femtepremien i hoppederby 2009.

Jan Enger var ikke innom styreverv i Stokke og omegn Travforening før han begynte sin tillitsmannskarriere i Vestfold Travforbund. Først som styremedlem, deretter nestleder og avslutningsvis leder i ett år før han gikk inn i Det norske travselskaps nye 5-manns styre fra 1996. Han hadde også vært med i Det norske travselskaps styre tidligere. Enger har vært leder av utdanningsutvalget i travselskapet, og hadde viktige innspill i forbindelse med omstruktureringen av travtrenerutdanningen i Norge. Han har også vært medlem av Utdanningsrådet ved Norsk Hestesenter på Starum, samt varamedlem til styret i Norsk Rikstoto. Jan Enger er fortsatt medlem i Domskomiteen i Det norske travselskap. Enger er æresmedlem i Vestfold Travforbund og innehar Det norske travselskaps hederstegn.

Jan Enger er gift med **Nuste Enger** (f. 1949), som er sekretær i Stokke og omegn Travforening. Hun er også sterkt engasjert i Jarlsbergbanens damegruppe. Nuste Enger har vært en ivrig amatørkusk i en årrekke, og en foregangskvinne for damer innen hestesporten. Hun har stått på og vist at det går an. Nuste Enger representerte Norge i Europamesterskapet for kvinnelige kusker i Budapest i 1997, der hun vendte hjem med en hederlig bronsemedalje. På det hjemlige plan kan Nuste Enger dekorere seg med to NM-titler, i henholdsvis 1992 og 1996.

Vidar Hop (f. 1958) er en av de mest framgangsrike trenere og catch-drivere i norsk travsport. Hop flyttet til Vestfold som 20-åring og meldte seg omgående inn i Stokke og omegn Travforening. Helt uten Vestfold-blod er han dog ikke. Pappa, Arne Hop, jobbet i sin tid for Nils Østby i Tjølling, og her traff han sin framtidige kone, Louise Klaastad. Dermed er det ”travblod” på begge sider hos Vidar Hop, ettersom moren er datter til den tidligere svært så kjente travtrener og hestekar, Harald Klaastad. Hop er oppvokst i Bergen sammen med sine søsken Nina og Roar. Sistnevnte er eldstemann, kjent travamatør i Bergen og oppdretter av gode hester som HG Balder og HG Elessar. Disse to hestene har travet inn drøyt 2,5 millioner kroner. Arne Hop kjørte i sin tid på profflisens i Bergen.

- Jeg syntes Nesttun og måten det ble kjørt travløp på der ikke var noe å satse på. Det var litt for mye ”jungelens lov”. Da Svend Hansen søkte etter stallmann i 1978 så fikk jeg jobben, startet der i november og avtalte

så å begynne hos Thor Borg, da han skulle flytte inn i ny Jarlsbergstall våren 1979, sier Vidar Hop.

Sommeren 1981 tok Hop selv ut trenerlisens og startet opp som trener på Brattås i Arnadal. Senere fikk han stall på Jarlsberg, og opprettet etter en stund filial på Korsrød i Tjølling. Etter en tid så avviklet Hop stalldriften på travbanen, og holdt deretter på med trenergjerningen på Korsrød fram til han avviklet stalldriften i 2000. Etter dette har han livnært seg og familien som catch-driver/lånekusk.

- Sønnen vår, Sander, ble født i 1999. Jeg valgte da å satse på mer familieliv og mer tid sammen med ham framover, for bedre å kunne følge opp. Da ble det til at jeg kuttet ut stalldriften. På det tidspunktet hadde jeg en 8-9 hester i trening, erindrer Hop.

Vidar Hop har kusket en rekke gode travere opp gjennom årene og vi lar ham selv oppsummere de beste minnene.

-Deep Harwester var det første ordentlige talentet jeg var borte i. Det var min kamerat Roger Gjølberg som eide henne. Hesten var dessverre ikke meldt til de klassiske løpene og ble dessuten skadet i 4-års sesongen. Hun ble senere mor til gode Deep Bowler. Den ble tredje i kriteriet, tjente rundt en halv million kroner og ble senere solgt til utlandet, forteller Vidar Hop.

I 1983 fikk Hop det store gjennombruddet da han styrte 49-oddseren, Vestfold-traveren Inter Nor H, inn til overraskende triumf i Skandinavisk Grand Prix på Jarlsberg.

Klaastad Jahn er en hest med en helt spesiell posisjon i minneboka til familien på Vear.

- Hesten var en bryllupsgave til meg og min kone, Lille i 1982. Klaastad Jahn toppet karrieren med å vinne Ramsland-løpet på Forus i 1984. Vi hadde mye moro med denne hesten som pappa senere matchet på Bergen Travpark. Klaastad Jahn hadde tjente drøyt 570.000 kroner da han avsluttet løpskarrieren i julen 1990, som 13-åring. Klaastad Jahn hadde godt blod på morssiden, vi forsøkte ham i avlen, men det ble aldri noen suksess, erindrer Vidar Hop.

Deretter kom Christine Prophet i rekken av travere som skulle bli skikkelige reklamehester for kusken som tidligere kjørte i den lett gjenkjennelige drakta; grønn med hvite bomber.

**Klaastad Jahn og Vidar Hop i et løp på Bjerke i desember 1983.
Foto: TGN-arkiv.**

Christine Prophet var svenskfødt og et av de største talentene Vear-kusken har sittet bak. Hoppa var med i de store sprintløpene Bjerke Cup og Sweden Cup (på Solvalla). Hun fikk syv avkom i Sverige som i alt travet inn drøyt 1,5 millioner kroner.

En lei episode inntraff i et av storløpene Christine Prophet vant; - Det var i Drammen, 3-års championatet skulle avgjøres, kampen sto mellom min hest, Habib og Wendy's Pride. Christine Prophet åpnet raskt, jeg trodde at det akkurat var klaring inn i første sving, men da smalt det. Det var beinet til Habib som ble truffet og den hesten galopperte, naturligvis. Christine Prophet holdt siden unna i front, men det ble liksom

aldri det store å møte opp på seremoniplass etter hendelsen inn i første sving. Det var Ulf Thoresen som sedvanlig kusket Habib, og måten han taklet hendelsen på i etterkant kommer jeg aldri til å glemme. Han kom bort til meg senere på dagen og sa; ”Vidar, dette må du legge bak deg snarest mulig. Jeg vet utmerket godt at du ikke gjorde dette med vilje”. Jeg kommer aldri til å glemme dette øyeblikket. Der og da fikk ikke Ulf noen mindre stjerne enn det han fra før av hadde hos meg. Han ble enda mer å se opp til etter denne hendelsen, poengterer Vidar Hop.

Bilde av en ung Vidar Hop. Foto: TGN-arkiv.

Tzar Nicolai var en god travser i løpsbanen under Vidars tommeføring. Sweetpikene likeså.

-Sweetpikene var en kanonfin hest, men hun var litt uheldig da hun møtte på Gentle Star i den samme årgangen, melder Hop.

Nok en hoppe skulle sette Hop ”på kartet” i travsporten, Bunny Bowl. Et stortalent som skuffet inn premier og som senere, dessverre for norsk travavl, ble solgt ut av landet. Først til Sverige og deretter til Tyskland.

- Hun var en stortravser, Bunny Bowl. Hun satte norgesrekord på 1.13, triumferte i så vel Märtha-løpet som Oaks og Kronprins Haakons pokalløp, samt et oppdretningsløp i Skien.

Når man har kjørt så mange travser, hvem er da den beste? Naturligvis et vrient spørsmål å svare på.

-Hr. Siem fikk en altfor kort karriere. Han trøblet mye med et kne som 4-åring og dermed var karrieren over så altfor tidlig for hans del. Ufattelig trist med en så stor kapasitetshest.

Thai Tanic var det naturlig nok en glede å sitte bak. Han vant jo det aller meste som unghest og har fulgt fint opp som eldre. Han er nok den hesten jeg har kusket som har tjent og vunnet mest, konkluderer Hop.

På kaldblodssiden finnes det jo flere riktig store?

-Lome Elden og HG Balder! Sistnevnte tapte kun et løp på tolv starter som 3-åring og satte norgesrekord. Lome Elden vant kriteriet samt både norsk og svensk Derby.

De siste årene nå så har jo både Lucky Buck og First Eleven L vært drømmetravser i regi Jan Kristian Waaler, og som jeg har fått noen gedigne oppturer med. Jan Kristian og jeg ble kjent med hverandre da han jobbet hos Kjell Teigen. Waaler er en utrolig flink hestekar og vi har og har hatt et samarbeide som er veldig verdifullt for oss begge, sier Hop som i alt kan vise til nærmere tjue triumfer i de klassiske løpene i Norge og Sverige til sammen.

- Jarlsberg er en fin hjemmearena å ha, men storstuen er jo Bjerke. Der har jeg fått kjøre mange vinnere i store løp, og det er den beste banen, ved siden av Jarlsberg, å kjøre travløp på her til lands, poengterer Vidar Hop. Som catch-driver er Hop ofte på Jarlsberg i hverdagen, fra to til fire dager i uken, hvor han hjelper til med hurtigkjøring for så vel trenere som private hesteeiere. Vidar Hop kusket i 2009 vinneren av varmlodskriteriet, Bullchip. Det var Vidar Hops 18. klassiske triumf i Norge, i tillegg til de tre han har i Sverige. Også NM-vinneren for hopper 2009, Royale, var det Hop som styrte inn til seier. Begge de to sistnevnte

hester er i trening hos Jan Kristian Waaler.

Svein Tore Røynestad (f. 1968) er fra Kvinesdal i Agder. Han kom til Vestfold midt på 90-tallet for å jobbe som stallmann hos Vidar Hop, der han jobbet i tre år. Røynestad hadde hobbyhest som ungdom, men bedrev ikke travsport før som voksen.

- Jeg fikk ikke trav inn med morsmelken som mange andre innen bransjen, og heller ikke i ungdomsårene ble det mye hest på meg. Jeg jobbet offshore med base i Stavanger, men da jeg var 21 år var jeg rett og slett lei, og ville gjøre noe annet. Jeg søkte da jobb på gård i New Jersey, USA, dro dit og arbeidet der i halvannet år. Man kan si at jeg lærte travsporten på en helt annen måte enn de fleste andre her til lands, på godt og vondt. Det var et mye tøffere program for hestene der borte enn det er her hjemme, forteller Røynestad.

Vel hjemme igjen startet han opp som privat trener for Øivind Skoie i Mandal, før Svein Tore satte kurs for Vestfold og stalljobb der. I 1998 tok han ut trenerlisens og startet ganske raskt opp med stall på Jarlsberg. I 1999 fikk han hesten En Lille Siem inn på stallen, og det skulle forandre mye.

- Det var meningen at Eirik Høitomt skulle være med ned til Danmark å se på og prøvekjøre En Lille Siem, men han meldte avbud i siste time, og jeg fikk telefon fra Geir Lerbo om jeg kunne tenke meg å bli med. Jeg sa heldigvis ja, for det skulle senere vise seg at denne turen ble litt av et kick-off for meg. Hesten var liten, men jeg ble imponert i sulkyen og anbefalte kjøp. På veien hjem snekret vi sammen et andelslag, jeg hadde selv en part, og det skulle jo vise seg at dette ble et lykketreff. En Lille Siem ble en skikkelig reklamehest for meg, sier Røynestad om hesten som vant storløp på Forus i april som 3-åring, men så gikk det brått nedover. Hesten var ikke sitt rette jeg på Bjerke midt i mai, det var halvannen måned til Jarlsbergs storløp. Hva skulle man gjøre?

- Jeg ga hesten fri et par uker, men da fungerte han faktisk enda dårligere. Kjell Teigen ga meg noen råd, og så startet jeg intensiv trening, og det responderte En Lille Siem på. Han ble bedre og bedre for hver jobb. Vi vant kvalifiseringen, Ulf Thoresens minneløp endte med andreplass, men vi fikk seieren. Vi ledet løpet med en hissig Andy Garcia/Åke Svanstedt bak oss. Jeg passet på den ekvipasjen, men i siste sving smalt det. Svanstedt hadde skaffet seg åpning og da kjørte jeg det remmer og

Svein Tore Røynestad og Geir Lerbo etter seieren med En Lille Siem i Ulf Thoresens Minneløp i 2000. Foto: Arild Hansen

tøy kunne holde. Andy Garcia passerte oss enkelt, men En Lille Siem sto på og holdt unna for de øvrige. Heldigvis! Det gikk nemlig som det måtte, etter spennende minutter med venting; Svanstedts travet ble diskvalifisert og dermed ble det hjemmeseier i Jarlsbergs største løp det året, smiler Svein Tore Røynestad.

Etter det løpet, med 600.000 kroner i førstepremie, tjente En Lille Siem

kun 32.500 kroner i resten av sin korte karriere. Hesten bandt seg i løpene, hadde problemer med løs gane og ble operert to ganger, men til ingen nytte. Hesten ble avlivet i 2002.

- Vi fikk mye ut av hesten på relativt kort tid. Det var en hyggelig hest og vi har all grunn til å være fornøyde med det vi fikk oppleve med En Lille Siem, sier trener og kusk Røynestad.

At det skulle bli dacapo tre år senere var jo nesten for godt til å være sant, men slik gikk det. Attpåtil med En Lille Siems halvbror, Hr Siem. De to hadde samme mor, gullhoppa Pomona Scheff.

-Hr Siem var en mye bedre hest enn broren. Han hadde stor kapasitet og var en dønn ærlig hest, fin type og snill og grei på alle måter. I min regi vant han syv av ni starter, deriblant storløp så vel i Norge som i Danmark, forut for og i etterkant av Ulf Thoresens Minneløp 2003, og da med Vidar Hop som fast sjåfør. Det sistnevnte løpet var selvsagt det største og utrolig å få oppleve bare tre år etter den første blinken, sier Svein Tore om Hr Siem som det året fikk 400.000 for innsatsen på Jarlsberg en søndag i juli.

Hr. Siem og Vidar Hop vinner Ulf Thoresens Minneløp i 2003.

Foto: TGN-arkiv.

Hr Siem slet i hele karrieren med et kne, men tjente godt med penger ut 4-årssesongen i 2004. Senere vendte han tilbake til Danmark der han nå virker som avlshingst.

Men til tross for flere store opplevelser som travtrener, så ble den karrieren kortvarig for Kvinesdølingen som kort tid etterpå ga seg i yrket. - Jeg hadde bestemt meg for det, før Hr Siem vant Ulf Thoresens Minneløp. Oppturene ga penger i kassa, men det svingte for mye økonomisk, og ofte var det skikkelig smalhans. Jeg mener man må ha en noenlunde fast og brukbar inntekt i bunn, og slik var det ikke i hestebransjen. Jeg mistet noe av motivasjonen og begynte som personalkonsulent for opplæringskontoret for hest og hovslagerfaget, der vi årlig har ansvaret for rundt 150 lærlinger. Der følger jeg opp elevene, en jobb jeg trives veldig godt med. Og så er jeg med på en travet på si, på hobbybasis, avslutter Svein Tore Røynestad.

Geir Lerbo (f. 1959) var primus motor for andelslaget som eide En Lille Siem. Hr Siem ble eid med 50 % av Lerbo, som ellers har hatt en rekke gode travere opp gjennom årene, både i Norge og Danmark. I 1996/1997 eide Geir Lerbo "foreningens" den gang raskeste 3- og 4-åring for sesongene, talentfulle Opus One. Her var det for øvrig mye Stokkeblod med i bildet ettersom Opus Ones mormor var Knut Kværne-eide og oppdrettede Kelin Bloc. Lerbo var foreningens formann i året 1994 – 1995. Han har også vært styremedlem i Vestfold Travforbund og i Jarlsberg Travbane AS. Geir Lerbo var tidligere også en ivrig amatørkusk.

Eirik Høitomt (f. 1969) kommer fra Orre på Jæren. Han er født "inn i travsporten" ettersom familien Høitomt har eid og trent hester gjennom mange år. I tillegg er det et meget aktivt "travdistrikt" der Høitomt trakk sine barnesko. Etter grunnskole og et år på handelskolen begynte Eirik Høitomt som stallmann, først hos Gunleif Tollefsen, deretter hos Rune Wiig, begge store trenere på Forus travbane i Stavanger. Deretter dro Eirik Høitomt til USA og arbeidet der for både den svenske legenden Søren Nordin og Per Henriksen, utflyttet nordmann. Senere kom Eirik Høitomt inn på trenerskolen hjemme i Norge, fullførte denne og startet opp som hjemmetrener, før han etter bare et år pakket kofferten og dro til Sørlandets Travpark, der Høitomt og familien holdt hus i 13 år. - Det var helt greit å være trener på Forus et år, men tilgangen på nye hester var heller dårlig, mens det rundt Sørlandets Travpark var et bedre

markert den gang, kombinert med at det var få trenere hjemmehørende der. Vanligvis hadde jeg rundt 30-35 hester i trening under sørlandsperioden, men jeg var faktisk oppe i 47 stallhester på det meste, men det var en ekstraordinær situasjon. Mens jeg var på Sørlandet hadde jeg som mest 147 seire på en sesong og var oppe i rundt hundre triumfer på egentrente hester, forteller Eirik Høitomt.

I 2004 peilet han seg inn drøyt 20 mil nordøstover og endte midt i Vestfold, i tilknytning til Jarlsbergbanen. Høitomt innledet raskt et samarbeid med blant annet Bjørn Larsen og Knut Halvor Grønbekk.

Høitomt har aldri selv drevet egen trenervirksomhet i Vestfold.

- Min største seier så langt er derbytriumfen med Handboy (e Soir des Tibur) i 2001, mener Høitomt.

Eirik Høitomt ble landschampion første gang i 2005. Foto: Henning Døvle

Handboy fikk den gang 600.000 for triumfen, og endte opp med et grunnlag på i underkant av en million kroner. Handboy tjente bare rundt 85.000 kroner på tretten forsøk etter Derbyseieren, og greide altså aldri å følge opp. Karrieren ble avsluttet allerede våren som seksåring.

- Re Super Express og Nordli Svarten er også to spesielle travere som jeg tenker positivt tilbake på, og som gir gode minner, sier Eirik Høitomt.

Høitomt meldte seg inn i Stokke og omegn Travforening i 2004, og allerede året etter, i 2005, tok han sitt første landschampionat, da slo han Lars Anvar Kolle på målstreken på selveste nyttårsaften 2005. Høitomt har fulgt opp suksessen med nye championater på landsbasis i 2006, 2007 og 2008. Han ligger også godt ann til å kapre den gjeve tittelen i 2009.

- Det er en veldig tøff kamp i denne bransjen ettersom det er mange dyktige kusker ute i banen. Man må jobbe for oppsittene og kan ikke ligge på latsiden i dette yrke, forteller rogalendingen Høitomt, som har gjort vestfolding av seg, og som satser på å være blant de mestvinnende travkuskene i landet også årene som kommer.

Geir Flåten (f. 1966) er født og oppvokst i ”Kopstadkrysset”, der familien Flåten holdt til. Pappa Arne Flåten hadde gård der, og han har vært med travorganisatorisk i Vestfold, blant annet som nestformann i Vestfold Travforbund. Geir Flåten tok ut trenerlisensen i 1999 og har det meste av tiden etterpå drevet som trener med stall på Jarlsbergbanen. Geir Flåten har så langt i sin karriere passert 250 seirer på norske travbaner.

- En av de triumfene jeg setter aller mest pris på så langt i karrieren er nok med min fars Smasher Royal i Widding-løpet på Bjerke en senvinterdag 2002. Smasher Royal vant til 28 i vinnerodds. Han var et tvers igjennom Arne Flåten-produkt. Moren til Smasher Royal, Lido Royal travet i sin tid i eliten og tjente oppunder en million kroner, forteller Geir Flåten, som også har bemerket seg som trener av flere gode kaldblodshester.

-Lome Kongen vant jeg løp med flere ganger i den svenske rikstotoen og det siste året har jeg hatt mange gleder med Voje Faks. Triumfene med ham på Vincennes-banen utenfor Paris og i Martin Austevolls æresløp i Bergen er svært positive opplevelser som det er ekstra godt å tenke tilbake på, sier Geir Flåten.

Geir Flåten, hans samboer Lene Olsen og familiehesten Suveren etter en V75-triumf. Foto: Hesteguiden

Geir Flåtens samboer Lene Olsen er også engasjert i travsporten. Hun er både eier og oppdretter av den gode kaldblodshesten Suveren. Dens mor Arna Frøkna tjente nærmere 300.000 kroner i løpsbanen. Arna Frøkna har startet avlskarrieren på beste måte ettersom Suveren er hennes første avkom.

Thor Borg (f. 1952) tråkket sine barnesko på Langø, som ligger på grensen mellom Stokke og Sandefjord, og som tilhørte sistnevnte kommune. Faren, Ragnar Borg, forpaktet eiendommen der og drev og levde av gården hvor det ble dyrket poteter, korn, høy samt epleproduksjon. Familien var også veldig interessert i hest og hadde flere gode travere opp gjennom årene.

- Det hele startet med at pappa kjøpte Truber Queen av Reidar Vefling. Hun var en god løpshest og dessuten så avlet hun veldig bra, hvorav Skate (e Leif Protector) og Clarina (e Puck Song) ble de beste løpshestene. Truber Queen fikk flere hoppeavkom, men selv om hestene var brukbare i løpsbanen selv, så avlet disse ikke så godt videre. Det ble derfor bare noen

Thor Borg fotografert av Trav og Galopp-Nytt på en treningstur i hjemlige omgivelser i 1993.

få av de hestene som kom til etter hvert som dugde. Skate vant Vikingpokalen på Momarken og slo gode Gallant Victory. Skate representerte også Norge ved to anledninger i nordisk mesterskap, forteller Thor Borg, som tidlig ble fascinert av dette med hestene.

- Vi var tre brødre og etter hvert som hestebestanden hjemme økte ble vi satt opp i treningsvogna og måtte ta i et tak alle sammen. Jeg synes det var veldig givende og interessant og etter hvert vanket jeg i stallen til Thor Tholfsen utenom skoletiden og da folkeskolen var over startet jeg som stallmann hos Ulf Thoresen, hvor jeg ble et par års tid, erindrer Borg.

Deretter gikk turen til Bjerkebanen og trenerne Karsten Buer, og en kort periode hos Frank Marthinsen ble det også før trenerskolen ble unnagjort og egen virksomhet som travtrener ble startet opp hjemme på Langø, der det var plass til 6-8 hester.

Thor Borg var da 22 år. Etter to tre år kjøpte faren gård på Feen i Stokke, der ble det bygget stall og trenervirksomheten ble da flyttet dit på slutten av 1970-tallet, for senere å flytte igjen, til Haslestad i Stokke, der kona Lisbeth kom fra. Thor Borg er svigersønn til John Haslestad, æresmedlem i foreningen. Så ble Thor Borg tildelt stall på Jarlsberg, etter hvert ble hele virksomheten flyttet hit og Thor Borg holdt hus der som trener fram til rundt tusenårsskifte da han avviklet stalldriften og konsentrerte seg om å være catch-driver.

Thor Borg har hatt mange oppturer i sin omfattende karriere, som inneholder to NM-seire (i 1996 og 1997). Derby-triumfer med Fjeldar og Sweet Case som høydepunkter.

- Jeg suger ikke på karamellene og erindrer ikke så godt. Kjørt er kjørt, opplevd er opplevd, så konsentrer jeg meg om det som skal skje framover, sier Borg, som dog selvsagt husker litt av det som har betydd mest for ham.

- Min aller morsomste seier var faktisk den første, med Lord Kinney, tilhørende Asbjørn Jensen. Den kom da jeg jobbet hos Karsten Buer, som var en flott kar å arbeide for. Han lot oss stallgutter få sjansen bak gode hester, noe jeg satte veldig stor pris på. Da fikk vi jo virkelig gode muligheter til å utvikle oss i løpsbanen. Du kan si det sånn at Karsten hadde skjont det, han, smiler Borg, som allerede i 1987 passerte 1000 triumfer. Det skjedde på Klosterskogen.

-Derbytriumfen med Fjeldar i 1988 henger selvsagt høyt, poengterer Thor. Fjeldar havnet senere i Sverige og har som avlshingst iallfall etterlatt seg to millionærer i vårt østlige naboland, Idenors Iller (1.332.812) og Idenors Janne (1.875.516).

- Så må jeg jo trekke fram mitt mangeårige samarbeide med Stall Vulk og Einar "Vulken" og Vera Olafsen i Larvik.

Vulken hadde i mange år et utall gode hester, de aller fleste selvoppdrettede. Han var en veldig dyktig hestekar, og jeg fikk sjansen i løpsbanen bak disse flotte hestene. Det løftet min karriere voldsomt. Av alle de gnistrende firbeinte fra Stall Vulk så mener jeg bestemt at Aion var den klart beste. Han var overlegen på kapasitet, erindrer Borg.

Litt suksess har Thor Borg også fått med seg i svenskenes storstue, på

Solvalla i Stockholm, der han har vunnet tre av de store ”søndagsløpene”.

First Investment og Thor Borg vinner langløpet ”Harper Hanovers lopp” på Solvalla 29. mai 1983. Foto. TGN-arkiv.

- Triumfen i Harper Hanovers lopp i 1983, langløpet over tre runder, med First Investment til 112 ganger innsatsen i totoen var et voldsomt kick. Den hesten er for øvrig den eneste jeg har vært redd i min karriere. First Investment, født i USA og etter hingsten Lindy's Pride, var en fæl hest, han kunne bite, hvilket flere fikk erfare, men Einar Olafsen taklet hingsten greit. Det var virkelig om å gjøre å være oppmerksom på hingstens fakter. Det var Einar som hadde hesten i trening den gang den vant storløpet på Solvalla, sier Thor Borg som også har fått med seg en verdensrekord i sulkysetet.

- Det var med Americanese i ”fyråringsselten” i 2000. Hesten travet 11.0a og til da hadde ingen 4-åringer travet raskere på 1000-metersbane, så det å kunne vise til en verdensrekord følte jo stort da, poengterer Borg, som fullbyrdet sin Solvalla-trippel i 2008 da han styrte Vinning Kos til topps i den årlige kaldblodssprinten på Elitloppsdagen, Elitekampen.

Første søndag i september 2009 ble en ny merkedag for Thor Borg som kusk. Da styrte han Sweet Case inn til seier i hoppederby. Hesten er for øvrig deleid av en vestfolding, Roar Olafsen fra Hof.

Lars Magne Søvik (f. 1961) flyttet fra Bergen til Vestfold midtsommers 1988. Søvik arbeidet som stallmann hos sin fetter Atle Hamre de første årene, før han tok ut trenerlisensen for om lag ti år siden. Oppturen kom direkte med seier i Ulf Thoresens minneløp 1999 med Peter's Pride verdt 600.000. Asbjørn Mehla kusket. Samme sum og løp tok Søvik-trente Hot Chili Pepper seg av tre år senere. Den hesten er et av de råeste talenter norsk varmløpsavl noen gang har sett.

Hot Chili Pepper etter kriterieseieren i 2002. Trener Lars Magne Søvik til venstre for hesten. Foto: Hesteguiden.

- Hot Chili Pepper var en helt spesiell hest, også på stallen. Det var bare jeg som kunne håndtere ham, han var rett og slett en personlighet, som man selvsagt fikk et helt spesielt forhold til. Han vant alle de store løpene som 3-åring, både Norsk Travkriterium, Märtha-løpet på Biri, samt Ulf Thoresen-løpet. Etter kriteriet gikk Hot Chili Pepper i vinteropplag med drøyt 1,6 millioner kroner på kontoen. I mai 2003 årsdebuterte hingsten med seier på Forus, tok med seg 80.000 kroner, sendte grunnlaget opp i

over 1,7 millioner kroner, men så var det dessverre slutt. Grunnet skade var en lysende karriere over så altfor tidlig, minnes Lars Magne Søvik. Søvik har hatt mange gode varmbloodstravere i sin varetekt på Ulleberg i Larvik de siste årene, og trekker spesielt fram én;

-Caramba Kosmos var en herlig travet. På sitt beste var han en internasjonal elitehest og jeg fikk oppleve å reise mye i Sverige med ham. Han startet også i Danmark, forteller Søvik.

Fra 2009 har Lars Magne Søvik trappet ned trenervirksomheten en del, men han har fortsatt ansvaret for noen unghester på stallen.

Frode Hamre (f. 1964) kom sammen med fetter Lars Magne til Vestfold og Jarlsberg-regionen i 1988. Frode Hamre viste seg som en dyktig kusk og fikk raskt tilliten i sulkyen for mange hesteeiere. Banechampionatene som stallmannskusk nærmest ”haglet” en del år inntil Frode Hamre selv løste trenerlisens i 2005 og drev en beskjeden stall de fire første årene. Fra sesongen 2009 er Frode Hamre hovedtrener på Ulleberg-stallen i Larvik der det jevnt over er mellom 30-35 hester i trening.

- Jeg ville egentlig ikke kjøre så mye selv, men i 2002 måtte jeg bare trå til og overta etter Atle, og jeg må jo si meg fornøyd med resultatene så langt, sier Frode, og fortsetter;

- Oppturen i 2002 med Hot Chili Pepper var jo veldig spesiell. Han var et unikum av en travet og vant jo alt. Jeg fikk også en veldig god start etter at jeg tok ut trenerlisensen selv i det jeg raskt oppnådde å få en Derby-vinner i 2006, Mystical News. Hun vant tolv løp på tjuelfire starter, inkludert også Meny Grand Prix hoppeavdeling. Da rundet hun samtidig to millioner kroner innkjørt. Derby-starten ble faktisk hennes siste opptreden også. Nå er hun avlshoppe hos Stall Lea i Rogaland, forteller Frode Hamre.

Mystical News vant Derby i 2006 sammen med Frode Hamre. Foto: Henning Døvle

Frode Hamre har i sin korte trenerkarriere altså triumfer i både derby og kriteriet.

Cream of Arnie ble mest seirende varmblodshest i Norge i 2008 med 14 triumfer, i trening hos Frode Hamre. I oktober 2009 kusket Frode Hamre stallhesten Broadway Boy til topps i Bergen 3-års Festival. Triumfen var verdt 200.000 kroner.

Arild Kaasa og Eirik Høitomt. Foto: Henning Døvle

Arild Kaasa (f. 1955) er fra Porsgrunn, men har de siste årene hatt stall på Jarlsbergbanen. De siste sesongene har Kaasa for alvor fått fart på stalldriften og triumfene trillet jevnt og trutt inn. Familiehesten Ditka Crown har gjennom flere sesonger servert gode prestasjoner. Rundt 800.000 i grunnlag og en trippelprosent på nærmere 50 taler sitt tydelige språk om det. Sin aller største dag på travbanen hittil opplevde Arild Kaasa i juni 2009 da hans egen hoppe Nabucca Eastwind gikk til topps i Haukås-løpet på Bergen Travpark. Rikstototriumfen ble den gang belønnet med 100.000 kroner.

Connie Engebråthen er den første kvinne innen Stokke og omegn Travforening som har profftrener lisens. Foto: Hesteguiden

Connie Engebråthen (f. 1977) hadde sin oppvekst i Hof, men har de siste ti årene hatt bosted i Holmestrand. Hun er den første kvinne innen Stokke og omegn Travforening med profftrenerlisens. Hun startet opp med egen stall på Hesby ved Sem 1.mai 2009, der hun har boksplass til ni hester. Connie har vært med i sporten i en årrekke og fikk full stall direkte. På et lite materiale prikket stallen allerede den første måneden to flotte triumfer med noen skikkelige totoskreller. Allerede som syvåring kom Connie i kontakt med hester for første gang, da dreide det seg om nordlandshester. Et par år senere kom traverne inn i bildet.

- Jeg begynte å vanke i stallen til Håkon Wike og var der fra jeg var ni år og til ungdomskolen var over. Det var også noen som drev med dølehest i Hof, og jeg hjalp til med å temme et par av disse også, hvilket var veldig interessant og gøy å få være med på, erindrer Connie, som etter endt grunnskole tok hjelpepleierutdanning. Men da denne var fullført så var det allikevel hestene som trakk.

- Jeg arbeidet en kortere periode hos Geir Kihle og flyttet senere til trener Jan Per Brendens stall hvor jeg ble værende 5-6 år. Etter det var jeg en stund ansatt hos trenerne Geir Flåten og Arild Kaasa også, men

innimellom ble det trenerskole. Fra sommeren 2009 så valgte jeg å satse på egen hånd. Ved å stå på og arbeide hardt, så håper jeg at det kan bli et levebrød av dette framover, forteller Connie Engebråthen.

Hun er et friskt pust inn i travsporten og endelig er det noen jenter som tør å ta skikkelig sats. Med solid bransjeerfaring i ryggen så er det å håpe at de lykkes. Det fortjener de.

Kristine Kvasnes (f. 1989) er en av de unge og fremadstormende store talenter innen norsk travsport i vår tid. Hun er født og oppvokst i Hof, startet tidlig på rideskole og med islandshester, før hun som 12-åring kom i kontakt med travmiljøet og ble ”hekta” umiddelbart.

Kristine Kvasnes på Vikso. Foto: Henning Døyle

- Jeg tråkket i stallen til Eivind Gravdal utenom skoletid. Etter at ungdomsskolen var unnagjort gikk jeg to år på hestefaglinjen på Melsom videregående. Jeg hadde hele tiden kontakt med Gravdal-stallen og etter avsluttet skolegang så jobbet jeg fast et år hos Eivind før jeg sommeren 2008 begynte hos Geir Flåten på Jarlsberg, hvor jeg nok blir en stund

framover, forteller Kristine, som både kusker og rir monté med store framganger. Hennes 50 triumfer så langt fordeler seg jevnt i de to grenene. Hun er en ettertraktet sjåfør i stallmanns- og ungdomsløpene nå.

- Akkurat nå er jeg veldig fornøyd med en hektisk hverdag innen travsporten, men jeg kan ikke på det nåværende tidspunkt si at jeg i framtiden vil satse på å bli travtrener. De ambisjonene har jeg ikke, men at jobben framover blir innen hestesporten, det er jeg ikke særlig i tvil om, smiler dyktige Kristine Kvasnes.

Mesterens minnesmerke

Vi erindrer det nesten som om det var i går. Søndag 12. juli 1992. Jarlsberg avvikler sin store Grand Prix-søndag. Da publikum ankom stevnet ble det møtt med flotte, norske flagg, vaiende på halv stang. Hva er skjedd? Har det vært en ulykke?

Ulf Thoresen er død!

Det var som å få et slag i ansiktet. ”Vår”, ja, vi føler det fortsatt slik at vi i travsporten ”eide” ham, firedobbelte verdensmester var borte. Legenden var ikke mer!

Han kusket på Jarlsberg fredag kveld. Neste formiddag er han ikke mer, men arrangøren får ikke beskjed før etter at lørdagens stevne er avviklet og publikum har reist hjem for dagen.

Kan det være sant? Linjene i sangen: ”Ingen kjenner dagen før solen går ned”, kunne ikke passet bedre.

I en alder av 46 år hadde Ulf Thoresen så altfor tidlig forlatt familie, venner og ikke minst travsporten, som elsket ham. Den gang som nå.

Hva ville vel være mer naturlig enn at han ble hedret med et minnesmerke, og da naturligvis på sin hjemmebane, Jarlsberg.

Det skulle gå drøyt tre år før ideen ble sådd. Og det var Stokke og omegn Travforening som gikk i bresjen for dette, et initiativ som naturlig nok etter hvert ble støttet av veldig mange, noe antall bidrag taler sitt tydelige språk om.

På foreningens generalforsamling i desember 1995 foreslo Tore Simonsen at man burde tenke på å få reist en statue av den legendariske Ulf Thoresen på Jarlsberg.

Man tente straks på ideen og allerede i januar året etter ble det dannet en egen sponsorgruppe, direkte underlagt styret; ”Jarlsbergbanens Sponsorgruppe”.

Ulf Thoresen Foto: Arild Hansen

Tore Strøm og Tore Simonsen nevnes spesielt i prosjektgruppa for utstrakt engasjement og gode ideer. Formann Frank Skarsholt var primus motor for innsamlingsprosjektet, og nedla et stort og omfattende arbeide

i forbindelse med dette, noe som ble kronet med suksess. Det var en enorm utfordring og mange detaljer som skulle på plass i og under et slikt prosjekt, men Frank Skarsholt trakk godt og bestemt i trådene, og skal berømmes for det.

Allerede i mai 1996 møter man kunstner Brit Sørensen i Melsomvik. Hun hadde tidligere laget skulpturen ved seremoniplassen på indre bane ved Jarlsberg.

Hun får nå i oppdrag å utforme et utkast til statuen. Man ser for seg en kostnadsramme på rundt 200.000 kroner.

I november samme år sender vår forening ut sponsorbrev til alle travlag og forbund i Norge, og Vestfold Travforbund var villige til å garantere for grunnbeløpet når det gjaldt støpningen av statuen, 92.000 kroner. Brit Sørensen har nå fått oppdraget med å utforme statuen, og det er bestemt at den skal avdukes i forbindelse med trippeltravet i juli 1997, altså fem år etter at Ulf Thoresen gikk bort.

Responsen er upåklagelig. Allerede i mars 1997 har man fått inn over 200.000 kroner til prosjektet, og i tillegg bevilget Vestfold Travforbund 25.000 kroner.

Hele 33 lag og foreninger har innbetalt 5.000 kroner eller mer. Disse får sitt navn skrevet inn på en egen plakett på statuens sokkel.

Skandinavisk Grand Prix går over i historien. Løpet får navnet Ulf Thoresens Minneløp og det er åpent for alle 3-årige varmblodshester, uansett nasjonalitet og oppdrett.

Det bestilles også 10 ministatuer, som skal tilfalle eierne av vinnerhestene i Ulf Thoresens minneløp.

Kvelden før avdukingen var det hektisk aktivitet på Jarlsberg. Sokkel og statue ble satt på plass, og de tilstedeværende som fikk en ”forhåndstitt” var alle skjønt enige om at resultatet var noe man kunne være både bekjent av og stolt over.

Til avdukingen 11. juli 1997 blir det invitert to personer fra alle sponsorer som har gitt 5.000 kroner eller mer. Styreleder Per Tronstad i Det norske Travselkap er tilstede, likeså kunstneren, Brit Sørensen.

Foran statuen var Alm Svarten, som for anledningen var transportert helt

fra Rogaland, på plass sammen med sin eier, Knut Alm.

Alle løpskuskene denne fredag kveld står oppstilt i banen. Thorvald Skar gir en skildring av Ulf Thoresen, før Sverre Stang leser diktet Harald Sverdrup har skrevet om den uforglemmelig Ulf.

Per Tronstad holdt en kort tale der han spesielt framhevet Ulfs rolle og ry i internasjonal travsport.

Øyeblikket er kommet. Ulfs datter, Madeleine, avduker minnesmerket sammen med Ulfs far, Sverre Thoresen.

Akkurat da var det nok noen og enhver i folkemengden som både fikk en klump i halsen så vel som en tåre i øyekroken.

De som var til stede glemmer det aldri. Øyeblikket er som brent fast i sjelen.

Ekstra spesielt var det i etterkant, da mange hadde forlatt seansen. Da ble Ulfs datter Madeleine, som er blind, løftet opp slik at hun fikk ”kjenne på” pappa’n sin.

En utrolig spesiell opplevelse for de som også fikk med seg dette.

Alm Svarten og dens eier Knut Alm. Foto: Hesteguiden

Ulf's datter Madeleine "kjenner på" pappaen sin. Foto: Hesteguiden

I 2009 var Norge vertskap for VM for travkusker, og på Jarlsberg avviklet man en av fem konkurransedager på norske arenaer, V75-dagen 16. mai.

Ekstra stas er det at mesterskapet nå ikke lenger har benevnelsen VM, men fra og med 2009 har fått navnet ”The Ulf Thoresen Trophy”.

I 2007 ble det bestilt 10 nye ministatuer, til en kostnad av hele 120.000 kroner.

VM arrangøren i 2009 fikk kjøpe ett som skulle tilfalle vinneren av ”The Ulf Thoresen Trophy” dette året. For den vinnende kusken, danske Birger Jørgensen, var nok dette en veldig spesiell, flott og kjærkommen premie. Den europeiske travorganisasjonen – UET – ønsker nå å få til en ordning der de ønsker å gi dette minitrofeet til seierskusken i fremtidige VM.

Det forteller hvilken posisjon Ulf Thoresen hadde, og hvilket navn han fortsatt har i internasjonal travsport.

Alle som kjørte løp den dagen oppstilt i løpsbanen under avdukingen av Ulf Thoresen –statuen. Foto: Hesteguiden

Hester

De spesielle.

Noen gamper er det noe helt spesielt med. Enkelte av disse, som ikke er nevnt under andre kapitler i boken der de på en måte naturlig hører hjemme, skal vi vie litt ekstra oppmerksomhet her.

Korbest (f. 1973) e Bestmin og Kora Bausson er ikke den kaldblodshesten innen Stokke og omegn Travforening som har tjent mest i pengeveien, men allikevel den mest kjente og spesielle, både som løpshest og i avlssammenheng. Det var Bjørn og Egil Stensrud i Stokke som eide Korbest, og Egil trente og matchet ham mesteparten av hingstens karriere.

Vi erindrer godt en julidag 1982. Sol, sommer og Jarlsberg. Rekordenes tid på rekordenes arena. Korbest var 9 år, det var duket for sprintoppgjør på hjemmebanen.

Korbest sto på tillegg sammen med travdronningen framfor noen, Vintilla. Starten går, Korbest suser til tet i første sving. Tempoet er høyt underveis, hestene kommer ut av siste sving. Det hele skal avgjøres; Nedover oppløpet angriper Vintilla hardnakket, nærmer seg faretruende, men denne dagen vil hingsten Korbest være best og vise det for et jublende hjemmepublikum. Man ventet på målfotoet. De som ikke sto på streken var usikre. Hvem hadde vunnet? Tausheten brytes av Jarlsbergs løpsleder, Gunnar Gjelsås; ”- og vinneren er: Korbest! På ny norsk rekord 24.5v”

Et oppgjør mellom to av kaldblodsrasens ypperste individer, et uttrykk av energi, fart og eleganse. En opplevelse de færreste ville ha vært foruten. Vi glemmer det aldri.

Men historien om Korbest startet i 1972 – året før han ble født. Det var Michael Anholt fra Anholt i Stokke som da eide moren, Kora Bausson. Egil Stensrud forteller; ”-Anholt observerte at Sørbyblesen hadde vunnet Jacob Meyer. Sørbyblesens mor var ingen ringere enn? –Kora Bausson! Da fikk Michael Anholt umiddelbart fart på seg den våren i 1972, for Kora Bausson var jo hoppa han hadde kjøpt noen år tidligere, og som nå sto i hans egen stall. Han dro umiddelbart til Alf Hodnekvam som da

holdt hus på Brattås, der Bestmin sto oppstallet, i nærheten av Fossnes. Og resultatet ble Korbost som jeg ble tipset om da han var halvannetåring. Det var en hest jeg måtte dra å se på ble det sagt. Da jeg ankom stedet så var hestene i skauen. Anholt gikk av sted for å se etter dem, men Korbost og moren kom snart springende fra et annet hold, ned mot der jeg sto.

Jarlsberg 11. juli 1982: Korbost beseirer Vintilla etter en minnerik duell. og setter norsk rekord med 1,24,5v. Foto: TGN-arkiv

Oj, så flott Korbost var. Han avslørte eleganse og stil umiddelbart. Jeg ble helt betatt og bestemte meg omgående. Den hesten skulle jeg ha! Anholt forlangte 9.000 kroner, jeg var villig til å gi 8.000. Vi møttes på 8.500 og hesten var min. Min bror Bjørn ble med og det skulle jo vise seg at det ble et lykkekjøp for oss”.

Dermed havnet Korbost i Rakkevik på Vear. Der hadde familiene Stensrud bygd seg nye hus, Korbost fikk stall i kjelleren hos Egil, mens hagen ble luftegård. Slik ble det noen år framover og Korbost begynte å gå løp som 3-åring. Han startet allerede i februar, men ble ikke forsert noe spesielt. Den første sesongen ble da heller ikke den helt store,

men den første seieren noterte han iallfall på tolv forsøk, der bare en Jarlsbergopptreden endte med dg i karakterboken. Også 4-årssesongen endte med kun en diskvalifikasjon, mens antall triumfer ble hele åtte på tjueen starter og årsfortjenesten 42.000 kroner. I de fleste av løpene kusket av Thor Tholfsen. På forsommeren året etter overtok Hans Petter Tholfsen for det meste i sulkysetet i Korbests 5-årssesong, som ga ti seire på 27 starter. Korbest rundet godt over 100.000 innkjørt og travet 30.1v (i Drammen) som raskest, hvilket antagelig var den hurtigste tid noensinne av en 5-årig kaldblodshest den gang, i 1978.

Bjarne Olsen (Stensruds svigerfar) ville gjerne kjøre Korbest i et løp og fikk til slutt sjansen etter å ha ”mast” en stund, og garantert for førstepremien!

- Det var i Korbests 5-årssesong, på Jarlsberg i mai. Det ble galopp, men Korbest kom tilbake og vant allikevel, over stayerdistanse. Fem dager etterpå startet Korbest på Klosterskogen. Da ble det tap og andreplass. Hvem vant? Jo, det gjorde Bjarne Olsen med Ulf, forteller Egil Stensrud. Utvilsomt et artig minne.

Som løpshest fortsatte Korbest karrieren like suksessfylt som den hadde startet. Han endte opp med et grunnlag på drøyt 800.000 kroner, og med 61 triumfer å vise til så ble seiersprosenten temmelig nøyaktig 30 (!).

Familien Stensrud kan vise fram en imponerende premiesamling, der Jacob Meyers pokal troner øverst. Den gang hadde familien Stensrud hestebuss, og hele 23 personer var med på lasset inn til Bjerke, Meyer'n ble sikret, og vel hjemme igjen så ble seierskaken fortært. Den hadde Ingrid Stensrud laget ferdig dagen før (!) med påskriften: ”Gratulerer med Jacob Meyer” – så sikre var man på seier.

- Kåre Rastad var med på turen og han kommenterte da i etterkant: ”Dette er det nærmeste jeg har vært en seier i Meyer'n noen gang”, erindrer Egil Stensrud.

Andre storseire Korbest kunne vise til; Ramsland-løpet på Forus, Østfold-pokalen, Adolf Idsøes æresløp, Foruspokalen, Jacksons Minneløp, Porselensløpet på Klosterskogen samt Kong Salomon-løpet på gamle Vikodden, og hertil knytter seg en morsom historie.

Korbest har vunnet Foruspokalen i 1981.

**Med på bilde er fra høyre: Egil og Lena Stensrud, Bjørn og Jørgen Stensrud
Kusk er Hans Petter Tholfesen. Foto: TGN-arkiv**

- Jeg sto sammen med Ole Østby og så på Korbest. Banen var jo rund og kort, og løpet var langt. Man kunne fort gå surr i antall runder. Etter en stund trodde jeg det nærmet seg oppløp så jeg sa til Ole at nå trodde jeg Korbest ville klare det. At det ble seier. ”Du må nok vente, for det er en runde til!”, sa Ole Østby.

- Spennende ble det, men det holdt for Korbest allikevel, sier Egil Stensrud.

Etter at V6-spillet ble innført så tok Korbest seg av de to første gulldivisjonsfinalene før det ble knepent tap for Toddy i den tredje. Førstepremien den gang var 30.000 kroner og Korbest vant aldri noen løp med høyere premie enn det. Med dagens premieskalaer ville nok Korbest ha rundet flere millioner innkjørt.

Korbest satte også banerekord på Hortemo-banen ved Nodeland, utenfor Kristiansand, med tiden 1.27.4.

Tøffingen Korbest

Korbest var en spesiell hingst, kjent for et til tider tøft temperament. Han ble i sin tid invitert til Finland i forbindelse med storløp, men man valgte å ikke reise så langt med Korbest.

Stensrud memorerer; ”Korbest gjorde aldri noe med kvinner og barn, men mannfolk kunne han være tøff mot. Han tålte ikke de som skreik og ropte. Da ble Korbest hel uregjerlig. Hans Petter Tholfsen var han ikke glad i. Det begynte etter Meyer’n, da vi selet av etter løpet så ville flere fotografer ha bilde og anmodet om at Hans Petter skulle komme fram for å bli tatt bilde av sammen med Korbest, men da Tholfsen var på vei, så kom beinet til Korbest. Rett ut til siden. Jeg har aldri sett maken. Korbest sto hjemme i det meste av løpskarrieren, men i forbindelse med avl så var han på slutten både på Horni gård i Sandvika, samt i Grimstad, hos Kristen T. Gundersen. Erindrer jeg rett mistet Gundersen selv et par fingre og sønnen hans også en, da Korbest sto der nede.”

Korbest ble stilt til kåring både som 5- og 6-åring, men statskonsulent Rolstad ville ikke gi ham kåringsbrevet, men som 7-åring, da Korbest hadde travet 26.1, tatt ni seire og passert 100.000 innkjørt i sesongen, så ble han endelig godkjent for avl.

- Den første hoppa Korbest skulle bedekke var Hems Perla til Elmer Kristiansen fra Haukerød. Han kom med merra, men Korbest ville ikke bedekke. Jeg ringte Alf Hodnekvam. Han kom og forsøkte å hjelpe til. Det gikk et par timer, intet skjedde, men så plutselig skred Korbest til verket. Jeg har ikke hørt maken til brøl som han kom med i etterkant. Og siden ble det bare verre og verre for hvert år. Når sola og varmen kom om våren så var han tøff, men vi kom heldigvis greit overens, Korbest og jeg, melder Stensrud, som mener å huske at Korbest fikk 10 avkom etter seg i sin første sesong og at syv av disse travet 1.36 eller bedre.

Korena var Korbest's første avkom. Her er hoppa avbildet sammen med Nuste Enger under en utstilling på Jarlsberg i 1983. Korena var eid av foreningens mangeårige sekretær Tore Simonsen. Foto: Privat

Friggbest (f. 1981) ble kjøpt av Stensrud som føll, men han solgte hesten videre til Gunnar Kristiansen før dens løpskarriere ble startet. Stensrud hadde Friggbest i trening som 3- og 4-åring, hvor det blant annet ble en andrepremie i Norsk Travkriterium. Friggbest satte i sin tid verdensrekord med volttestart. Friggbest, senere avlshingst, ble en av Korbests beste avkom og travet inn 720.000 kroner. I 5-årssesongen travet hesten inn hele 140.000 kroner og noterte tiden 28.4. Som 6-åring noterte Friggbest sin bestetid, rekorden ble satt i Sverige, 1.23.6 med volttestart.

**Her setter Friggbest verdensrekord for kaldblodshester med 1,23,6v
Hans Petter Tholfsen er kusk mens Alm Svarten og Ulf Thoresen blir
henvist til 2 plass. Foto. TGN-arkiv**

- Som avlshingst må Korbset betegnes som godt middels, og som morfar synes jeg han har vist seg å være positiv, hevder Egil Stensrud.

Andre gode travere fra Stensruds stall opp gjennom årene har vært Reit Best (42 seire og 791.000), Elite Best (årets hest i foreningen i 1997), Ruggen og Super Million.

Åtte av Korbsets avkom travet inn over en halv million kroner.

Foruten de nevnte Friggbest og Reit Best så var Granli Bausen den mestvinnende med 968.000 kroner. Klint Vinn 814.000, Korkil 653.000, Stabb Best 648.000, Kormin 596.000 og Fenriken 573.000 er de andre halvmillionærene med Korbset som faderlig opphav.

Korkil var en kapabel Stokke-hest som sanket sammen mye penger. Uten overhode å ta for seg i storløpene som unghest greide hingsten allikevel å runde 650.000 kroner innkjørt. Det var veldig godt traverblod i Korkil idet moren Kile Rikka avlet sterkt. Hennes åtte avkom sanket sammen i alt drøyt 1,7 millioner kroner.

Piril Friggen (f. 1986) eiet og i regi av Hans Gunnar Hogsnes i Hogsnesbakken – ovenfor Jarlsbergbanen – skulle vise seg å bli en

skikkelig elitehest. Piril Friggen gikk løp fra han var tre år og nesten ut sesongen som 13-åring. En robust og slitesterk kaldblodstraver med andre ord. Hans Gunnar Hogsnes kjøpte Piril Tussa av Geir Pedersen i Tjølling. Sistnevnte står som oppdretter, men Piril Friggen er ene og alene et Hogsnes-produkt. Etter at Piril Friggen så dagens lys solgte Hogsnes Piril Tussa videre.

-Piril Tussa var min første hest. Jeg kjøpte henne bare med tanke på å få et avkom. Snakk om full klaff direkte. Det var Knut Kværne som anbefalte meg å bruke Friggbest, som sto på Råstad den gang, på Piril Tussa. Det var godt blod i henne, hun kom opprinnelig fra Kjetil Dales stamme og oppdrett. Som 26-åring fikk jeg således Piril Friggen, som var min aller første traver.

Roy Gjølberg sa til meg allerede da hesten var 2-åring at det var noe spesielt med denne hesten, at han var noe utenom det vanlige. Piril Friggen hadde en fin teknikk og det var takket være Roy Gjølberg at hesten ble så god som han ble. Roy hjalp meg veldig mye, erindrer Hans Gunnar Hogsnes.

Piril Friggen etter seieren i Sørlandets 3 års cup. Eier Hans Gunnar Hogsnes (til venstre) og Roy Gjølberg. Foto: TGN-arkiv

Piril Friggen debuterte i løpsbanen i mai som 3-åring, men kriteriet gikk skeis, det ble galopp i kvalifiseringen. Deretter løsnet det. T.H. Gjølstads æresløp og 3-årsstjernen på Bjerke ble begge hjemført av Piril Friggen og 7.januar 1990 startet 4-års-sesongen med triumf i selveste Kongepokal-løpet. Måneden etter ble det toppgevinst i Sørlandet 3-års Cup (som faktisk ble avviklet i februar det året hestene fylte 4 år), der førstepremien var hele 150.000 kroner, den største premien Piril Friggen noen gang innkasserte. Senere ble Telemarksløpet et greit bytte mens det ble tredjeplass i Norsk Derby. Måneden etter, i oktober 1990, satte Piril Friggen banerekord på Biri da han travet 26.7a fra dødens.

Fra han var femåring og framover så gikk karrieren litt i dur og moll for Hogsnes-hingsten, men som 10-åring fikk den et oppsving med rundt 300.000 innkjørt. Ærverdige Lars Laumbs løp ble vunnet i februar. Senere Anders Andøls æresløp på Leangen og O. Landaas æresløp i Bergen, noe som sørget for et minnerikt år og gedigne sølvpremier å sette i hylla hjemme i Hogsnesbakken. Både på Leangen og i oppgjøret om St Halvardpokalen i Drammen slo Piril Friggen datidens norske kaldblodskonge, Bork Rigel.

I en gulldivisjonsfinale i Drammen var Piril Friggen sistehest inn i siste sving, men først i mål. En utrolig prestasjon i elitesammenheng. Ingen tvil om at hingsten var noe langt utenom det vanlige. Piril Friggen var en jernhest. Han ble operert i høyre frambein som eldre, men kom tilbake igjen. I september 1999 travet han 21.4a i Forus-løpet da Spikeld satte ny norsk rekord, foran Bork Rigel og Piril Friggen. Sistnevnte satte altså sin personlige rekord som 13-åring!

-I avlen ble Piril Friggen først stasjonert hos Thorvald Kristensen i Sannidal som 5-åring. Han bedekket noen hopper hvert år framover, men i avlen ble han aldri noen suksess.

I november 1999 begynte Piril Friggen å få problemer med vannlatingen og dessuten så begynte han å bli sinna, han som ellers hadde et ypperlig gemytt. Det var tydelig at han var syk og antagelig var det noe mer alvorlig. Han sto i Bergen den gang og vi her hjemme ble da enige om at det beste var å la Piril Friggen ende sine dager, sier Hans Gunnar Hogsnes om sin forhenværende stjernetraver.

Dermed endte Piril Friggen opp med nær 1,7 millioner inn på kontoen. Han tok 24 å seire på 165 starter og var på trippelen totalt 76 ganger, altså i nærmere 50 % av startene.

Hans beste avkom ble Låhne Friggen til Anders Magne Låhne fra Sem.

Den hesten travet inn 461.000 kroner. Andre positive varianter var Lannem Torill 343.000 og Svint Mar med 229.000 kroner innkjørt.

Føymland Svarten avbildet i forbindelse med Uttisrud-løpet på Momarken i 1999. Med Rune Wiig som kusk vant "Svarten" løpet.
Foto: Hesteguiden

Føymland Svarten (f. 1990) var ikke med i de store løpene som unghest, men sanket likevel sammen et anselig grunnlag før han la konkurranseskoene på hylla i 2003, som 13-åring. Da manglet det bare 15.232 kroner på kontoen for å runde millionen innkjørt. Hingsten hadde en noe uortodoks stamme, etter Kjenner Svarten og Hems Stjerna. Moren vant bare 1 løp på 71 starter og tjente ikke mer enn 26.700 kroner i karrieren. Hun satte dog flere brukbare løpshester til verden i tillegg til Føymland Svarten. Både Kryllingseira og Anholt Kongen rundet 100.000 innkjørt, mens Korvi Stjerna travet inn nær 300 tusenlapper. Hun travet i sesongen 1988 inn 90.150 kroner og ble det året mestvinnende kaldblodshest i Stokke.

Sesongen 1999 ble nok Føymland Svartens beste. Da seiret han i Ole Uttisrud-løpet på Momarken. Kusket av Rune Wiig tok "Svarten" hjem

sin største premie noensinne i et enkelt løp, 131.500, og det året ble Føymland Svarten utropt til årets hest i Stokke og omegn Travforening. Hesten fikk også med seg en drøyt 100.000-kroners premie i Sverige i karrieren.

Faustino Rem (f. 1997) var et ekte hjemmeavlet norsk produkt, oppdrettet og eid av Øyvind og Renate Engell Moen. Sugar Boy var pappa og mor var Viva Suzanne, som selv var beskjeden i løpsbanen med kun en triumf og 18.000 inntravet å vise til. Viva Suzanne hadde Derby-vinneren Lady Pepiva som mor, så det var blått blod i hennes årer. Viva Suzanne ble i tillegg til Faustino Rem også mor til gode løpshester som Cool Story (e Nordin Hanover) kr. 370.000 og Dot Story (e Turbo Thrust) 210.000 innkjørt.

Faustino Rem vinner her i sin første start. Løpet gikk på Drammen Travbane og det var Lars Anvar Kolle som kusket. Foto: Hesteguiden/Privat

Allerede i fireårssesongen opplevde familien i Melsomvik den største oppturen med sin lovende travet, noe som gledelig skjedde på hjemmebanen Jarlsberg. Det handlet om Jarlsberg Grand Prix 2001,

utslagningsløp for fireårige norskfødte varmblodshester. Kvalifiseringen resulterte i en fjerdeplass og beskjedne 4.000 kroner i utbytte. Men det skulle komme atskillig mer inn på kontoen samme dag, da finalen skulle kjøres. Lars Anvar Kolle kusket i kval-løpet, men han valgte feil hest i finalen. Dermed fikk Thor Borg sjansen bak Faustino Rem, hvilket han benyttet seg godt av. Tartar var overlegen på 12.8a, tjue meter foran toer Delice Classic som travet 13.7a. Tiendelen bak, 13.8a skar Faustino Rem mållinjen til bronseplass og kapret hele 90.000 kroner – den største premien vallaken noen gang innkasserte i karrieren. Faustino Rem klatret oppover i grunnlagene jevnt og trutt. I 2005, som åtteåring, var han mestvinnende varmblodshest i laget med 104.500 kroner på kontoen da sesongen var over. På slutten av karrieren ble det også noen startforsøk i travritt, uten at det ble noen suksess. Koken i løp holdt dog Faustino Rem til han var elleve år. Totalt travet hesten inn drøyt 712.000 kroner i karrieren og fikk sin bestenotering som 5-åring med 12.7a.

First Eleven L. (f. 2005) er utvilsomt et av de råeste talenter norsk travsport har sett. Hoppa er etter den franske Elitlopps-vinneren (1996) Cocktail Jet og Eight Eleven L. Hesten eies av et andelslag styrt av Kjell Arne Arthurson. De fleste av eierne er hjemmehørende i Stokke og medlemmer av Stokke og omegn Travforening. Eight Eleven L. var en glimrende løpshest som kapret 11 seire og 19 trippelplasseringer på 32 startforsøk, og manglet bare 1.745 kroner på å bli millionær. Hun vant det første hoppekriteriet som ble arrangert, i år 2000, og var den klart beste hoppa i 1997-årgangens første år på banen. I tillegg vant hun også Norsk Trav Oaks i sin første sesong. Trond Skauen kusket og det var Stokke-trener **Bjørn Larsen** (f. 1969) som sto for regien av hoppa. First Eleven L. er, som sin mor, oppdrettet hos Dag Lea på Sola i Rogaland.

First Eleven L. viste seg som noe helt spesielt fra første steg. I Holmestrand-trener Jan Kristian Waalers regi radet hoppa opp triumfer i 3-årssesongen 2008. På ni starter ble det åtte seire, herav triumfer i storløpene Märtha Louises pokalløp, hoppeavdeling, Norsk Travkriterium (åpen klasse) samt Norsk Trav Oaks på Momarken. Rekorden ble 15.0am som 3-åring og kontoen viste 907.000 kroner innkjørt.

Eight Eleven L. og Trond Skauen vinner Norsk Oaks på Momarken i november 2000. Foto: Hesteguiden

First Eleven L. fortsatte der hun slapp i november – 08, da det var tid for årsdebut som 4-åring, nærmere et halvt år senere. Som vanlig satt Vidar Hop i sulkyen da hoppa strakk på seg nedover oppløpet i et V75-løp på hjemmebanen Jarlsberg i mai 2009, rekordforbedret seg direkte til 14.5a over full distanse, og føyde ytterligere 100.000 kroner inn på premiekontoen i sitt livs tiende start(!). Samtidig passerte hun millionen innkjørt. Altså; på bare ti starter!

Allerede da ble det hvisket om at dette måtte være Norges beste varmbloidshest, og med ytterligere framgang kan norsk travsport i First Eleven L. få den internasjonale stjernen man så lenge har lengtet etter.

Men, akk hvor lenge var Adam i paradiset? Før neste planlagte start i Drammen ble hoppa skadet. Man forsøkte å finne ut av skadene, men veterinærer i Norge kunne ikke med sikkerhet påvise hva som var galt. Dermed valgte man i juli å dra til den kjente Mälaren Hästklinik i Sverige. Der konstaterte man forholdsvis raskt at en liten del av gaffelbåndet hadde revet seg løs fra beinet. Prognosene for denne type skader skal være meget gode, men rekonvalesensperioden antas å være ca. 6 måneder.

Her vinner First Eleven L. og Vidar Hop Norsk Travkriterium åpen klasse 2008 i suveren stil. Foto. Hesteguiden

Dermed måtte andelslaget skuffet konstatere at 4-årssesongen for First Eleven L. nærmest var over før den hadde begynt.

Ufattelig trist for sporten at dette skulle skje med kan hende Norges aller største travtalent.

Hoppa ble sendt til Stig H. Johansson i Sverige til rehabilitering og opptrening. Nå krysses alle travfingre i Stokke og Norge for at fantastiske First Eleven L. blir frisk og er tilbake i løpsbanen igjen i 2010-sesongen.

Årets hest

Geir Lerbo foreslo under et styremøte i 1990 at det hvert år skulle kåres "Årets Hest" i Stokke og omegn Travforening. Dette forslaget ble snarlig bifalt og i november samme år ble Piril Friggen den første traveren innen foreningen som kunne smykke seg med denne tittelen. Senere har mange gode hester fått sin plass på listen som her følger i sin helhet:

År	Hest	Eier(e)
1990	Piril Friggen	Hans Gunnar Hogsnes
1991	Frisk	Stall Løno
1992	Piril Friggen	Hans Gunnar Hogsnes
1993	Speedy Ax	Mette og Morten Hansen

Speedy Ax. Hoppa oppnådde rekordene 1,16,2v og 1,14,7a og grunnlaget hadde ved karrierens slutt kommet opp i 450 000. Foto. TGN-arkiv

1994	Tommy Ås	Harald Sundhaug
1995	Everspeed	Ole Jan Fallet og Gullik Klepaker
1996	Piril Friggen	Hans Gunnar Hogsnes
1997	Elite Best	Egil Stensrud
1998	Gjømle Rappen	Frank Skarsholt og John Haslestad
1999	Føymland Svarten	Alf Kristiansen
2000	Eight Eleven L.	Stall Able
2000	En Lille Siem	Stall En Lille En
2001	Høibysmåen	Gunn T. Skaane og Frank Skarsholt
2002	Høibysmåen	Gunn T.F. Skaane
2003	Hr Siem	Geir Lerbo
2004	Hr Siem	Geir Lerbo
2005	Odin Blesen	Tommy og Helge Bårdsen
2006	Buer Dina	Inger Nygård
2007	Pole Position	Christine Masser og Terje B. Røed
2008	First Eleven L.	Stall First Eleven
2009	??	??

Oversikten inneholder mange kjente og kjære hestnavn, som vekker gode travminner, ikke bare hos eierne, men hos alle de som er ihuga trav-entusiaster. Og ikke minst så er det prestisjefyllt å komme på denne listen.

Høibysmåen var i flere år i Frank Skarsholt's eie. Her fotografert etter å ha vunnet Magnus Landaas Æresløp i Bergen. Foto: Hesteguiden

Fra og med 1985 har det vært år blitt delt ut dekken til raskeste 3- og

4-åringar i både varmbloeds- og kaldblodsklassen.

Her følger listene med de raskeste unghestene innen foreningen de siste 25 årene.

Årets 3-årig varmbloedshest

År	Hest	Km-tid	Eier
1985	Volo East	1.24.9	Kåre Lerbo
1986	Randy Andy	1.20.6	Kjell og André Bergsholm
1987	Atlantas Boy	1.20.3	Stall Living
1988	Baron Zu	1.20.8	Stall Delta
1989	Mr Dallas	1.22.0	Kåre Lerbo
1989	Zumilla E	1.19.1	Nils Edvardsen
1990	Alexis Hannover	1.20.6	Espen A. Gjennestad
1991	Super Nilsen	1.18.6	Frank og Nils Arne Løvvold
1992	Pepp's Princess	1.18.1	Ellen Hogsnes
1993	Dormie S	1.17.6	Anne Margrethe Engen
1994	Tommy Ås	1.16.4	Harald Sundhaug
1995	Callie Elling	1.17.2	Marit Lima
1996	Opus One	1.19.8	Geir Lerbo
1997	Memyselfandi	1.17.4	Stall Norline
1998	Elken Sugar	1.15.8	Stall Elken Sugar
1998	River Boy	1.15.8	Stall 4 Handsome Boys
1999	Comino	1.19.8	Lars Rom Olsen
2000	En Lille Siem	1.15.5	Stall En Lille En
2001	Frække Siem	1.16.9	Stall En Frekk En
2002	Francs Knight	1.17.8	Cathrine Høibach
2003	Hr Siem	1.14.3	Geir Lerbo
2004	Aquila	1.16.0	Stall Delta V
2005	Chaquira	1.16.9	Jan Erik Kjølner
2006	The Seeker	1.15.6	Trude Hamre
2007	Like a Sierra	1.16.7	Anne Lene og Egil Johansen
2008	First Eleven L	1.15.0	Stall First Eleven

Årets 4-årig varmbloshest

1985	Allen Bulwark	1.23.9	Stall Dolmith
1986	Volo East	1.20.4	Stall Fast Cash
1986	Grande Frazer	1.20.4	Knut Kværne
1987	Leslie Bates	1.18.0	Gerd Lerbo
1988	Anglo Sea	1.18.1	Stall Anglo Sea
1988	Quick Return	1.18.1	Jet Set Stable
1989	Gin Christy	1.21.7	Berit Stålerød
1990	Speedy Ax	1.19.7	Mette og Morten Hansen
1991	Viva Star S	1.15.9	Stall Vivino
1992	Magic Lightening	1.18.6	Stall Eika B
1993	Golden Trot	1.16.6	Lill Christin Høivik
1994	The Line	1.15.9	Kjell Bredholt (Roger Gjøllberg)
1995	Tommy Ås	1.15.7	Harald Sundhaug
1996	Superwin Volo	1.16.1	Toril Haraldsen og Tron Skjellerud
1997	Opus One	1.17.3	Geir Lerbo
1998	King Dior	1.15.0	Stall Delta
1999	River Boy	1.15.6	Stall 4 Handsome Boys
2000	Comino	1.16.2	Lars Rom Olsen
2001	Faustino Rem	1.13.8	Renate og Øyvind Moen
2002	Ann Speedy T	1.15.6	Egil Stensrud
2003	Frances Knight	1.18.4	Cathrine Høibach
2004	Hr Siem	1.12.9	Geir Lerbo
2005	Crown Ice	1.13.0	Arve Gudbrandsen
2006	Owen Meany	1.16.3	Arve Gudbrandsen
2007	Tamina Rascal	1.15.0	Arne Kristiansen
2008	Eternal O	1.14.6	Gro J. Evensen

Årets 3-årig kaldbloshest

1985	Åsgård Prinsen	1.42.9	Leif og Tove Hansen
1986	Ingen til start		
1987	Reit Best	1.39.0	Ingrid Stensrud
1988	Reitblesa	1.40.7	Steinar Østrem
1989	Apri Stjerna	1.50.3	Jan Løvvold
1990	Friggen	1.43.0	Stall Ulcasito

1991	Frisk	1.32.8	Stall Løno
1992	Kleppan Kvikk	1.36.8	Alf A. Thorsen og Gerd Olsen
1993	Korkil	1.35.4	Synnøve Hogsnes
1994	Ingen med notert tid		
1995	Ingen med notert tid		
1996	Sølv Brun	1.37.8	Kjell Arne Arthurson
1997	Ulding	1.31.4	Thor Einar Holmén
1998	Eldi	1.40.0	Johnny Johansen
1999	Ingen til start		
2000	Fuksson	1.32.6	Trond Sanne
2001	Tronjack	1.39.2	Frank Skarsholt
2002	Ingen til start		
2003	Prinsessa	1.31.6	Egil Stensrud
2004	Føylands Donna	1.32.8	Stall Office
2005	Odin Blesen	1.27.6	Helge og Tommy Bårdsen
2006	Linnrappen	1.35.1	Stall Enarn
2007	Pål Grei	1.30.4	Ole Svinsholt og Odd Nyvoll
2008	Tem Mari	1.33.3	Nuste og Jan Enger

Årets 4-årig kaldblodshest

1985	Friggbest	1.29.9	Gunnar Kristiansen
1986	Ajanka	1.37.1	Jofrid Austad
1987	Hanne Best	1.42.8	Bjørn Stensrud
1988	Reit Best	1.34.0	Ingrid Stensrud
1989	Reitblesa	1.33.2	Steinar Østrem
1990	Piril Friggen	1.26.7	Hans Gunnar Hogsnes
1991	Friggen	1.33.6	Stall Ulcasito
1992	Frisk	1.32.8	Stall Løno
1993	Kleppan Kvikk	1.29.9	Alf A. Thorsen og Gerd Olsen
1994	Korkil	1.29.8	Synnøve Hogsnes
1995	Halm Svarten	1.35.1	Pål og Karin Kristiansen
1996	Kleppan Rasken	1.33.7	Jan Morten Hansen
1997	Sølv Brun	1.34.1	Kjell Arne Arthurson
1998	Scan Lykketroll	1.28.6	Stall Norline
1999	Minken	1.35.4	Arne Jørgensen
2000	Lind Rappen	1.27.2	Jan Kjølnér og Dag Gyllensten

2001	Låhne Friggen	1.36.6	Anders M. Låhne Kristiansen
2002	Kleppan Knekten	1.35.6	Steinar Olsen og Kai Hallingrød
2003	Gjærle Rapp	1.35.8	Vebjørn Anholt
2004	Sando Blesen	1.30.7	Geir Flåten
2005	Stumne Theo	1.30.7	Leif Halvorsen
2006	Eng Støveren	1.32.1	Arne Jørgensen
2007	Linnrappen	1.28.8	Stall Enarn
2008	Suveren	1.28.1	Lene Olsen

Årets montéhest

2004	King HP	3 seire	Anne Lene og Egil Johansen
2005	King HP	1 seier	Anne Lene og Egil Johansen
2006	Norne	1 seier	Geir Nordbotten
2007	Matchbar	3 seire	Elsie Hafskjold
2008	Tennessee Park	2 seire	Siv Emilie Løvvold

Det er også delt ut dekken til 2-åringer

1996	Memyselfandi	1.22.2 og	
1996	Scan Lykketroll	1.41.5	begge Stall Norline.
1997	Suzie L	1.21.4	Lars Magne Søvik.
2000	Falco Rocky	1.19.4	Rolf Kvål.
2002	Hr Siem	1.16.9	Geir Lerbo.

Stokke og omegns Travforenings vandrepokaler

Stall Duett v/Solveig og Thorvald Skar tok den første pokalen etter tre napp. Rex Scarlett kapret Halvdan Kjærs vandrepokal.

Geir Lerbo fikk den til odell og eie i 2002 etter seire med Opus One, Bugno og How to Fly.

Andre hester

Hesteholdet har vært klart økende de siste 25 årene og i tillegg til hester som er spesielt omtalt diverse steder i dette jubileumsskriftet, så kan vi trekke fram et knippe av dem med Stokke-tilknytning som har sanket sammen over 200.000 kroner i karrieren;

Martell, Volo East, Dally Spent, Ajanka, Anglo Sea, Anglo du Gazeau, Lund Blesen, Tommy Ås, Lippi Rint, Elken Sugar, Juicy San, Mighty Volo, Norne, Aquila, Odin Blesen, Buer Dina, Granesvarten, Flamboyant, Pole Position, Hogsnesgutten og Sando Blesen – bare for å ha nevnt noen.

Aquila og Trond Skauen vinner hoppekriteriet i 2004. Foto. Hesteguiden

Småhestene

Ponnitravet og rekruttering til sporten

Ponnitravet fikk sin oppstart i Vestfold i 1995, og i løpet av de femten årene som har gått siden prosjektet ble dratt i gang har utviklingen skutt voldsom fart.

Interessen blant barn og unge innen travsporten har hele tiden vært økende og i Vestfold har ponnisporten hatt en veldig god grobunn. Det blir hele tiden jobbet systematisk med opplæring og så vel Jarlsberg som Tjølling Landbane er faste treningsarenaer for ponnigruppa. Det lages treningsplaner for hele sesongen. Disse planene viser hvor det er ukentlige treningsamlinger. Hovedvekten i treningen ligger nok på hest og sulky, men det trenes også monté og galopp med småhestene.

Ponnidefilering, kategori A, på Jarlsberg. Foto: Henning Døyle

Det er ikke til å legge skjul på at det har vært elementer innen travsporten som ikke har vist særlig begeistring for dette tiltaket, men etter hvert som årene har gått så vil vi påstå at flere og flere har fått øynene opp for hvilken viktig del av hestesporten ponniaktivitetene står for. Det er de tobeinte aktørene her som er morgendagens utøvere og ledere innen

sporten. Det å få en positiv og opplevelsesrik inngang til sporten, det å føle seg velkommen, ja, det er faktisk av stor betydning for disse barn og unge, for å få dem til å satse innen hesteaktiviteter senere i livet.

Avskalling må man regne med. Dersom halvparten forsvinner ut av sporten etter ungdomsårene, så er det ingen sensasjon. Avskalling er naturlig, men sporten og opplæringen innen den har sikkert gitt disse unge viktig ballast å ta med seg videre i livet. Kan hende blir bare en eller høyden to av ti rekrutter aktive utøvere på et eller annet vis innen hestesporten senere i livet. I tillegg blir nok noen av de som har holdt på innen ponnitravet hesteeiere som voksne, nettopp på grunn av sin kontakt med ponnisporten i barndomsårene. Det er også en viktig rekruttering som ponnitravet fyller.

Ponnitravet har i det hele tatt mange aspekter og bør settes pris på av alle som ønsker hestesporten det beste.

At aktiviteten er økende ser vi på Jarlsberg der arrangøren er flink til å slippe til ponniløp. Langt oftere enn tidligere er det ponniløp innledningsvis under travstevnet, og det er slett ikke uvanlig at løpene inneholder 12 – 15 startende ekvipasjer, til tross for at det avholdes løp flere uker på rad.

Fra de første årene husker godt vi at ponniløpene på travbanens løpsdager ofte ble avviklet før stevnestart, men slik er det heldigvis ikke lenger. Nå starter nesten alltid ponniløpene på Jarlsbergs løpsdager etter at det første ordinære travløpet har funnet sted, noe som bringer med seg flere fordeler.

Det er ankommet flere publikummere til arenaen, og disse får da gleden av å se flinke barn i full utfoldelse sammen med sine firbeinte venner. Et annet viktig aspekt er at aktiviteter rundt barn ofte trekker mange familiemedlemmer med seg. Søsken, foreldre, besteforeldre, tanter og onkler osv., samt venner. Da er det om å gjøre at travbanens løpsdag allerede er i gang med sine ordinære løp, for da vil det være en del mennesker tilstede, som vanligvis ikke opplever travsporten eller har noe forhold til den, som får se de store traverne og yrkesutøverne i aksjon. På den måten har ponnitravet vært med på å rekruttere nye kunder/interessenter til travsporten!

Kategorier

Ponniene deles inn i fire klasser her til lands som følger – etter mankehøyde:

Kategori A   under 107 cm

Kategori B   under 130 cm

Kategori C   under 140 cm

Kategori D   under 147 cm

Mankehøyden bestemmer i hvilken klasse den enkelte ponni hører hjemme.

Det er hesterasene Shetlandspanni, Nordlandshest, Gotlandsruss, Islandshest og Welsh-ponni som er representert.

I Sverige konkurreres det bare i kategoriene A + B.

**Premieutdeling etter Harald Skoglis minneløp 2009. Ture og Ann Kristin Rasmussen vant løpet og fikk premier av Atle (fra venstre), Tone og Anne Lina Skogli Garseg.
Foto: Henning Døvre**

Harald Skogli

Ponnitravets ”far” i Vestfold, og også en foregangsmann for dette i Norge, var utvilsomt **Harald Skogli** (1939 – 1996). Harald fikk dessverre ikke være med så lenge etter oppstarten av ponnitravet, i det han brått gikk bort i 1996. Men i den tiden han var med så la han ned mye arbeid i denne aktiviteten, og det er ikke uten grunn det under Jarlsbergs Grand Prix-helg hvert år avvikles Harald Skoglis Minneløp – for utøvere av ponnitrav.

Vinnere av Harald Skoglis minneløp

1998	Lucifar	3.08.1	Eva Elisabeth Ottesen
1999	Vamilla	2.37.8	Gøran Antonsen
2000	Opstad's Emil	2.42.3	Tonje Midtfjeld
2001	Opstad's Rex	2.49.6	Vibeke van Megen
2002	Freja	2.48.6	Tanja Johansen
2003	Fister N	2.41.8	Line Knutsen
2004	Bonny Boy	2.41.2	Madelen Berås
2005	Tangens Loke	2.28.0	Dag Sveinung Dalen
2006	Donnovan frå Nordgard	2.45.9	Mina Haug
2007	Opstads Askepott	2.43.3	Helene Marie Moen
2008	Limpan	2.38.3	Philip Scott Sønsteby
2009	Ture	2.42.4	Ann Kristin Rasmussen

Harald Skogli hadde forut for sitt ponniengasjement bak seg mange år i

travsporten. Med **Skogli May** (f. -76) feiret familien Skogli mange triumfer og da hoppa la konkurranseskoene på hylla våren 1985 hadde hun tjent nær 400.000 kroner, travet 25,9 med voltstart og notert autostartrekord med 28.1. Skogli May konkurrerte på slutten av karrieren i eliteklassen. Det var Harald Skogli som trente og matchet Skogli May mens det var hans far Nils og kona Tove som sto som eiere.

Skogli May var etter Skoglidonna, hvis avkom travet inn over 1 million kroner totalt. Det var en anselig sum penger den gang. Skoglidonna startet selv 93 ganger i karrieren og vant elleve løp. Hennes døtre igjen er mødre til hester som i karrieren har tjent i alt 2,7 millioner kroner på norske travbaner. Ingen tvil om at det er mye godt travblod her.

Tilbake til Skogli May, som deltok i løp fra hun var 3-åring i 1979. Tove Skogli erindrer en artig og betydningsfull episode fra Skogli Mays første konkurranseår:

”Vi var på vei til Bjerke, 5 personer i bilen og henger’n med Skogli May bak. Da vi passerte Drammen kokte bilen, Harald svingte inn på en bensinstasjon og det viste seg umulig å kjøre videre med vår bil. Tiden begynte å bli knapp og Harald ”pralet” en tilfeldig kunde på stasjonen, og nærmest ”tvang” ham til å kjøre oss til Oslo. Vi rakk akkurat fram til at løpet skulle gå, Harald selet på og Skogli May gikk nærmest rett ut i løpet og vant!”.

Og at det var ”liv om å gjøre” i Drammen den gang, i september 1979, kan man jo tenke seg ettersom løpet ikke var et hvilket som helst. Det dreide seg om kvalifisering til Norsk Travkriterium. I finalen endte Skogli May på tredjeplass.

Skogli May triumferte i Gjølstad-løpet på Bjerke, oppdretningsløp på Klosterskogen og var nummer to i kampen om Kongepokalen i 1980. I avlen ble Skogli May mor til Skogli Svarten (innkjørt 940.000) og Skogli Reza (164.000). Sistnevntes avkom har så langt travet inn drøyt en million kroner.

Skogli-familien er selv tilstede årlig og deler ut premiene i Harald Skoglis Minneløp, senest i 2009 representert ved Haralds datter Tone Skogli Garseg og hennes barn, Anne Lina og Atle.

Harald Sogli og Skogli May på Bjerke etter seier i aviscupen. Foto privat

Ponnitravet på Jarlsberg

Stokke og omegn Travforening har vært en solid bidragsyter overfor ponnitravet i Vestfold. Også på utdanningsfronten er det bevilget midler, hvilket går fram av en oversikt annet steds i boka.

Buffy og Helene Hamre vinner ponnigalopp på Øvrevoll. Helene ble Skandinavisk Mester med ponnien i både 2008 og 2009. Foto: Henning Døvre

I tillegg har foreningen også støttet utøvere som har deltatt i Nordisk Mesterskap i ponnigalopp, der for øvrig Helene Hamre gikk til topps med Martine Skarsholts ponni Buffy S på Jägersrobanen i Malmö i 2008. Helene Hamre har også vunnet flere ponnigalopp på Øvrevoll. Helene og Buffy S har også vært deltagere i ordinære ponniløp og hun har også deltatt i sprang med sin lille hest.

30. august 2009 arrangerte NoARK (Norsk amatørtrytterklubb) Skandinavisk Mesterskap i ponnigalopp på Øvrevoll galoppbane i Bærum. Der gjentok Helene Hamre og Buffy triumfen fra fjoråret, i det duoen gikk til topps i Kategori 4 over 400 meter, og følgelig kan titulere seg som skandinaviske mestere for andre året på rad.

Noen av de ivrigste barna og ungdommene i Stokke, fra starten av og fram til nå, må nevnes.

Tina Marie Løvvold var en av de første med ponnikuskerlisens. I 1999 seiret Tina Marie både i Jarlsberg Mini Grand Prix og i gotlandsrussderby, og hun har siden som voksen fortsatt å holde på med hester og travsport. Lillesøster Siv Emilie Løvvold er minst like ivrig som det storesøster

var. Siv Emilie har nå, etter at ponniene ble byttet ut, fortsatt på store hester. Hun kuser av og til i ungdomsløpene, men det er først og fremst innen montésporten at Siv Emilie har hatt suksess. Hun har kjøpt egen varmbloodstraver, Tennessee Park, jobber engasjert hos Jarlsbergtrener Jan Morten Hansen i fritiden og ungjenta har de siste par årene flere førsteplasser i totaløp å se tilbake på.

Preben Søvik feiret mange triumfer i sulkyen bak ponniene Mandino. I 1999 ble ekvipasjen sågar tv-stjerner i NRK-programmet "På lykke og fromme". Dette barne-tv innslaget handlet nettopp om hvordan barn hadde en flott fritid sammen med hest.

Preben Søvik fikk for øvrig utdanningsstøtte fra Stokke og omegn Travforening i de tre årene han gikk på travgymnaset på Wången i Sverige, hvilket er en anerkjent utdanningsinstitusjon innen travsporten. Etter en kort periode her hjemme etter fullført utdannelse dro Preben Søvik våren 2009 til USA der han for tiden arbeider for den norske treneren Trond Smedhammer.

Linda Jeanette Fevang og Ulvestad Makk vinner storløp på Jarlsberg i 2007.

Foto: Henning Døyle

Fevang-familien var i en årrekke svært engasjerte, både barna og de voksne.

Pappa Roar filmet ivrig for ponnigruppa og fikset nettsider. Søsknene Tom Erland, Trine Lise og Linda Jeanette ”herjet” alle i ponniløpene gjennom flere sesonger. Så vel Trine Lise som Linda Jeanette fikk notert seier i Jarlsberg Mini Grand Prix. Eldstesøster Linda Jeanette satt i sulkyen da ponnien Yme satte norgesrekord på Jarlsberg høsten 2006. Året før, i 2005-sesongen, så tok Trine Lise en rekke seiere rundt om på østlandsbanene med sin Munterlina!

Robin Hamre satset ivrig gjennom flere sesonger, men han er også et stort håndballtalent. Robin gikk til topps i Jarlsberg Grand Prix-trøstens 2005-utgave, og ekvipasjen greide det kunststykke det er å gjenta bedriften året etter.

For tiden så er håndball den idretten som trekker veksler på Robins sportsinteresse.

Søsknene Helene og Lars Fredrik Kolle er nok et bevis på at ”eplet faller ikke langt fra stammen”. Klart ivrigst har lillesøster Helene vært så langt med deltagelse så vel i trav som galopp og monté. Hun har også deltatt i Nordisk Mesterskap i ponnigalopp. Det siste året har Lars Fredrik også fått smaken på hestesporten, og han vant sågar det første ponniløpet han kusket i på Jarlsberg, våren 2009.

Christine Løvlie overtok den gode ponnien Zuper Less etter tidligere eier Tina Marie Løvvold. I millenniumsåret 2000 gikk duoen til topps i Jarlsberg Mini Grand Prix.

Christine har senere som voksen vært varamedlem til styret i Vestfold Travforbund.

Maria Jahre Hegna og Iselin Jahre Hegna (var med fra starten) har hatt gode ponnier i alle de fire klassene og kan vise til fine resultater faktisk talt over det ganske land.

Maria vant Jarlsberg Grand Prix-trøstens første utgave i 2003 med Hånnny.

Andrea Brynjulfsen i Andebu har deltatt i ponniløpene opp gjennom barne- og ungdomsårene og hun er nå ”over på” stor hest, så det er ikke tvil om at arbeidet for og støtten til barna innen hestesporten i Vestfold

bærer og har båret viktige frukter for sportens framtid. Derom taler Vestfolds ”ponnihistorie” sitt klare språk.

Joakim Hansen, sønn til Jarlsbergtrener Jan Morten, har også egen ponni og tatt lisens som ponnikusker.

På Jarlsberg er Marius Flåten siste skudd på stammen. Med sin ponni Kiara er han som åtteåring i full gang med å sikre seg sin kjørelisens.

Vinnere av Jarlsberg Mini Grand Prix

1998	Lille Willy	2.14.3	Johnny Erga
1999	Zuper Less	1.59.9	Tina M. Løvvold
2000	Zuper Less	1.54.7	Christine Løvlie
2001	Xtan	2.19.7	Silje Johansen
2002	Nymarkens Twiggy	2.14.5	May Tove Gudmestad
2003	Hults Pomir	2.09.9	Lene Snuggerud
2004	Sunny Girl III	2.02.5	Ole-Chr. Kjenner
2005	Munterlina	2.03.6	Trine Lise Fevang
2006	Palle Kuling	1.56.3	Monica Lyngen
2007	Ulvestad Makk	2.01.3	Linda Jeanette Fevang
2008	Rango	2.02.5	Maren Andrea V. Gjermundrød
2009	Fantazi	1.50.3	Ida Vinterdal

Vinnere av JGP Trøsten/Moer Installasjon:

2003	Hånný	3.09.9	Maria Jahre Hegna
2004	Frazze	2.48.0	Yvonne Andersson
2005	Skarp	2.58.8	Robin Hamre
2006	Skarp	3.02.3	Robin Hamre
2007	Teoball	2.58.1	Hermann S. Kihle
2008	Santana S	2.55.1	Christina Sophie Myklebust
2009	Lille Lakritz	2.46.5	Mattis Haug

Sprangryttere

Også lokale sprangryttere har nytt godt av vår foreningens gode økonomi de siste årene. Maria Kristine Aas og Ida Marie Enger startet begge med ponnier på rideskole som 4-5 åringer, de fikk senere egen ponni og etter hvert som ferdighetene økte steg også kravet til ponnier og litt større hester. Maria Kristine Aas fikk julen 2008 Melsom hestesportsklubbs pris for å være årets mest framgangsrike rytter og i 2009 kvalifiserte hun seg til å ri Norway Grand Prix. Hun legger ikke skjul på at stipend mottatt fra Stokke og omegn Travforening har medvirket til at hun har kunnet satse og kommet opp på det nivået hun nå er på. I 2009 ble Maria Kristine nr. 3 i NM i sprangridning for ponnier, og deltok også i Oslo Horse Show. Ida Marie Enger har oppnådd 2.plass i Norgesserien for lag og 1.plass i KM lag.

Travritt

Montésporten kom på kartet i Norge mot slutten av 1980-tallet. Stokke og omegn Travforening var tidlig ute med å ønske deltagerne innen denne sportsgrenen velkomne. Allerede under lokalkjøringen i 1988 ble det arrangert montéløp.

Løpet sto ikke i løpsinnbydelsen den gang, men på kort varsel og utenfor den offisielle agendaen den 11. januar 1988 ble det arrangert et travrittløp.

Det var hesten Plymouth som gikk til topps med rytter Kathrine Jacobsen, på vinnertid 1.29.7.

Ganske artig var det at denne første montévinneren var en ekte ”Stokkevinner”.

Det var Janne Rahd som eide hesten Plymouth den gang, men den er oppdrettet av Kjell Kværne i Stokke. Plymouth var etter Problem som igjen var etter Priscilla.

Stokke hele veien med andre ord.

Det skulle gå ytterligere et par år før totalisatorbanene for alvor kom i gang med å arrangere montéløp med totalisatorspill. På travsportens hovedbane, Bjerkebanen, ble det første sådan avviklet i juli 2000. Der deltok det en Stokke-traver, Miss Christo, som oppnådde en femteplass.

De aktive innen montésporten er mange, men på ryttersiden er det nærmest bare kvinner å spore. Her har man en oppgave å gjøre. Sporten må promoteres aktivt i ryttermiljøet. Der burde det være mulig å rekruttere mange potensielle deltagere.

- Antall utskrevne montéløp har stått stille over lang tid, eller også gått noe ned igjen. Derfor organiserer vi oss mer seriøst nå, for å få tilgang til flere ryttere, for det er mange hester som er kvalifisert nå og dessuten er det vanligvis veldig mange hester meldt til disse oppgjørene. Det er virkelig kamp om plassene. Dessuten må det flere løp til, for skal det være økonomisk forsvarlig å satse på en egen montéhest, ja, så må

antall utskrevne løp økes, forteller Elsie Hafskjold, ivrig hesteeier og travrittdeltager fra Stokke.

Hennes egen Matchbar har for øvrig plukket drøyt 50.000 kroner i premier i travritt i løpet av de to siste sesongene.

Det er nylig opprettet en montégruppe i vårt distrikt som sorterer under Jarlsberg Travbane. Marthe K. Wessel fra Horten er leder for denne gruppe, med Hege Nilsen fra Larvik som nestkommanderende. Sistnevnte er for øvrig en anerkjent sprangrytter med solide resultater å vise til i den sporten. At slike også satser innen travsporten er særdeles gledelig å kunne konstatere. Rekruttering er det alltid behov for og det å krysse grensene innenfor forskjellige grener innen hestesporten er viktig.

Den nevnte gruppen skal jobbe med løpsutskrivning, reglement, utstyr og ikke minst er opplæring og kursing av nye ryttere en stor oppgave.

Montéryttre fra Stokke i aksjon på Jarlsberg, Andrea Brynjulfsen (til venstre) og Siv Emilie Løvvold. Foto: Henning Døvle

Stokke og omegn Travforening har vært en solid bidragsyter også overfor montésporten fra første stund. Ikke bare med premier på lokalkjøringer og enkelte løpsdager ellers på Jarlsberg, men det er også gitt bidrag i forbindelse med opplæring og lisenstaking.

De mest kjente rytterne i foreningen i dag er Kristine Kvasnes (ansatt hos Jarlsbergtrener Geir Flåten), Karina Marie Jensen, Siv Emilie Løvvold og Connie Engebråthen. Sistnevnte etablerte seg sommeren 2009 som distriktets første profesjonelle kvinnelige travtrener.

Andrea Brynjulfsen har nå også meldt seg på i gjengen. Hun har vært en ivrig ponnikus og har nå flyttet engasjementet over på de ”store hestene”. Ponnisport som arena for rekruttering skal aldri undervurderes.

Den traveren innen foreningen som tidligere har gjort det best innen denne sportsgrenen er varmbloedhesten King HP, tilhørende Anne-Lene W. og Egil Johansen fra Duken, Nøtterøy.

I sesongene 2003, 2004 og 2005 sanket King HP i alt 115.000 kroner i premier ved deltagelse i montéløp.

King HP var født i 1997 så vallaken startet montékarrieren som 6-åring i 2003. Svært ofte er det å se i programmene at det er eldre ”avdankete” travere som forsøkes i montéløpene.

Mon tro om ikke mange hesteeiere ville få langt flere gleder i løpsbanen med sine hester om man forsøkte dem i monté på et tidligere stadium i deres karriere. Og ved å drive ”vekselbruk” mellom trav- og montéløp, så er det slett ikke umulig at en rekke hester ville ”tenne” litt ekstra ved å bli utsatt for litt variert matching.

De beste montéhestene i Stokke og omegn Travforening for øvrig så langt, er disse:

Tennessee Park (120.000 i 2008 og 2009), Kåre Kanon (75.000 kroner), Sierra Ås (55.000), Lady Lonely Hill og Norne (rundt 50.000) og Casa Hall (31.000).

Vil du bli millionær?

42.413.465,- (!)

Lek med tanken; tenk å gå inn porten på Jarlsberg travbane ved 13-tiden en sommervarm lørdag i august. Sette seg ned, spise middag, studere løpene, spille, for så å gå ut porten klokken 17.30 som mangemillionær og rikskjendis!

Det var akkurat det som skjedde da de to kameratene Walter Brynhildsen og Svein Lunde tok V75-potten 18. august 2007, på sin hjemmebane Jarlsberg.

Walter Brynhildsen, opprinnelig fra Skien, jobber til daglig i DSB – Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap. Walter kom til Stokke som 35-åring og ble raskt kjent med folk i travmiljøet, ble med på travbanen, og har vært innom styret i Stokke og omegn Travforening. Han har også vært hesteeier en gang, uten den store suksessen.

- Jeg husker vi var flere som jublet da den traveren vant et løp her på Jarlsberg, men det ble faktisk med den ene seieren, og også den ene traveren for mitt vedkommende, men på Jarlsberg har jeg vanket fast i en årrekke. Det er en fascinerende sport, forteller Walter Brynhildsen.

Han har i en årrekke engasjert seg politisk i Stokke kommune og var også i en periode varaordfører (H).

Svein Lunde er fra Sem og har hele sitt liv bodd der. Han jobber hos Norbetong, men har tidligere vært ansatt på Kaldnes, vært platearbeider og også drevet som selger.

Lunde har eid flere hester opp gjennom årene. Nå har han en unghest samt at han er medeier i andelstraveren Noomi Garbo.

- Jeg begynte å vanke på stallen til Ole Olsen på Hesby allerede da jeg var 7-8 år. Jeg var ikke arvelig ”belastet” på noe vis, ettersom mine foreldre aldri har vært spesielt interesserte i hestesporten.

Det varte ikke så lenge før jeg fikk lov til å kjøre hester hos Olsen, og interessen ble ytterligere tent.

Jeg ble hesteeier selv på 80-tallet da jeg kjøpte Nobela Hanover på en auksjon som ble avholdt i Sandefjord, der en del hester som Bjarne Haugli hadde eid gikk under hammeren. Nobela Hanover vant et løp og tjente rundt 40.000 kroner før jeg satte henne i avlen.

V75- millionærene. Svein Lunde (til venstre) og Walter Brynhildsen Foto: Henning Døyle

Hun fikk fram ti avkom. Av disse var det bare Nobelas Girl (e Astro Hill) og Grant Sidney (e. Everglade Hanover) som gjorde noe av seg i banen, erindrer Svein Lunde.

De to kameratene Brynhildsen og Lunde ble kjent med hverandre nettopp på Jarlsberg for 5-6 år siden. De satt ved samme bord hver løpsdag og begynte å spille sammen.

Det berømte gullhåret

Det var et spill av rekke tilfeldigheter som førte til kasse-utbetalingen denne augustdagen.

- Vi hadde fylt ut en bong hver, så vi var egentlig ”ferdig-spilt” for dagen, men så ble gevinst-bongen fylt ut i 12.time. Det var en ekstrabong helt utenom dagens spill og noen ”råsjanse” tok vi. Senere skulle det vise seg at vi holdt på å ødelegge for oss selv, da vi var nær ved å få V75’n på to bonger, og da ville vi jo ikke fått løst ut Joker-potten, smiler de to kameratene.

- Vi hadde flaks allerede i 1.avdeling da 10-oddseren Bestlijenta vant for Asbjørn Mehla. Den første starten ble nemlig innringt ettersom Bravo Eldona og Harald Røraas ble innblandet i en episode. Da var Bestlijenta helt ute av bildet, men i omstarten vant hun, til stor fordel for oss, forteller herrene Brynhildsen og Lunde.

Deretter hadde karene banker på Ringo Active (Steinar Hammersborg) som tidoblet V75-verdien fra 63 til 634 kroner. Videre spilte de singelstrek på hjemmekusk Thor Borg og Sandefjord-traveren Speedy Renka i et løp hvor Vitesse var storfavoritt. Da økte verdien nær 15 ganger, til 9.269 kroner.

Så inneholdt gevinstbongen, som var en enkel flat bong og ikke del av noe system, noen flere garderinger i de neste oppgjørene. Thor Borg kusket inn en ny overraskelse i V75-4, Capitano Ås, og verdien tidoblet seg til 85.743 kroner, og nå var det bare 48 bonger som hang med i V75-spillet. Olav Mikkeltorg loset deretter 5.valget Idol Image inn til seier. 45 av de gjenværende bonger kunne kastes i søppelbøtta og de tre som gjensto satt på 1.371.894 norske kroner. Så vant Asbjørn Mehla med elitehesten og seiersmaskinen Moe Odin, som for anledningen var 2.rangert i løpet. En ny spiller måtte melde pass og bare to ventet spent på oppløsningen av det hele. Arild Berås utløste spenningen med 2.valget Gann Pål og dermed var det kun én bong igjen, tilhørende, ja, nettopp; Walter Brynhildsen og Svein Lunde.

Med til historien hører også det faktum at Stokke-karene kunne skilte med markeringer for seks hester i V75-finalen, men de hadde ikke krysset for Thor Borg i det løpet. Han ble nummer to med Haake Kvikk...

Fantastisk var det at begge ”bød på seg selv” og delte vinnergledden med så mange. Nyhetsoppslagene på tv-kanaler om kvelden, og bred dekning i riksavisenes søndagsutgaver frontet travsporten på hyggelig vis.

Datoen 18. august vil nok stå spikret i pottvinnernes hukommelse livet ut. Et telefonnummer er ikke alltid lett å erindre, men de åtte sifrene 4-2-4-1-3-4-6-5, førtitotmillionerfirehundreogtrettentusenfirehundreogsekstifem, glemmes nok ikke.

Utbetalingen var for øvrig den femte største i Norsk Rikstotos historie. Rekordutbetalingen i V75 er fra Leangen midtsommers 2005 da syv rette ble belønnet med drøyt 51,1 millioner kroner. Jarlsberg har for øvrig den nest største gevinstsummen å vise til innen V75. I november 2008 kvitterte en spiller ut drøyt 50,5 millioner kroner, mens nummer tre på listen er Bergen. Der kapret et andelslag med andelshavere over det ganske land 45,5 millioner en septemberlørdag i 2009. Nummer fire på listen er en spiller som på Forus innkasserte rundt 43,7 millioner i september 2006.

Og selv etter å ha delt en gevinstsum på drøyt 42 millioner norske kroner, så har Stokke-karene ikke ”tatt av” på noe vis. Langt der i fra. De sitter på det samme bordet hver løpsdag fortsatt, nyter sine middager og fellesbonger, for så å tusle hjem på fredagskveldene, akkurat som oss andre travfrelste Jarlsberg-gjengere.

Referansegruppen. Denne gjengen har gjennom deltagelse i flere arbeidsmøter bidratt med faktaopplysninger, historier og muntre innslag!
Fra venstre Fred Nilsen, Vidar Grorud, Ole Jan Fallet, Tore Simonsen, Øyvind Moen Jan Løvvold og Knut Kværne.